

## Второ заседание

Вторник, 13 декември 1955 г.  
(Открито в 9 ч.)

*В 8 ч. и 55 м. в заседателната зала на Народното събрание влиза председателят на Министерския съвет др. Вълко Червенков, посрещнат от народните представители със ставане на крака и продължителни ръкопляскания.*

**Председателстващ Петър Попзлатев:** (Звъни) Присъствуват нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

Другари и другарки народни представители! Тази нощ е починал нашият другар народният представител Янаки Николов Чакъров, избран от Генералтошевския избирателен район.

Бюрото предлага със ставане на крака и едноминутно мълчание да бъде почетена неговата памет. (Всички стават и запазват едноминутно мълчание).

Другари и другарки народни представители! Преминаваме към разглеждане на точка четвърта от дневния ред на сесията:

**Разглеждане на законопроекта за държавния народно-стопански план за 1956 г.**

Бюрото предлага мотивите и текстът на законопроекта да бъдат прочетени.

Има ли някакво друго предложение? — Няма.

Моля другарите народни представители, които са съгласни с предложението на Бюрото, да гласуват. Мнозинство. Народното събрание приема.

Моля другарката дежурен секретар Надежда Георгиева Гаврилова да прочете мотивите и текста на законопроекта.

**Секретар Надежда Гаврилова:** (Чете)

### „МОТИВИ

**към законопроекта за държавния народно-стопански план за 1956 г.**

Другарки и другари народни представители! Проектопланът за развитието на Народна република България през

1956 г. и законопроектът за държавния народностопански план, обсъдени от ЦК на БКП и Министерския съвет, се внасят в Народното събрание, за да бъдат разгледани и утвърдени съгласно чл. 17, точка 6 от Конституцията на Народна република България.

Проектопланът е разработен на основата на Директивата на Шестия конгрес на Българската комунистическа партия за развитието на народното стопанство през периода 1953/1957 г. Освен това проектопланът е съобразен и с възникналите след това нови задачи и взетите от Министерския съвет решения по развитието на някои отрасли на народното стопанство.

В раздел първи на законопроекта за държавния народностопански план за 1956 г. се посочват основните показатели на проектоплана за ръста на капиталните вложения, за развитието на промишлеността, селското и горското стопанство, транспорта и съобщенията, стокооборота на дребно, просветата, подготовката на кадри, здравеопазването, комуналното стопанство, производителността на труда и снижението на себестойността.

Развитието на отделните отрасли се характеризира, както следва:

### **I. По капиталното строителство**

Размерът на капиталните вложения, общо и за отделните отрасли, е съобразен с изискванията за по-нататъшно индустриализиране на страната, за по-бърз подем в селското стопанство, за по-нататъшното развитие на транспорта и другите отрасли на народното стопанство, както и с възможностите на нашата страна.

Средствата, които се насочват за промишлено изграждане на страната, възлизат на 53,5% от общия обем на капиталните вложения, като основната част от тях са предназначени за осигуряване на предимственото развитие на тежката промишленост и по-специално на електроизграждането, на добива на каменни въглища, на черната и цветната металургия, на машиностроенето и металообработването и за геолого-проучвателни работи.

За осигуряване на по-нататъшен подем в развитието на растениевъдството чрез постоянното увеличаване на механизацията, мелиоративните и агротехническите мероприятия, както и за увеличаване на броя и продуктивността на селскостопанските животни, за селското стопанство се заделят 17,2% от общия обем на капиталните вложения. Извън това се осигуряват 270 милиона лева държавни средства за кредитиране строителството на трудово-кооперативните земеделски стопанства.

За подобряване на жилищните и културно-битовите нужди на населението се предвиждат 14,9% от общия обем на капи-

талните вложения. За насърчаване на индивидуалното жилищно строителство Българската инвестиционна банка ще раздаде заеми в размер на около 102 милиона лева.

През 1956 г. ще се въведат в действие редица обекти, важни от които са: разширяването на ТЕЦ „Сталин“ — с мощност 25 000 киловата, ВЕЦ „Батак“ — 30 000 киловата, ВЕЦ „Бели Искър“ — 16 000 киловата, ВЕЦ „Петрохан“ — 7800 киловата, вторият етап на Оловно-цинковия завод — с мощност 10 000 тона годишно производство на олово, разширението на ДХК „Сталин“ — 3000 тона сярна киселина; ще се разширят сега действащи и ще се построят нови рудници с мощност около 2 150 000 тона годишен добив на каменни въглища; ще се предадат за използване не по-малко от 527 580 кв. м жилищна площ; ще се изградят не по-малко от 402 800 декара нови напоятелни площи.

В проектоплана по капиталните вложения не е отразено последното решение на Министерския съвет да се включат 80 000 000 лв. за строителството на хотели, почивни домове, ресторанти, озеленяване, благоустрояване и водоснабдяване на гр. Сталин като курортен център. В общия обем на капиталните вложения по проектозакона тези средства са предвидени и ще се отразят в плана допълнително.

## II. По промишлеността

Общият обем на промишлената продукция, включително местната и кооперативната промишленост, по неизменни цени се увеличава с 11,9% в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г.

В проектоплана се залага преимуществено развитие на отраслите, произвеждащи средства за производство. Обемът на продукцията на тежката промишленост се предвижда да бъде увеличен с около 67,7%, а производството на предмети за потребление — с около 37,9% в сравнение с 1952 г.

Ще се усвоя и започне производството на редица нови машини, мотори, електросъоръжения, лекарства и други суровини и стоки за нуждите на населението, промишлеността, другите отрасли на народното стопанство и износа.

С тази програма се осигурява по-пълно използване на наличните и въвеждащи се в действие производствени мощности и по-икономично изразходване на суровините и материалите.

## III. По селското и горското стопанство

За задоволяване потребностите на нашата промишленост, населението и износа от селскостопански суровини и хранителни продукти с проектоплана се предвижда по-нататъшно повишаване добивите от растениевъдството и продуктивността

на селскостопанските животни. Общият обем на селскостопанската продукция се предвижда да нарастне през 1956 г. по неизменни цени със 17,8% в сравнение с 1955 г.

За осигуряване изпълнението на тези задачи се предвижда да се разшири значително механизацията на всички видове селскостопански работи, да се увеличи наторяването с изкуствени торове, да влязат в експлоатация нови поливни площи, да се разширят площите за засяване на фуражни култури.

С оглед да се ограничи ползуването от горите до податните им възможности, размерът на сечта за 1956 г. се намалява с около 16,7% в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г.

#### IV. По транспорта и съобщенията

Развитието на транспорта и съобщенията е в съответствие с развитието на останалите отрасли и нуждите на населението.

За осъществяване по-бързо поевтиняване на превозите и по-добро използване на транспортните средства предвижда се увеличаване на средния денонощен пробег на локомотив в движение, намаление на времето за оборота на товарните вагони и по-нататъшното подобряване на останалите технически икономически показатели.

#### V. По стокооборота

С цел да се осигури по-добро задоволяване на постоянно растящите нужди на населението предвижда се значително разширение на търговската мрежа и увеличение на продажбите на стоки от първа необходимост, по-важните от които са посочени в законопроекта.

#### VI. По просветата, подготовката на кадри, здравеопазването и комуналното стопанство

Предвидено е увеличаване на училищната мрежа с оглед да се подобри още повече учебно-възпитателната работа сред учащите се, както и да се осигурят необходимите специалности за всички клонове на народното стопанство.

Заделят се значителни средства за разширение и подобряване на здравните и комуналните услуги на населението.

#### VII. По производителността на труда и снижение себестойността на продукцията

Непрекъснатото подобряване на материално-техническата база, повишаването на производствения опит и трудовите навики на работниците и инженерно-техническите кадри, все по-широко разгръщащото се социалистическо съревнование и

усвояване опыта на първенците в производството, както и по-пълното възприемане на съветските прогресивни методи на работа позволяват да се осъществи по-нататъшното повишаване производителността на труда и снижение себестойността на продукцията.

В раздел втори на законопроекта са предвидени мероприятия за осъществяване ефикасен контрол от страна на Министерския съвет за срочното и качествено изпълнение на народностопанския план.

С оглед да се създаде по-голяма оперативност, в същия раздел се предвижда да се утълномощи Президиумът на Народното събрание да утвърждава плана по селското стопанство преди разглеждането и утвърждаването на цялостния държавен народностопански план.

Като имате предвид горното, моля ви, другарки и другари народни представители, да разгледате и утвърдите внесения законопроект за държавния народностопански план за 1956 г.

Зам.-председател на Министерския съвет и председател на Държавната планова комисия: Г. Чанков

## ЗАКОНОПРОЕКТ

за държавния народностопански план за 1956 г.

### РАЗДЕЛ ПЪРВИ

Въз основа на чл. 17, точка 6 от Конституцията на Народна република България и в съгласие с Директивата на Шестия конгрес на Българската комунистическа партия по Втория петгодишен план за развитието на Народна република България през 1953/1957 г. Народното събрание утвърждава внесенния от Централния комитет на Българската комунистическа партия и Министерския съвет план за развитие на Народна република България през 1956 г. съгласно приложения от № 1 до № 21 и по следните основни показатели:

#### I. По капиталното строителство

1. Общият обем на капиталните вложения за Републиката през 1956 г. се определя на 5 454 434 800 лв., в това число за резерв на правителството 100 000 000 лв.

2. За да се осигури по-нататъшното увеличаване производството на електроенергия, каменни въглища, руди, концентрации, черни и цветни метали и предмети за народно потребление, за промишлеността се заделят 2 819 884 900 лв. от общия обем на капиталните вложения, в това число за електроизграждането—757 660 000 лв., за каменовъглената про-

мишленост 540 374 100 лв., за черната и цветната металургия — 158 579 000 лв., за леката и хранителната промишленост — 264 115 300 лв., за геолого-проучвателните работи — 445 536 000 лв

3. За да се осигури по-нататъшното развитие на селското стопанство чрез осигуряване на високи и устойчиви добиви от растениевъдството и увеличаване броя и продуктивността на селскостопанските животни, за селското стопанство се заделят 909 948 300 лв. от общия обем на капиталните вложения.

Освен това за кредитиране на капиталните вложения на трудово-кооперативните земеделски стопанства се осигуряват 270 000 000 лв. държавни средства.

4. За развитието на транспорта и съобщенията се заделят 483 674 000 лв. от общия обем на капиталните вложения.

5. За културно-битово строителство се заделят 786 634 800 лева от общия обем на капиталните вложения.

6. През годината да се въведат в действие следните поважни обекти: разширението на ТЕЦ „Сталин“ — с мощност 25 000 киловата, ВЕЦ „Батак“ — 30 000 киловата, ВЕЦ „Бели Искър“ — 16 000 киловата, ВЕЦ „Петрохан“ — 7800 киловата, вторият етап на Оловно-цинковия завод — с мощност 10 000 тона годишно производство на олово, разширението на ДХК „Сталин“ — 3000 тона сярна киселина; да се разширят сега действащите и да се построят нови рудници с мощност около 2 150 000 тона годишен добив каменни въглища, да се предадат за ползуване не по-малко от 527 580 кв. м жилищна площ, да се изградят не по-малко от 402 800 декара нови напоятелни площи.

7. За насърчаване на индивидуалното жилищно строителство Българската инвестиционна банка да раздаде заеми в размер на около 102 000 000 лв.

## II. По промишлеността

1. Увеличава се общият обем на продукцията на републиканската, местната и кооперативната промишленост по неизменни цени с 11,9% в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г.

2. Промислената продукция по неизменни цени по министерства и ведомства се увеличава в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г., както следва:

|                                                    |         |
|----------------------------------------------------|---------|
| Министерство на електрификацията                   | с 15,2% |
| Министерство на тежката промишленост               | с 6,7%  |
| Министерство на леката и хранителната промишленост | с 13,8% |
| Министерство на транспорта                         | с 14,7% |
| Министерство на доставките                         | с 23,4% |
| Министерство на строежите                          | с 43,3% |

|                                                            |         |
|------------------------------------------------------------|---------|
| Министерство на народното здраве и социалните грижи        | с 28,9% |
| Министерство на земеделието                                | с 34,2% |
| Министерство на вътрешната търговия                        | с 4,1%  |
| Министерство на ПТТ и радиото                              | с 11%   |
| Министерство на културата                                  | с 3,1%  |
| Горубсо                                                    | с 10,5% |
| Министерство на комуналното стопанство и благоустройството | с 7,5%  |
| Централен кооперативен съюз                                | с 27,5% |
| Централен съюз на трудово-производителните кооперации      | с 3%    |
| Софийски градски народен съвет                             | с 9,7%  |
| Министерство на народната просвета                         | с 22%   |

3. Увеличава се производството на по-важните видове промишлени изделия в натурално изражение в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г., както следва:

|                                           |            |
|-------------------------------------------|------------|
| Електрическа енергия                      | с 12,6%    |
| Каменни въглища                           | с 13,4%    |
| Нефт                                      | с 43,7%    |
| Обикновено валцовани метали               | с 54,1%    |
| Цимент                                    | с 6,8%     |
| Алуминиеви и емайлирани домакински съдове | с 8,3%     |
| Метални кревати                           | с 57,3%    |
| Памучни тъкани                            | с 4,3%     |
| Вълнени тъкани                            | с 15,1%    |
| Зеленчукови консерви                      | с 22,8%    |
| Плодови консерви                          | със 115,6% |
| Растителни хранителни масла               | с 26,9%    |
| Сирене и кашкавал                         | с 30,7%    |
| Месо                                      | с 13,8%    |
| Захар                                     | с 47,6%    |
| Манипулиран ферментиран тютюн             | с 47,3%    |

4. Да се увеличи и започне производство на следните по-важни промишлени изделия: комбайни за прибиране на пшеница, взривобезопасни мотори, подемни шахтови машини за добивната промишленост, нови типове тракторни плугове и култиватори, булдозери, пирамидон, велосипеди и др.

### III. По селското и горското стопанство

1. Общата продукция от селското стопанство по неизменни цени се увеличава със 17,8% в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г., в това число от животновъдството — с 8,4%.

2. Средните хамбарни добиви на декар от селскостопанските култури общо за страната да достигнат най-малко: за зимна пшеница — 167 кг, в това число за ТКЗС — 180 кг; за ца-

ревица — 190 кг, в това число за ТКЗС — 210 кг; за оризова арпа — 360 кг, в това число за ТКЗС — 361 кг; за фасул — 65 кг, в това число за ТКЗС — 69 кг; за слънчогледово семе — 128 кг, в това число за ТКЗС — 131 кг; за неоматан памук — 90 кг, в това число за ТКЗС — 92 кг; за ориенталски тютюн — 95 кг, в това число за ТКЗС — 98 кг; за захарно цвекло — 1940 кг, в това число за ТКЗС — 1960 кг.

3. Средната продуктивност на селскостопанските животни да достигне общо за страната най-малко: млеконадой от крава — 780 л, в това число за ТКЗС — 1040 л; настриг на вълна от овца средно — 2,09 кг, в това число за ТКЗС — 2,3 кг.

4. Обемът на селскостопанските работи, които ще се извършват с механически двигатели, се увеличава със 17% в ТКЗС и със 17,7% в ДЗС в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г.

5. Да се залесят 440 000 декара горска площ.

#### IV. По транспорта и съобщенията

1. За по-пълно задоволяване нуждите на народното стопанство обемът на работата на транспорта за общо ползване в тон-километри, в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 година, се увеличава общо с 5,5%, в това число за жп. транспорт — с 6,4%; за водния транспорт — с 3,6%; за автомобилния транспорт — с 1,5%.

2. Времето за оборота на товарните вагони се намалява с 1 час в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г.; средният денонощен пробег на локомотив в движение се увеличава с 1,9%.

3. Да се свържат с телефонната мрежа нови 66 селища и 150 ТКЗС. Да се радиофицират 21 села и да се увеличи броят на радиоприемните точки с 36 000, от които 22 000 в селата.

#### V. По стокооборота

Стоките за продажба на населението в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г. се увеличават: ориз — с 9,5%, фасул — с 8%, зеленчуци пресни — с 18%, месо — с 10,3%, растителни и животински мазнини — с 6,8%, захар — с 8,6%, захарни изделия — с 6,1%, мляко — с 16,1%, яйца — с 4,2%, памучни тъкани — с 16,7%, вълнени тъкани — с 14,6%, копринени тъкани — с 28,6%, обувки — със 17,1%, цървули и сандали — с 11,4%, кафяви каменни въглища — с 13,7%, радиоапарати — с 16,5%, метални домакински съдове — с 11,8%, метални кревати — с 63,6%.

## VI. По просветата, подготовката на кадри, здравеопазването и комуналното стопанство

1. Броят на учащите се в общообразователните училища се определя на около 1 130 000, броят на завършващите учащи се в полувисшите институти, техникумите, средните специални училища и училищата и школите за подготовка на квалифицирани работнически кадри — на около 35 500, а броят на завършващите висши учебни заведения — на около 5900 души.

2. Броят на леглата в здравните заведения се увеличава с 6,9% в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г.

3. Да се водоснабдят нови 89 селища, от които 67 в Добруджа.

## VII. По производителността на труда и снижение на себестойността

1. Производителността на труда през 1956 г. се увеличава в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г.: за промишлеността общо със 7,7%, в това число за републиканската промишленост — със 7,9%, за строителството — със 7,8%, за транспорта — с 3,3%, за търговията — с 6,3%.

2. Себестойността на промишлената продукция се снижава с 4,3%, в това число за републиканската промишленост — с 4,6%; в държавния сектор на селското стопанство: в МТС — с 6,4%, в ДЗС — с 10 %; на превозите с жп. транспорт — с 1,6% и с автомобилите на УАТ — с 5,4%; стойността на строително-монтажните работи — със 7,6%, издръжката на обръщението в търговията на дребно — с 14,1%.

## РАЗДЕЛ ВТОРИ

1. Общото ръководство и контрол за правилното и своевременно изпълнение на плана се възлага на Министерския съвет.

2. Министерският съвет взема решения, издава наредби и провежда мероприятия във връзка с осигуряване изпълнението на плана, които решения са задължителни за всички.

3. Министерският съвет извършва промените, които се налагат в процеса на изпълнението на плана.

4. Занапред разделът от държавния народностопански план „За развитието на селското стопанство“ за съответната стопанска година, с оглед осигуряване на своевременната му подготовка и изпълнение, да се утвърждава от Президиума на Народното събрание с указ по предложение на Министер-

ския съвет. Този указ се внася за одобрение от Народното събрание заедно със Закона за държавния народностопански план.

**Председателстващ Петър Попзлатев:** За доклад по законопроекта давам думата на вносителя на законопроекта д-р. Георги Чанков, заместник-председател на Министерския съвет и председател на Държавната планова комисия.

**Зам.-председател на Министерския съвет Георги Чанков:** *(От трибуната)* Другарки и другари народни представители! Централният комитет на Българската комунистическа партия и Министерският съвет внасят за разглеждане и утвърждаване от Народното събрание проектоплана за развитието на страната през 1956 г.

### Изпълнението на плана за изтеклите три години от Втората петилетка

Преди да се спрем по-подробно на някои от основните му положения, полезно ще бъде, макар и накратко, да засегнем въпроса за очакваното изпълнение на плана през настоящата 1955 г. както и въпроса за изпълнението на плана през изтеклите три години от Втората петилетка. Отчетните данни по тези въпроси не са още окончателни, те са предварителни и подлежат на по-нататъшно уточняване. Въпреки това обаче ние можем с положителност да кажем, че за трите години от Втората петилетка — 1953, 1954 и 1955 г. — планът по промишлеността, транспорта, културата, просветата ще бъде почти изпълнен, а по стокооборота, реалната работна заплата на работниците и служителите — преизпълнен. Изпълнява се в основни линии и планът по капиталното строителство; непрекъснато се движи напред нашето селско стопанство и преди всичко неговият решаващ социалистически сектор.

Планът за производствената програма на промишлеността за 1955 г. се очаква да бъде преизпълнен с повече от 2%. С това преизпълнение промишлеността ще даде през настоящата година на народното стопанство около 5,5 пъти по-голяма продукция, отколкото през 1939 г. Общо за изтеклите 3 години от Втората петилетка обемът на промишлената продукция ще надхвърли с около 17,5% продукцията, получена през Първата петилетка.

Успехите в развитието на промишлеността най-ясно се виждат от данните за производството на глава от населението за някои най-важни произведения на тежката и леката промишленост. Така например очаква се производството на каменни въглища да достигне в края на настоящата година на глава от населението 1348 кг срещу 1014 кг през 1952 г., памучни тъкани — повече от 17 м срещу 14,5, месо — повече от 12 кг

срещу 9 кг. Производството на памучни, вълнени и копринени тъкани се очертава да бъде около 2 пъти по-голямо от производството на същите стоки през 1949 г.

Тези успехи в развитието на промишлеността и общо в развитието на производителните сили на страната ние можахме да достигнем благодарение на това, че партията и правителството, подкрепяни от народните маси, неотстъпно провеждат разумна политика на индустриализацията на страната, за увеличаване продукцията на онези отрасли, които произвеждат суровини, материали, електроенергия, каменни въглища и други средства за производство и предмети за потребление, необходими за правилното развитие на народното стопанство и за снабдяване на населението.

Борбата в селското стопанство за догонване на развитието на другите отрасли в страната дава вече своите резултати. Решенията на партията и правителството, взети в началото на тази година за стопанското, финансовото и организационното укрепване на ТКЗС, насърчиха борбата на селските стопани за по-голямо производство. Средните добиви на слънчогледа, царевичата, ечемика, ориза, боба и другите култури през тази година са значително по-големи от предвидените по Директивата на VI конгрес на партията за Втория петгодишен народностопански план. Добивите пък от пшеницата, ръжта и овеса, макар и по-ниски от предвидените, са значително над постигнатите през 1954 г. В сравнение с 1954 г. общата продукция от зърнено-хлебните култури се увеличи с 22%, царевичата — с над 62%, слънчогледа — с около 8%, оризът — с около 40%.

В развитието на животновъдството се постигнаха известни успехи главно по линията на увеличаване броя на селскостопанските животни в общественния сектор и повишаване продуктивността на животните. Очаква се например млеконадоят от една крава в кооперативните земеделски стопанства да се увеличи с повече от 200 литра спрямо 1954 г., а настригът на вълна от една овца — с около 180 г. Ако ние закрепим този прираст на млеконадоя и настрига на вълна, може определено да се каже, че в близките 3-4 години нашата страна ще разполага с големи количества мляко и млечни произведения, а текстилната промишленост ще бъде по-добре осигурена с необходимите количества вълна от местно производство.

Добивите от растениевъдството и продуктивността от животните в ТКЗС през изтеклите години бяха значително по-високи от добивите в частните стопанства и още по-нагледно показваха възможностите и предимствата на социалистическите форми на стопанисване. Благодарение на това навлизането на частните стопани в трудово-кооперативните земеделски стопанства се засили. Само за 10 месеца от тази година в ТКЗС се вляха нови 24 868 домакинства с повече от 900 000 декара земя.

Поставените с Директивата основни задачи за развитие на транспорта се изпълняват успешно. По някои показатели транспортните работници успяха още през тази година да достигнат равнището, предвидено по Директивата за 1957 г.

Капиталните вложения както през миналите години, така и през 1955 г. бяха съсредоточени предимно в строителството на крупни промишлени, напоителни, мелиоративни, селскостопански, жилищни и културно-битови обекти. В резултат на това очаква се общо за страната, без частния сектор и ТКЗС, основните фондове с производствено предназначение през 1955 г. да бъдат увеличени с около 41% в сравнение с 1952 г.

През тази година партията и правителството проведоха решителни мероприятия за разгръщане борбата за икономия на труд и материали и резултатите са вече налице. Планът по производителността на труда за 1955 г. се очаква да бъде преизпълнен за промишлеността с повече от 3%, за строителството — с около 6%. От снижението на себестойността общо за народното стопанство се очертава да се получат икономии с около 11% повече от предвидените по плана. С това Директивата за 1955 г. по тези два показателя в основни линии се изпълнява, а за някои отрасли предвиденото е надхвърлено значително.

По предварителни данни се очертава произведеният обществен продукт през 1955 г. да се увеличи с около 33% спрямо 1952 г., а националният доход — над 37%. И през трите години на петилетката при разпределението на националния доход беше неизменно провеждана линия за осигуряване високи темпове на разширеното социалистическо възпроизводство и постоянно повдигане на жизненото равнище на народните маси.

Като се вземе 1952 г. за база, реалната работна заплата на работниците и служителите през 1955 г. се очертава да бъде увеличена с около 43% срещу 40%, предвидено по Директивата за 1957 г. Б резултат на проведените през трите години на петилетката намаления на цените покупателните възможности и потреблението на трудещите се в нашата страна се увеличи значително. През 1955 г. в сравнение с 1952 г. се очаква да се увеличат продажбите на памучни тъкани с около 47%, вълнените тъкани — с повече от 57%, обувките — с над 88%, захарта — с около 37%, месото — с 41%, млечните произведения — 30%, зеленчуковите консерви — с 64%, радиоапаратите — повече от 7 пъти. По този начин задачата за нарастване на стокооборота през Втората петилетка се изпълнява предсрочно.

През трите години на Втората петилетка за нуждите на трудещите се са построени с държавни средства над 1 милион квадратни метра жилищна площ. В същото време държавата отпусна около 130 милиона лева кредит за индивидуално и кооперативно жилищно строителство.

В областта на просветата, културата и здравеопазването също бяха постигнати значителни успехи. През учебната 1954/1955 г. броят на учащите се във висшите, полувисшите, средните специални училища, училищата и школите за квалифицирани работнически кадри и във всички общообразователни училища нарасна с около 42 000 души в сравнение с учебната 1953/1954 г. Само броят на завършилите полувисше и средно специално образование е с около 7% по-голям от броя на завършилите през 1953 г. В сравнение с 1952 г. броят на болничните легла през 1955 г. е увеличен с близо 18%, а местата в постоянните детски ясли — с повече от 53%.

В резултат на общия подем на производителните сили на страната числеността на заетите лица в народното стопанство (без ТКЗС, частните стопани и занаятчиите) се увеличи през прите години с около 187 хил. души, а само през 1955 г. с около 50 хил. души.

Особени грижи положи и полага нашата народна власт за издигане на материалното и културното равнище на населението в изостаналите от миналото райони на страната.

Толкова големи са успехите в Родопския край, Маришкия минен басейн и други кътове на нашата Родина, че е невъзможно да се прави сравнение с тяхното състояние преди няколко години.

Добруджа, която се задъхваше от горещите суховеи и от поколение на поколение предаваше своите страдания, причинявани от безводието или липсата на пътища, сега в резултат на грижите на партията и правителството се възвръща, оставя в миналото своето състояние на вековна изостаналост. До края на 1955 г. в Добруджа ще бъдат електрифицирани 225 и водоснабдени 182 селища. Ще бъдат построени 222 км шосета. Досега са създадени 73 хил. декара държавни защитни горски пояси и 80 хил. декара полезащитни пояси.

Докато преди 9 септември в цялата страна бяха електрифицирани около 13% от селищата, в които живееше около 39% от населението на страната, народната власт електрифицира вече половината от селищата, в които живее около 4/5 от цялото население.

Такива са, другари и другарки, в общи линии постиженията на нашия народ в борбата му за изпълнение на Втората петилетка. Тези постижения са най-красноречиво доказателство за правилната политика на нашата партия, за планомерното развитие на народното стопанство. Тези постижения още веднаж показват, че работническата класа, селяните и всички трудещи се в нашата страна възприемат директивните указания на Шестия конгрес на партията като свои собствени задачи и всеки в своя участък на работа се бори за тяхното изпълнение. За това именно говори все по-разгръщащото се социалистическо съревнование, призивите и поетите задълже-

ния от колективите на промишлените предприятия и ТКЗС за изпълнение на годишните планове по всички показатели.

Разбира се, нито за момент не трябва да забравяме, че успехите, които сме постигнали в развитието на нашата страна биха били немислими без постоянната братока и всестранна помощ, която получаваме от Съветския съюз, и все по-разширяващата се взаимопомощ с народнодемократичните страни. Сътрудничеството ни със Съветския съюз и със страните с народна демокрация от година на година расте и се разширява, то' обхваща всички области на нашия стопански, политически и културен живот и гарантира непрекъснат възход на нашата икономика и култура.

Заедно с постиженията обаче ние не бива и не можем да не отбележим, че през изтеклите години бяха допуснати и редица съществени слабости, които в по-голяма или по-малка степен станаха пречка за постигане на още по-големи успехи в развитието на народното стопанство.

През изминалите години, а също и през тази година известна част от промишлените предприятия изоставаха в изпълнението на плана и с това намаляваха крайните резултати въпреки успехите на добре работещите предприятия.

В Министерството на леката и хранителната промишленост от предвидените за деветмесечието на тази година 198 асортимента памучни тъкани планът е изпълнен само по 150 видове, а от 71 асортимента вълнени тъкани — по 51. Министерството на тежката промишленост систематически не изпълнява плана за добив на каменни въглища по класи. Същевременно както от тези министерства, така и от други се произвеждат върху плана големи количества по-маловажни видове стоки. Това става причина за ненужно натрупване на някои стоки в производствените предприятия и търговската мрежа и създава сериозни затруднения в работата на отделни предприятия.

В известни случаи промишлените министерства проявяват с нищо неоправдана мудност при усвояване на нови изделия и разширяване на асортимента на произвежданата продукция. Министерствата на леката и хранителната промишленост, тежката промишленост, електрификацията и ЦС на ТПК не са взели необходимите мерки да преодолеят съществуващото нежелание у ръководителите на някои предприятия и управления да усвояват и внедряват производството на нови изделия. От друга страна търговските организации поради недостатъчно проучване нуждите на населението не съдействуват за разнообразяване и разширяване на производството на предмети за широко потребление.

Практиката да се шурмува изпълнението на плана през втората половина на месеца и през последния месец на тримесечието, макар и в по-малка степен, продължи в голяма

част от промишлените предприятия и през тази година. Тази практика е осъдена от партията и правителството, като неправилна и порочна. На всекиго е ясно, че шурмуването в изпълнението на плана през отделни периоди на месеца и тримесечието води до неравномерно напрежение в производството, до влошаване качеството на продукцията, до големи преразходи на материали и фонд работна заплата и в последна сметка нанася големи щети на народното стопанство.

В областта на селското стопанство все още основните мероприятия за увеличаване на добивите в полевъдството и продуктивността на селскостопанските животни не се прилагат повсеместно, системно и упорито; установените агротехнически срокове много често се нарушават, а на места се провеждат по шаблон, без да се вземат под внимание природните условия на отделните райони; производството на фураж не задоволява нуждите на животновъдството; много малко е направено за подобряване тревния състав на ливадите и пасбищата и внедряването на нови фуражни култури. Тези слабости са главната причина за изоставане на селскостопанското производство в сравнение с бързо нарастващите нужди на народното стопанство.

Следва да се каже, че поради тези причини предвиденият по Директивата национален доход от селското стопанство не беше достигнат през изтеклите три години. Това неизпълнение се отрази не само върху доходите на редица ТКЗС и на потреблението на селското население, но и ограничи в значителна степен възможностите на партията и народната власт за големи инвестиции в самото селско стопанство, за по-голямо строителство на училища, болници, жилища и други културно-битови обекти, за по-добро снабдяване на населението, за по-голямо намаление на цените на стоките.

Слабости се допуснаха и в областта на капиталните вложения. Не можем да бъдем доволни от борбата за изпълнението на плана за въвеждане в действие на основните фондове. Недостатъчно упорито се води борбата и против излишества, което води до неоправдано оскъпяване на строителството.

Министерството на вътрешната търговия и ЦКС, главно поради организационни слабости, в много случаи не осигуряват редовно снабдяване на населението и особено на промишлените райони и горските обекти с необходимите стоки, въпреки че в търговската мрежа на едро и в производствените предприятия има достатъчно запаси. Централният кооперативен съюз често пъти допуска в някои отделни села да няма достатъчно сол или газ за осветление, или захар, конфитюри, желета, ориз.

Може да се каже, че техниката в почти всички производствени отрасли се използва недостатъчно. Все още се допу-

скат големи престои на машините поради лошо обслужване и аварии. Трудовите норми още не се разработват по научен път и съдържат сериозни слабости.

Борбата за пестеливо изразходване на суровините и материалите не е достатъчна. Често в едни предприятия се допуска преразход от материали, докато в други, еднакви по характер и технология, се осъществяват икономии. Малко се работи, за да се подобрява конструкцията на редица машини и съоръжения, да се създават заместители на дефицитни материали. Не се оползотворяват цялостно голяма част от местните суровини и отпадъци. Не се води достатъчно енергична борба срещу проявите на злоупотреба и разхищение на социалистическата собственост.

Тези и редица други слабости, допускани в процеса на изпълнението на плана, не трябва да се премълчават или омаловажават. За тяхното отстраняване е необходимо да се води непрестанна борба. Усилията на министерствата и ведомствата, на партийните и държавните органи по места, на обществените организации трябва да бъдат насочени към понататъшното усъвършенствуване на стопанското ръководство, към подобряване на организацията на производството и на труда, към все по-пълно използване на вътрешните резерви на предприятията и още по-пестеливо разходване на материалите и финансовите средства на страната.

### Основни линии на проектоплана за 1956 г.

Проектопланът за 1956 г. е разработен въз основа на Директивата на партията за развитието на народното стопанство през периода 1953/1957 г., съобразен е с възникналите през изтеклите години нови задачи и с решенията на Министерския съвет за развитие на някои отрасли на народното стопанство.

Общият обем на продукцията от промишлеността се предвижда през 1956 г. да се увеличи с над 11% в сравнение с 1955 г. и да надхвърли с повече от 2% предвиденото по Директивата производство за същата година. Прирастът на промишлената продукция през 1956 г., възлизаш на около 12 370 милиона лева, е значително по-голям, отколкото през която и да е година от 9 септември. През 1956 г. се очертава нашите промишлени предприятия за около 50 работни дни да произведат повече промишлена продукция, отколкото е произведена през цялата 1939 година.

В проектоплана за 1956 г. е отразена марксистко-ленинската политика на партията за преимуществено развитие на отраслите, произвеждащи средства за производство. Обемът на продукцията на тежката промишленост се предвижда да бъде увеличен с повече от 67%, а производството на пред-

мети за потребление — с над 37% в сравнение с 1952 г. Ние бихме могли да увеличим много повече програмата на леката и хранителната промишленост, но затова са необходими повече суровини, необходимо е преди всичко повече тютюн, памук, вълна, повече мляко, месо и кожи, повече плодове и зеленчуци, отколкото произвеждаме.

Предлагаме през 1956 г. нашата промишленост да усвои и започне производството на редица нови промишлени произведения, по-важни от които са: комбайни за прибиране на царевичата, подемношахови машини, взривобезопасни мотори, мотоциклети, велосипеди, електроповдигатели, двойно тарифни електромтери, нови видове моторни резачки и въжени линии, центрофуги с голяма мощност, стабилни киноапарати и др. Но ние трябва да помислим много сериозно за усвояване на производството на подвижни киноапарати, фотоапарати, пипшечи и сметачни машини, на различни видове измервателни уреди, въобще да усвоим и разширим производството на фина и точна механика, за която са необходими малко метали, а повече висококвалифициран труд.

Програмата на републиканската промишленост за 1956 г. е разработена преди всичко с оглед на по-пълното използване на наличните производствени мощности.

Производството на електроенергия се предвижда да достигне не по-малко от 2327 милиона квч и да превиши около 9 пъти производството на електрическа енергия през 1939 г. С тази електрическа енергия нуждите на народното стопанство ще бъдат задоволени много по-пълно, отколкото досега. За населението се предвижда да бъде отпусната около 15% електрическа енергия повече, отколкото през 1955 г.

Пред работниците, заети в електропроизводството и електроснабдяването, и през 1956 г. стои като неотменна задача непрекъснато да се борят за намаляване на аварияте в електроцентралите и далекопроводите, за по-пълно използване на електропроизводствените мощности, за намаляване разходите на електрическа енергия за собствени нужди на електроцентралите и загубите по преноса, разпределението, трансформацията. В сравнение с редица други страни у нас загубите по пренос и трансформация и разходът на ел. енергия за собствени нужди на електроцентралите са все още твърде високи. Не бива да се забравя, че намаляването на процента на разходите за собствени нужди и загубите с една единица се равнява на около 4000—5000 квт електропроизводствени мощности или около 22 000 000 квч електроенергия за година.

Добивът на каменни въглища се предлага да бъде увеличен общо с около 1364 хиляди тона спрямо 1955 г. Този прираст е равен на около 62% от целогодишното производство през 1939 г. Едновременно с пълното осигуряване потре-

бностите на промишлеността и останалите отрасли с каменни въглища през 1956 г. се предвижда за населението да бъдат отпуснати въглища и дърва, приравнени към условно гориво, с около 16% повече, отколкото през настоящата година.

Необходимо е да се каже, че пред народното стопанство вече се поставя много сериозно въпросът за разширяване на потреблението на лигнитните каменни въглища. Както е известно, в страната се разкриха много големи залежи от лигнитни каменни въглища. Проучването на топлинните свойства и възможностите за разширяване на потреблението им в промишлеността, транспорта и в другите отрасли обаче сериозно изостава. Научно-изследователските институти при БАН и отделните министерства и ведомства трябва да се заемат по-сериозно с този въпрос и в непродължително време да разработят мероприятия за успешното му решаване, без да се допуска изразходването на нови и големи капитални вложения за тази цел.

Трябва да се каже, че при подготовката на проектоплана някои от ръководителите на Управление „Въглища“ и особено ръководителите на мини „Г. Димитров“ се мъчеха да докажат, че не само не е възможно да се увеличава, но през 1956 г. трябва да се намали производството на качествените въглища от по-едриите класи. Централният комитет на партията и Министерският съвет смятат, че тези възгледи са не само неправилни, но и вредни. Те спъват борбата на минните работници за добиване на висококачествени каменни въглища.

Министерството на тежката промишленост трябва да положи максимални грижи за подобряване организацията и технологията на работата в каменовъглената промишленост, за да осигури изпълнението и преизпълнението на предвидения с проектоплана добив на каменни въглища по вид, качество и класи. Нужно е освен това да се проведат сериозни мероприятия за намаляване себестойността на въглищата, която все още е твърде висока и отежнява себестойността на почти всички останали производства. Нашият народ с право иска от каменовъглената промишленост по-висококачествени и по-евтини каменни въглища. Това е главната задача сега на всички работници в каменовъглената промишленост.

Общият обем на промишлената продукция на рудодобива и металургията се предлага да бъде увеличен с повече от 18%. През 1956 г. в сравнение с 1955 г. се предвижда производството на черни валцовани метали да се увеличи с около 54%, на концентрати от цветни метали — над 9%, на оловото — над 10%, на железните руди — повече от 2 пъти.

С предвиденото производство на черни валцовани метали се осигурява пълно задоволяване нуждите на страната от

бетонно желязо и по-голямата част от нуждите от железен валцдрат, като същевременно се осигуряват и за износ значителни количества бетонно желязо.

За да се ускори разкриването на подземните богатства в нашата страна, в проектоплана се предвижда да се заделят значителни средства за геолого-проучвателни работи с оглед промишлените запаси от желязна руда да бъдат увеличени около 4 пъти в сравнение с наличните в началото на 1955 г., медните руди — над 1,5 пъти, оловно-цинковите руди — повече от 2 пъти, и се разширят проучванията на нефтените находища. Необходимо е Министерството на тежката промишленост и по-специално работниците от Главното управление за геоложки и минни проучвания да вземат сериозни мерки за решително поевтиняване стойността на геолого-проучвателните работи. Минно-геоложките работници заслужават похвала, тъй като досега те положили не малко труд за успешното разкриване на подземните богатства в нашата страна. Но на тях им предстои още много работа в това отношение. Тяхна задача е да вземат мерки и за поевтиняване на минно-геоложките проучвания.

Продукцията на металообработващата и машиностроителната промишленост се предлага да бъде увеличена с около 17% спрямо 1955 г. Програмата на машиностроенето е разработена с оглед да се задоволят по-пълно нуждите на народното стопанство с наши машини, съоръжения и резервни части.

Нашето машиностроене отбелязва досега значителни успехи по линията на усвояване нови видове и подобряване конструкциите на съществуващите видове машини и съоръжения. Нуждите на страната обаче налагат работата по усвояването на нови и особено на по-високопроизводителни машини рязко да се подобри. Нашето строителство ежегодно се развива, селското стопанство се механизира, нуждата от машини и съоръжения расте с бързи темпове. При това ние строим по социалистически, а това значи да се строи на базата на най-новата техника. Ние не можем да произвеждаме и внедряваме машини с ниска производителност, остарели конструкции и системи. Трябва да кажем, че у някои инженерно-технически и ръководни кадри на машиностроителната ни промишленост съществува стремеж по-малко да се усвояват нови машини, да се произвежда само това, което е вече усвоено. Предложенията за подобряване конструкциите на машините особено на селскостопанските машини с оглед на нашите условия са много малко. Някои заводи все още работят части и машини без утвърдена технология. Качеството на редица машини е ниско.

Инженерно-техническите кадри в машиностроителните предприятия имат достатъчно сили и опит да произвеждат и задоволяват по-цялостно нуждите на народното стопанство

с доброкачествени и технически усъвършенствувани машини, оборудване и резервни части. У нас трябва да се произвеждат не само единични машини, но и машини и съоръжения за цялостно задоволяване нуждите на някои отрасли, като хранително-вкусовата промишленост, текстилната промишленост, минно-добивната промишленост и други. Затова е необходимо да се обърне още по-голямо внимание върху проблемата за съгласуване и коопериране на работата на машиностроителните предприятия, както в системата на Министерството на тежката промишленост, така и на машиностроителните предприятия в системата на другите ведомства; да се помисли за по-нататъшното специализиране на машиностроителните предприятия в страната, независимо към кои ведомства се намират.

Не малко машиностроителни и металообработващи предприятия с широка ръка изразходват металите и други дефицитни материали. Много от произвежданите модели машини са с тежка конструкция; не се извършват най-икономичните разкройки и отливки; в нормирането на разхода на материалите се допускат сериозни прешки. Така например през I-то полугодие на тази година в завод „Н. Й. Вапцаров“ — Плевен, за производство на 4 компресора „Борец“ са изразходвани средно по 4025 кг чугунени отливки при разходна норма 2988 кг; в Завод 15 при изработването на коленчати оси за бензинови мотори от метала се губи повече от 74%, а се използва само около 25%. Поради чести нарушения на установената технология бракът в чугунолеенето е още много голям.

Металите у нас са дефицитни и по-голямата част от тях се внасят от чужбина. Машиностроенето и металообработването употребяват около 40% от всички метали и това налага борбата за икономичното им изразходване да бъде първостепенна задача на предприятията в тези отрасли.

За да се обезпечи по-голяма маневреност на Министерството на външната търговия при износа на машини и съоръжения, с проектоплана се предлага последните да се планират само в стойностно изражение. В процеса на изпълнението на плана Министерството на външната търговия ще се договаря с ведомствата-изпълнители какви конкретни машини са му необходими за износ. Но, за да не се спъне работата на машиностроителните предприятия, крайно необходимо е поръчките за износ да се правят най-малко 4—5 месеца преди срока на доставката им.

Продукцията на химическата промишленост се очертава през 1956 г. да надхвърли предвидения по Директивата обем за 1957 г. с около 23%. Предвиденото производство на азотни торове е с 8000 тона повече и на калцинирана сода с около 12 900 тона повече, отколкото е набелязано по Директивата за 1957 г. Химическата промишленост обаче все още из-

остава в разширяване производството на пластмаси и изделия от тях. Ние имаме много богати условия за развитие на парфюмерийните изделия, но тези условия не се използват в страната. Ние можем и следва да станем една от страните, които произвеждат най-добри парфюмерийни изделия както за нуждите на нашето население, така и за износ. Независимо от постигнатите успехи базата на нашата химическа промишленост за производство на торове за селското стопанство и химикали за борба против вредителите по селскостопанските култури е далеч недостатъчна. Нашето селско стопанство се нуждае от много по-големи количества изкуствени торове и препарати.

Дърводобивната и дървообработващата промишленост са единственият отрасъл, за който не само че не се предлага увеличаване на производството, но се предвижда чувствително намаление на продукцията в сравнение с тази година. Това се прави с единствената цел да се осигури нормално използване на горите, без да се попречи на строителството и на другите отрасли, употребяващи дървен материал. Трябва да се отбележи, че досега повече се говореше за икономия на дървесина, а малко се вършеше в тази насока. Вследствие на това в някои райони на страната използването на горите надхвърля техните възможности. Централният комитет на партията и правителството смятат, че трябва да се сложи край на разточителството при употребата на дървесина. С проектоплана за 1956 г. се предвижда в капиталното строителство, в сравнение с 1955 г., да се реализира около 25 % икономия от дъски и 23 % от греди. Освен това предвижда се да бъдат употребени много по-големи количества железобетонни траверси и стълбове, железобетонни подпорни пръстени и други заместители на дървения материал. Минните подпори са най-дефицитният дървен материал у нас и за това смятаме, че една от много важните задачи на Министерството на тежката промишленост и на партийните и профсъюзните организации в мините е да обезпечат безусловното внедряване на заместители на дървения материал в минното строителство и производство.

За да се задоволят нуждите на народното стопанство от строителни материали, предлага се производството на цимент през 1956 г. да бъде увеличено спрямо 1955 г. с повече от 6 %, за тухлите, керемидите и капаците с 8 %, за азбестоциментовите тръби — над 3 %.

Наред с бързото развитие на отраслите на тежката промишленост с проектоплана се предвижда по-нататъшното увеличаване на производството на леката и хранителната промишленост. Продукцията на хранително-вкусовата промишленост се предвижда да бъде увеличена с повече от 25 %, на текстилната — с близо 7 %, на каучуковата — с над 10 %, на стъкларската и порцелано-фаянсовата — с повече от 18 %.

През 1956 г. предлагаме да бъдат произведени в повече от 1955 г. около 4% памучни тъкани, над 15% вълнени тъкани, повече от 47% захар, над 25% млечни произведения, около 23% зеленчукови консерви, 47% манипулиран и ферментирал тютюн.

Предвиденото производство на леката и хранителната промишленост за 1956 г. се очертава да задоволи нуждите на вътрешния пазар и износа. Трябва обаче да кажем пред Народното събрание, че за по-нататъшното развитие на леката и хранителната промишленост, както вече посочихме, много сериозно изпъква проблемът за суровините.

До 1939 г. нашата памучна и вълнена индустрия работеше почти изключително с вносни суровини. През 1956 г., въпреки че производството на памучни тъкани се увеличава повече от 4 пъти и на вълнените — над 2,3 пъти спрямо 1939 г., с местни суровини се предполага да бъдат задоволени около 78% от нуждите на памучната индустрия и на вълнената — около 74%. Това е сериозен успех в изграждането на суровинната база на текстилната ни промишленост, но той все още е недостатъчен. При това трябва да отбележим, че твърде бавно се създават и разпространяват дълговлакнести качествени сортове памук за производството на фини прежди и тъкани и бавно се увеличава броят на мериносовите овце, поради която причина даже при положение, че по обем осигурим необходимото количество памук и вълна, ще се налага да внасяме висококачествен памук и мериносова вълна. Ние трябва да осигурим много по-голямо производство и по-добро качество на наши собствени суровини, за да гарантираме по-нататъшното увеличаване на производствената програма и задоволяване на потребностите от качествени тъкани.

За да се осигури нормална работа на тютюневата ни промишленост и благоприятно сключване на външноплатежния ни баланс през 1956 г., ние трябва да получим от селското стопанство не по-малко от 90 хиляди тона тютюн. Не бива да се забравя, че въпросът за получаване на планираните количества тютюн през 1956 г. е преди всичко въпрос за увеличаване на доходите на селското население и на тютюневите работници.

През 1956 г., както и през следващите години за нуждите на хранително-вкусовата промишленост и износа ще са необходими много по-големи количества зърнени храни, захарно цвекло, маслодайни семена, плодове, зеленчуци, месо и кожи.

Очевидно следва да си запретнем ръкавите и да осигурим на нашето селско стопанство необходимите количества памук, вълна, тютюн, захарно цвекло, плодове, зеленчуци, зърнени храни, месо и кожи. През 1956 г. трябва да се ликвидира това ненормално явление — да не се осигуряват суровини за производството на доматино пюре и червен пипер и с това да се създа-

ват трудности по снабдяването на населението и износа. Трябва да се ликвидира с подценяването на цвекловата култура и да се вземат мерки още през 1956 г. да се изпълни и далеч преизпълни планът за добива на захарното цвекло за промишлената преработка.

Проектопланът за местната и кооперативната промишленост е разработен с оглед все по-пълно да се използват местните суровини, дървените, металните и други отпадъци от републиканската промишленост. Важна задача, която се поставя с проектоплана за 1956 г. пред местната и кооперативната промишленост, е да усвои производството на редица нови изделия предимно за широко потребление. Заедно с това ръководителите на местната и кооперативната промишленост трябва да насочат вниманието си към разширяване кръга на услугите за населението, към рязко подобряване на тяхното качество, а също така и да се заемат сериозно с намаляване на себестойността на цените им. Услугите, извършвани от кооперативните организации и от предприятията на местната промишленост, са наистина много скъпи. Населението с право критикува тези неприятели в работата на кооперативните предприятия и громкомбинатите. Необходимо е Министерството на комуналното стопанство, както и ръководството на Централния съюз на трудово-производителните кооперации без много протакане да се занимават с тези въпроси и да вземат мерки за отстраняване на съществуващите нередности в работата на подчинените им предприятия.

За обогатяване на асортимента и подобряване качеството на продукцията се предвижда да бъдат изпратени наши работници, техници и инженери в Съветския съюз, Чехословакия, Китай и Германската демократична република, за да усвоят производството на огнеупорна и цветна стъклария, технологията на ленено-конопената апретур, на гумирания текстил и други нови производства. За оказване конкретна помощ на място проектира се да дойдат от Съветския съюз, Чехословакия и Германската демократична република специалисти по различни видове производства. Но наред с това трябва всяко предприятие широко да разгърне борба за създаване на своя собствена реномирана фабрична марка и евтино производство.

Основна задача, която стои пред работниците в различните отрасли както на тежката, така и на леката промишленост, е да се повиши качеството и да се снижи себестойността на продукцията. Известно е, че високото качество и ниската себестойност са основният резерв за намаляване на цените на стоките. Високото качество и ниската себестойност от друга страна в най-голяма степен предопределят възможностите за увеличаване на продажбите както на вътрешния, така и на външния пазар и съдействуват за увеличаване на

производствената програма, приходите на народното стопанство и реалните доходи на населението.

В това отношение има какво да се направи, защото докато едни предприятия се борят упорито за икономии и евтино производство, други сериозно изостават. Така, в предприятията на Управление памучна индустрия към Министерството на леката и хранителната промишленост от началото на тази година до края на месец септември са били бракувани над 900 хиляди метра памучни тъкани, от които само в текстилната фабрика „Г. Димитров“ — София, над 600 хиляди метра. Поради допуснатия преразход на основните и спомагателните материали текстилното предприятие „Г. Чанков“ в Габрово е произвело плат тип „Двоен балтон“ с около 20% по-скъп, отколкото предприятието „Ангел Кънчев“ — Трявна, макар че двете предприятия работят при еднакви условия. За голямо съжаление такива предприятия, които произвеждат брак или скъпа продукция, все още не са малко в нашата страна. Те изияждат част от постиженията на другите предприятия, дърпат нашето развитие назад. Ако ние искаме да вървим напред, ако искаме да развиваме с по-бързи темпове нашето стопанство и също с бързи темпове да повишаваме жизненото равнище на нашия народ, всички трябва да поведем решителна борба против изоставането дори и на най-малкото предприятие. Тази борба трябва да стане общонародна борба за по-добър, за по-богат живот.

Не трябва да се изпуска из предвид, че качествена и евтина продукция можем да имаме само тогава, когато се води непримирима борба във всички сектори на народното стопанство — както в тези, които произвеждат суровини и полуфабрикати, така и в тези, които произвеждат готова продукция. Не може да се произвеждат напълно качествени памучни и вълнени тъкани, ако се добива лошокачествен памук и само груба вълна; не може да се произвеждат качествени обувки, ако кожообработващите предприятия не произвеждат качествени кожи; ще се наруши технологията и влоши качеството на изделията на стъкларската, порцелано-фаянсовата промишленост, ако работят с лошокачествени въглища, каолин и кварцов пясък; ще се намали използваемостта на термичните електроцентрали и ще се оскъпи електроенергията, ще се влоши и оскъпи работата и на жп. транспорт, ако Министерството на тежката промишленост не им достави качествени въглища. Очевидно по-качествена, по-евтина продукция и по-големи доходи в страната ще имаме само тогава, когато борбата за високо качество и ниска себестойност стане ежедневна задача на всяко предприятие и когато тази борба се води с неотслабваща сила във всички клонове на народното стопанство.

Тук трябва да се каже също, че е нужно да се води сериозна борба за ликвидирането на шурмовицината, премахването на

която е важно условие за подобряване на качеството и снижаване на себестойността на продукцията.

В областта на селското стопанство по проектоплана за 1956 г. се предвижда по-нататъшно увеличаване на добивите от растениевъдството и продуктивността на селскостопанските животни. Средните хамбарни добиви от растениевъдството общо за страната следва да достигнат най-малко: зимна пшеница — 167 кг, а ТКЗС — 180 кг; царевича — 190 кг, а ТКЗС — 210 кг; фасул — 65 кг; оризова арпа — 360 кг; слънчогледово семе — 128 кг; неомаганен памук — 90 кг; ориенталски тютюн — 95 кг; захарно цвекло — 1940 кг. В областта на животновъдството предвиждаме общо за страната млеконадоят от една крава да достигне най-малко 780 литра, а в ТКЗС — 1040 литра; млеконадоят от овца — 45 л, а в ТКЗС — 48 л; настригът на вълна от овца — 2,090 кг, а в ТКЗС — 2,300 кг. Общият обем на продукцията от селското стопанство през 1956 г. се очертава да нарастне над 17% в сравнение с очакваното изпълнение през 1955 г. Въпреки това Директивата за същата година не се достига с около 9% главно поради непълното усвояване на обработваемата площ. Тези 9% възлизат приблизително на 5 милиарда лева по неизменни цени. Ако разкрнем и използваме по-добре резервите в селското стопанство и получим предвидения в Директивата национален доход, само от тия суми приходите на селското население ще се увеличат значително. Да не говорим за това, че промишлеността ще получи нови суровини, а населението — селскостопански продукти. Очевидно наша първостепенна задача през идущата година трябва да бъде не само да се достигнат, но да се надминат планираните добиви в селското стопанство и по този начин да се осигури предвиденият по Директивата национален доход.

Средните добиви от единица площ, които се предлагат, са минимални. Те трябва да бъдат безусловно изпълнени. Те могат да бъдат и трябва да бъдат изпълнени. Затова е необходимо да се осигури срочното провеждане на мероприятията, които се предвиждат с проектоплана.

Механизацията на всички видове работи, приведена към мека орац, за 1956 г. в ТКЗС се очертава да надмине 70% срещу 63% през 1955 г.

Тук му е мястото да се отбележи, че машинно-тракторните станции, независимо от техните успехи, все още в редица случаи не извършват качествено селскостопанските работи. От друга страна трудово-кооперативните земеделски стопанства и специално техните ръководители — председатели и бригадири, извършват слаб контрол, помирят се с тези недостатъци и много лесно приемат лошо извършените работи от машинно-тракторните станции. Ще бъде правилно, да се

помисли сериозно как да се засили контролът от страна на трудово-кооперативните земеделски стопанства върху качеството на селскостопанските работи, извършвани от машинно-тракторните станции, как да се засили още повече заинтересуваността на самите ръководители и работници в машинно-тракторните станции, за да дават по-доброкачествена работа.

Вън от наторяването с оборски тор предвижда се да бъдат осигурени на селското стопанство 19% повече изкуствени торове, отколкото през 1955 година, с което се обезпечават наторяване на 72% от площите, засети с тютюн, 79% от площите, засети със захарно цвекло, 80% от площите, засети с памук, и всички площи, засети с основните видове зеленчуци.

За осигуряване на добитъка с фураж се предлага над 37% от цялата обработваема площ да бъде засята с фуражни култури. Задачата се състои в това — от тези земи да се получат по-високи средни добиви, за да се задоволи нашето животновъдство с необходимия фураж. Особено голямо внимание следва да се обърне на царевичата както за получаване на зърно, така и за силажиране. Условието в редица райони на страната позволяват царевичата да се засява в много по-големи размери и като втора култура специално за фураж на добитъка. Тези възможности ние следва да използваме най-цялостно. Главното средство, което ще съдействува за по-бързото разрешаване на фуражния проблем, това е царевичата. Към царевичата се нужни много по-големи грижи, много по-голямо внимание отколкото досега.

Въпросите на селското стопанство са стояли и ще продължават да стоят в центъра на вниманието на партията и правителството, защото от това в значителна степен зависи както нормалната работа на нашата промишленост, така и по-доброто снабдяване на населението със селскостопански продукти. Наред с държавните мероприятия, засилващи материалната заинтересуваност на селските стопани, за изтеклите три години от Втората петилетка в селското стопанство държавата е разходвала над два милиарда лева капитални вложения и е отпуснала на ТКЗС около 660 милиона лева кредити. Очевидно в близките няколко години народната власт ще задели много по-големи средства за механизация на всички основни видове селскостопански работи, за още по-голямо разширяване на напоятелните площи, за строителство на нови заводи и предприятия за производство на изкуствени торове и препарати за животинска и растителна защита. Всички тези мероприятия следва да се проведат, тъй като това ще осигури нов подем в селското стопанство.

Наред с предвиденото увеличение на продукцията на промишлеността, селското стопанство и другите отрасли на народното стопанство през 1956 г. се набелязва съответен ръст и на

транспорта. Предвижда се от всички видове транспорт към Министерството на транспорта да бъдат превозени с 3% повече товари и да бъде извършена с 5% повече работа в тонкилометри, отколкото през 1955 г.

Изпълнението на набелязаната превозна програма за транспорта е пресметнато да стане до голяма степен чрез по-доброто използване на подвижния състав. Трябва да се отбележи обаче, че в работата на транспорта има съществени слабости. Наблюдава се като че ли примиряване с нередовното движение на влаковете, което особено се обърква при най-обикновено влошаване на времето. Лошо се ремонтира и поддържа подвижният състав — локомотиви, вагони и автомобили. Не се полагат сериозни грижи за поддържане на необходимата чистота по гарите и влаковете и за културното обслужване на пътниците. Министерството и целият колектив трябва да вземат най-сериозни мерки за ликвидирането на тия слабости в работата на транспорта особено през настъпващата зима.

За да се осигури по-нататъшно индустриализиране на страната, по-бърз подем на селското стопанство и развитието на останалите отрасли на народното стопанство, предлага се през следващата година общият обем на капиталните вложения, включително и разходите за обзавеждане и преустройство, да възлезе на около 5454 милиона лева.

Следва да се отбележи, че за 1956 г. се предвижда капиталните вложения да бъдат по-малко, отколкото през тази година. Това се прави с цел още през 1956 г. да се осигурят по-големи възможности за повишаване на материалното и културното равнище на трудещите се. Въпреки намаляването на общия обем на капиталните вложения средствата за развитието на основните отрасли на народното стопанство през 1956 г. не са по-малко от средствата, които ще се изразходват през тази година.

В селското и горското стопанство се предвижда да бъдат вложени повече от 909 милиона лева. Само с държавни средства през 1956 г. ще бъдат създадени над 400 хиляди декара нови напоятелни площи. Машинно-тракторните станции и държавните земеделски стопанства ще получат нови 2740 трактора, приведени към 15 к. с., 1370 комбайна и редица други селскостопански машини. За работниците от държавните земеделски стопанства и машинно-тракторните станции се предлага да бъдат построени с държавни средства над 112 хил. кв. метра жилищни сгради. Освен това, за да се подпомогне строителството в трудово-кооперативните земеделски стопанства, се осигурява кредит в размер на 270 милиона лева.

За електроизграждането на страната се предвиждат над 757 милиона лева; за каменовъглената промишленост — повече от 640 милиона лева. За да се продължи разкриването на богатствата в недра на нашата страна, за осигуряване

на повече запаси от медни и железни руди, черни каменни въглища, нефт и други природни богатства, се заделят около 445 милиона лева; за леката и хранителната промишленост — 264 милиона лева и за черната и цветната металургия — над 158 милиона лева.

Една част от капиталните вложения за електроизграждането на страната, около 120 милиона лева, са предназначени за строителство на язовири, водите на които, както е известно, се използват не само за добив на електрическа енергия, но и за напояване в селското стопанство. С другата част от средствата за електроизграждането през идущата година се осигурява завършването на водноелектрическата централа „Батак“ с мощност 30 хил. квт; водно-електрическата централа „Бели Искър“ с 16 хил. квт; разширението на топлоелектрическата централа „Сталин“ — с 25 хил. квт и други по-малки електрически централи. Предвижда се освен това да започне строителството на голямата топлоелектрическа централа „Марица—изток“; на втория крупен хидромелиоративен строеж на река Арда — водноелектрическата централа и язовир „Кърджали“; построяване на редица далекопроводи и електросъоръжения; електрифициране на повече от 100 селища.

Със средствата, определени за каменновъглената промишленост, се обезпечава въвеждане в действие на рудници с годишно производство повече от 2 милиона тона.

Предвидени са необходимите средства и за разширение на Металургичния завод „Ленин“ с оглед през 1957 г. да бъде завършена първата у нас доменна пещ. Осигуряват се средства и за завършване на Оловно-цинковия завод, за започване изграждането на медодобивен завод, на нов завод за цимент и на два целулозни завода.

За по-пълно задоволяване нуждите на нашето селско стопанство от изкуствени торове предлагаме през 1956 г. да започне разширението на химкомбината „Сталин“ с оглед да се увеличи мощността му със 70 хиляди тона, да започне строителството на завод за фосфатни торове и на предприятие за син камък. Осигурява се построяването на винарски изби с капацитет 17,5 милиона литра и разширението на редица предприятия на леката и хранителната промишленост.

За развитието на транспорта и съобщенията се предвижда да бъдат изразходвани над 483 милиона лева. За по-пълно задоволяване нуждите на народното стопанство от автопревози и нуждите на населението от автобусен транспорт през 1956 г. се предлага да бъдат внесени повече от 1800 товарни моторни коли и 169 автобуса.

Израз на постоянните грижи на партията и правителството за системно повишаване на жизненото равнище на трудещите се е и непрекъснатото увеличаване на средствата, които се заделят за културно-битово строителство. За тази цел се

предвижда през 1956 г. да бъдат разходвани повече от 860 милиона лева.

Големият ръст на културно-битовото строителство се вижда най-ясно, ако направим някои сравнения с 1951 г. За жилищно строителство през 1951 г. са изразходвани около 116 милиона лева, а през 1956 г. се предвиждат 374 милиона лева; за здравни и почивни заведения — през 1951 г. 53 милиона лева, а през 1956 г. 111 милиона лева; за водоснабдяване на селищата — през 1951 г. 43 милиона лева; а през 1956 г. 102 милиона лева; за просветни и културни учреждения — през 1951 г. 102 милиона лева, а през 1956 г. 187 милиона лева.

Със средствата за културно-битовото строителство през 1956 г. се обезпечават построяването на нови училища с общо 20 400 места, над 600 км нова водопроводна мрежа и редица други благоустройствени мероприятия. Освен това осигурява се с държавни средства построяването на около 527 000 кв. м жилищна площ, т. е. приблизително толкова, колкото са построени от държавата през цялата Първа петилетка. Предвидени са повече от 100 милиона лева за кредитиране на индивидуално жилищно строителство.

За по-ускореното изграждане на гр. Сталин като база за отдих на трудещите се и за създаване на по-добри възможности за привличане на летовници от другите страни се предвиждат около 80 милиона лева за строеж на хотели, почивни домове и ресторанти, за водоснабдяване, благоустрояване, озеленяване на града и близките му околности.

Останалата част от капиталните вложения ще се използва за разширяване и подобряване на търговската мрежа, за механизирание на строителството и за развитието на другите отрасли на народното стопанство.

От някои райони на страната се предявяват искания за увеличение на капиталните вложения. Ние разбираме, че нуждите за строителство са големи. Необходимо е обаче да отбележим, че от целия национален доход през 1956 г. 80% отива за пряко потребление под формата на закупуване промишлени и хранителни стоки, лично потребление от селяните на част от произведената от тях продукция, издръжка на болници, санаториуми, училища и други нужди на трудещите се. Останалите 20% се отделят за натрупване, и то главно за капитални вложения. По-голямо увеличение на капиталните вложения, което означава увеличение на натрупването, според нас е не-правилно. Ние сме длъжни, както казва народната поговорка, „да простираме краката си според чергата“.

Изпълнението на плана по капиталните вложения, както и досега, ще легне върху плещите на нашите строители, проектантите и инвеститори. От техните усилия, от тяхното умение и съзнателно отношение към възложената им голяма задача се определя практическото осъществяване на набелязаната

строителна програма. От тях преди всичко зависи пестеливото, разумно и резултатно изразходване на няколко милиарда лева, осигурени с труда на целия народ.

Досега у нас в проектирането и строителството са постигнати значителни успехи. Бяха проектирани и построени десетки крупни, прекрасни промишлени, селскостопански, културно-битови и други обекти. Но трябва определено да кажем, че постигнатите успехи са недостатъчни. Проектантските, строителните организации и инвеститорите не водят достатъчно упорита борба за евтино, качествено и срочно строителство. Факт е, че все още много проекти се разработват набързо, неикономично и незадълбочено. Ръководителите на министерствата и ведомствата не винаги сериозно вникват в самите програми и проектни задания, а само формално ги подписват. За какво друго, ако не за груби грешки, непълни и нереални проекто-сметни документации говори обстоятелството, че сметната стойност на редица обекти в процеса на строителството се удвоява. Така например за народната опера в Русе бяха изразходвани повече от 8 милиона лева — вместо предвидените 3 400 000 лв. по първоначалния проект; за двореца на културата в Димитрово — 15 900 000 лв. вместо — 8 600 000 лв.

В много случаи се допускат луксове и излишества, водещи до неоправдано оскъпяване на обектите. На жилищната сграда на Министерството на комуналното стопанство и благоустройството на ул. „В. Коларов“ № 37 построените колони на уличната фасада минават през три етажа и заемат общо 62 кв. м площ, т. е. толкова, колкото заема приблизително един двустаен апартамент. Стотици квадратни метра жилищна площ е загубена за сметка на предвидените 11-метрови коридори на жилищната сграда на ул. „Раковски“ и „Гурко“.

Външното оформяване на много сгради се извършва частично или изцяло с каменна облицовка, без да се държи сметка, че облицовката на една сграда изцяло с камък струва над 5 пъти по-скъпо, отколкото обикновената мазилка. Вярно е, че каменната облицовка е по-здрава, но не е лоша и мазилката, когато е качествено извършена. Нашият народ има много голям интерес да се построят повече жилища с мазилка, отколкото по-малко със скъпа облицовка от камък.

Самият факт, че стойността на един квадратен метър жилищна площ без спомагателните помещения през 1954 г., в сравнение с 1950 г., се е увеличила с повече от 9%, показва, че има върху какво да се замислят нашите проектанти, строители и инвеститори.

Въпреки многократните решения на правителството за максимални икономии в проектирането и строителството, и през 1955 г. бяха допуснати сериозни слабости в това отношение. По непълни данни от Държавния комитет по строителство и архитектура към Министерския съвет до края на месец октомври са съкратени от сметните стойности на обектите за строеж

през 1956 г. около 120 милиона лева от излишества, заменяване на едни материали с други и намиране на по-икономични решения.

Завишението на сметната стойност на обектите е един от най-сериозните недостатъци в нашето строителство. То води до големи затруднения в народното стопанство както по линията на въвеждане в действие на предвидените мощности, така и до засилване на напрежението общо в икономиката на страната.

Очевидно не е достатъчно само да се критикуват проектантите, инвеститорите и строителите за несполуки в строителството. Причините за допусканияте от тях слабости следва да се проучат по-всестранно и задълбочено. Сега действащата система за премии и възнаграждения в проектантските организации не стимулират икономичното разработване на проектите решения. Нужно е тази система в непродължително време да бъде така коригирана, че самите проектанти да бъдат заинтересувани от премахването на разкоши и излишества в нашето строителство и същевременно с по-голяма любов и майсторство да създават проекти за красиви, спретнати и удобни постройки.

Друг недостатък на строителството е, че не винаги навреме се въвеждат обектите в действие, от което народното стопанство понася големи загуби. Вследствие на протакане на строителството на редица мелiorативни обекти през изтеклите три години от Втората петилетка ще се закъсне с напояването на около 300 000 декара площ.

Има много факти, които показват, че Министерството на строежите и другите строителни организации не завършват с месеци, а понякога с години протакат завършването на отделни видове работи на редица обекти.

Наличието на тези и други недостатъци в строителството изискват от нашите архитекти, от строителните работници, техниците, инженерите и от самите инвеститори още по-упорита, задълбочена и съзнателна работа. Борбата за икономии, за пестене на всеки народен лев трябва да стане основна задача на всеки проектант, строител и инвеститор.

С проектоплана за 1956 г. се предвижда по-нататъшно повишаване производителността на труда и снижаване себестойността на продукцията. Тези фактори, както е известно, са главните източници за ускоряване темповете на разширеното възпроизводство, за систематическо намаление на цените на стоките за широко потребление, за непрекъснато повишаване на материалното благосъстояние и културата на трудещите се.

Производителността на труда през 1956 г. се проектира да нарастне в сравнение с 1955 г. общо за промишлеността със 7,7%, в това число за републиканската промишленост със 7,9%; за транспорта — с 3,3% и за строителството със 7,8%.

Себестойността на продукцията за същото време да се снижи: за промишлеността с 4,3%, за превозите по жп. транспорт с 1,6% и за Управлението на автомобилния транспорт с

5,4%; стойността на строително-монтажните работи — със 7,6%; издръжката на обръщението в търговията на дребно — с около 14%. В резултат на това общо в народното стопанство се очертава да се реализира икономия от около 1502 милиона лева.

Въпреки че у нас ежегодно се увеличава производителността на труда и се снижава себестойността на продукцията, трябва да кажем, че в това отношение все още изоставаме от редица напреднали страни. Производителността на общественния труд у нас е все още ниска. За това говори фактът, че себестойността на много от нашите стоки е по-висока от себестойността на същите стоки в другите страни. Това състояние не бива повече да продължава. Ако искаме да вървим с по-бързи крачки напред, да живеем по-добре, на всяка цена трябва да повишим много повече производителната сила на общественния труд у нас. На практика това означава не само да се изпълнява, но и да се преизпълнява планът за увеличаване производителността на труда, за намаляване материалните разходи и снижаване себестойността на нашите стоки. Социалистическият строй открива широки възможности за това. Но използването на тези възможности зависи от живите хора, доколко те правилно ще си организират работата, доколко правилно ще използват техниката и подобряват технологията на производството, доколко повишават своята квалификация и правилно използват работното време, доколко грижливо пазят и пестеливо разходват обществените средства. В нашата страна са налице всички условия и възможности за по-голямо нарастване на производителността на труда и снижаване себестойността на продукцията.

Къде конкретно се крият възможностите, чрез които може да се осигури изпълнението и преизпълнението на плана по производителността на труда и снижаването на себестойността?

На първо място трябва решително да се подобри използването на наличната техника. Данните засега говорят, че в много отрасли техниката не се използва задоволително.

За деветмесечието общо в строителството плановите норми за използване на бетонобъркачките не се изпълниха с 20% и за транспортните — с около 54%. Не се изпълниха плановите норми за използване и на другите строителни машини. Главно поради недобра организация на работата не се осигури поточност в строителството, не се придвижваха своевременно машините към онези обекти, на които има нужда от тях. По този начин много от строителните работи се извършваха ръчно, въпреки наличието на свободни машини.

Поради недостатъчна предвидливост и недобра организация на работата в дърводобива производителността на една моторна резачка през третото тримесечие на тази година е

два пъти по-ниска от достигнатата за същия период на миналата година. Допусна се през първото и второто тримесечие на годината да бъдат изсечени на ръка — с обикновени жаги, дърветата в онези райони, които са най-подходящи за работа с моторни резачки, без да се държи сметка, че за третото тримесечие не се осигуряват подходящи райони за моторните резачки.

Производителността на един комбайн в мини „Георги Димитров“ за третото тримесечие на т. г. в сравнение със същия период на 1954 г. е намалена от 4130 тона на 3015 тона главно поради неосигуряване на необходимия фронт за работа на комбайните.

Примери за непълно или недостатъчно използване на наличната техника могат да се посочат за всеки отрасъл. А известно е, че един от най-главните фактори за увеличаване производителността на труда и снижаване себестойността на продукцията е по-пълното използване на техниката, която облекчава в значителна степен труда на работниците.

Данните за използване на наличната техника у нас говорят, че в това отношение съществуват големи резерви, които може и трябва да бъдат използвани.

На второ място трябва решително да се подобри използването на работното време, да се ликвидират престойте и самоотлъчките.

Въпреки че през тази година снабдяването с каменни въглища, електроенергия, метали и други основни и спомагателни материали беше значително по-добро от миналата година, поради непорядки в работата на апарата по снабдяването на отделните министерства, ведомства и предприятия, а също и поради недостатъчни грижи на някои от техническите кадри за правилно поддържане на машините и съоръженията целодневните престои, общо за предприятията на републиканската промишленост, за третото тримесечие на тази година в сравнение с третото тримесечие на миналата година, са увеличени от 42 040 на около 54 800 човекодни.

Ръководителите на някои предприятия в желанието си да се покажат „добри“ за сметка на народните интереси, с лека ръка разрешават незаконни, допълнителни отпуски на отделни работници. Не се води достатъчно упорита борба и разяснителна работа не само от административните ръководители, но на някои места и от партийните и от профсъюзните организации срещу случаите на самоотлъчка от работа поради местни празници и други неоправдателни причини. И не само това. Има случаи, когато някои профсъюзни ръководители в предприятията и учрежденията вземат под защита недисциплинирани работници, които систематично нарушават трудовата дисциплина, които дават лошокачествена продукция и допускат брак в производството. Не трябва да се забравя, че истинска защита на интересите на работническата класа и на непосред-

ствените нужди на работниците и служителите се оказва, когато се води дружно борба против нарушаването на трудовата дисциплина, против тези, които дават лошокачествена и негодна продукция. Трябва да се има предвид, че в републиканската промишленост само през третото тримесечие на тази година поради тези причини не е произведена продукция за около 800 милиона лева по цени от 1939 г. С такава сума е намалена съответно и производителността на труда на работниците общо за тримесечието.

Можем ли ние да избегнем такива загуби и да увеличим още повече производителността на труда, като укрепваме държавната и трудовата дисциплина? Не само че можем, но и трябва да го направим, защото в това е заинтересувана самата работническа класа, заинтересувани са всички трудеши се.

На трето място е необходимо да се подобри организацията и техническото нормиране на труда с оглед да се повиши материалната заинтересуваност на работниците за постигане на по-висока производителност на труда и по-добро качество на продукцията. По въпроса за подобряване системата на заплащането на труда на работниците и въвеждането на научно-техническото нормиране има специално постановление на ЦК на БКП и Министерския съвет от 18 февруари 1953 г. Необходимо е това решение да бъде подхванато, внимателно изучено и приложено на практика от министерствата и ведомствата, при активната помощ на партийните и профсъюзните организации.

На четвърто място най-голям дял от предвидените по проектоплана икономии — около 467 милиона лева, трябва да се реализират от материалите, разходвани в промишлеността. Следва обаче да се отбележи, че разработваните в министерствата и ведомствата разходни норми не винаги се съставят на здрава научно-техническа основа, много често не отразяват най-добрите постижения, не гарантират пестеливото разходване на материалите, не подтикваат трудещите се към още по-голяма борба за икономии в народното стопанство. В това отношение у нас тепърва има да се работи.

Все още се допускат сериозни слабости по отношение на подготовката, плановото разпределяне и използването на инженерно-техническите кадри. В административния апарат има инженери и техници повече, отколкото са необходими на ведомствата, докато в същото време производството, конструкторските бюра, лабораториите и технологическите отдели страдат от липса на достатъчно подготвени специалисти-организатори. Усилията през 1956 г. трябва да бъдат насочени към по-правилно използване, разпределяне и повишаване на квалификацията на инженерно-техническите кадри. Те трябва да станат истински организатори на производството и на борбата за

разкриване на вътрешните резерви в предприятията, за увеличаване на производителността на труда, за по-големи икономии.

Борбата за икономии трябва да стане постоянна задача на всички държавни и партийни органи, на профсъюзните организации, на Димитровския съюз на народната младеж, на научно-изследователските институти, на всеки трудещ се в нашата страна. Строг режим на икономии трябва да се провежда не само в предприятията, обособени на стопанска сметка и имащи утвърден план за снижение на себестойността, но и от всяко ведомство или предприятие, което е на издръжка от бюджета. И тук има какво да се икономиса — да се прекратят излишните телефонни разговори, излишната книжнина, излишните командировки, да се съкрати и опрости още повече административният апарат.

Навсякъде, във всяко звено на народното стопанство не бива да изпускаме и най-малката възможност за реализиране на икономии. В това отношение голяма помощ могат и трябва да оказват нашите финансови и банкови органи по пътя на контрола чрез лева.

Такива са някои от резервите и конкретните възможности за изпълнение и преизпълнение на плана по производителността на труда, за снижаване себестойността на продукцията, за по-големи икономии в народното стопанство.

Централният комитет на партията и Министерският съвет смятат, че през 1956 и следващите години главната задача, към която трябва да се насочат усилията на нашата партия, на обществените организации, на цялата работническа класа, на трудещите се селяни, на научните работници е да се осигури решително увеличаване на производителността на обществения труд, да се разгърне още повече борбата на народните маси за икономии във всички сектори на народното стопанство и за пестеливо разходване на държавните материали и финансови средства, за по-големи социалистически натрупвания.

С набелязаното ускорено развитие на народното стопанство през 1956 г. произведеният в страната обществен продукт се очертава да нарастне с около 12% спрямо 1955 г., а националният доход — с над 16%. Увеличението на националния доход обезпечава по-нататъшно развитие на производителните сили в нашата Родина и значително повишаване на жизненото равнище на народа.

Предвижда се стокооборотът на дребно да нарастне с повече от 6% в сравнение с 1955 г. По съпоставими цени стокооборотът през 1956 г. ще се увеличи спрямо 1952 г. с около 81%, с което Директивата за 1957 г. се очертава да бъде преизпълнена една година предсрочно с около 11%.

В сравнение с 1955 г. с проектоплана за идущата година се предвижда да бъдат увеличени стоките за продажба на населението: ориз, — с повече от 9%, месо — около 10%, месни произведения — 9%, растителни и животински мазнини — по-

вече от 6%, захар — над 8%, сирене и кашкавал — 27%, стерилизирани зеленчукови консерви — 11%, памучни тъкани — повече от 16%, вълнени тъкани — повече от 14%, копринени тъкани — над 28%, памучен трикотаж — 18%, вълнен трикотаж — над 31%, обувки — 17%, метални домакински съдове — повече от 11%, мебели — 33%, радиоапарати — 16%.

За още по-добро обслужване и задоволяване на нуждите на населението е необходимо Министерството на вътрешната търговия и Централният кооперативен съюз да внесат решително подобрение в работата на подведомствените организации и предприятия, като осигурят задълбочено и системно изучаване потребностите на трудещите се, правилно разпределение и своевременно придвижване на стоките по райони в зависимост от потребностите на местното население.

В областта на народната просвета се предвижда общият брой на учащите се да се увеличи с около 36 000 спрямо настоящата година и да бъдат открити 52 нови общообразователни училища.

За повишаване квалификацията на трудещите се, които нямат възможност да се откъснат от производството, с проектоплана се предвижда броят на задочниците във висшите учебни заведения да достигне около 5400 души, а в техникумите — около 3000. Освен това предвижда се значително да бъде увеличен броят на учащите се във вечерните техникуми.

Сега пред нашите висши учебни заведения, техникуми и други учебни заведения за подготовка на кадри стои задачата: решително да се подобри учебно-възпитателната работа и да се съобрази още по-добре с нарасналите нужди на народното стопанство.

Предвиждат се значителни средства за по-нататъшното усъвършенстване и разширяване на научно-изследователската дейност в страната. Българската академия на науките и научно-изследователските институти при нея могат и трябва да бъдат много по-полезни за развитието на отделните отрасли и общо на цялото народно стопанство. Тяхната работа в областта на селското стопанство, геолого-проучвателните работи и в другите отрасли на материалното производство е призвана да помага за научно обосновано разрешение на редица практически въпроси. Връзките обаче между научните институти, министерствата и самите производствени предприятия са все още недостатъчни. Българската академия на науките и всички научно-изследователски институти трябва да вземат по-дейно, по-непосредствено участие при разрешаване на главните въпроси на нашето стопанско развитие.

За успешното изпълнение на задачите, поставени от Шестия конгрес на партията, в областта на здравеопазването с проектоплана се предвижда да се увеличи броят на леглата в сравнение с 1955 г.: в лечебно-профилактичните заведения — 2275

броя, в санаториумите — с 550, в почивните станции — с 850. Броят на лекарите, зъболекарите и други медицински кадри също се проектира да бъде увеличен още повече. Предвиждат се освен това редица мероприятия за разширяване и подобряване медицинската помощ на село.

Разглеждайки основните положения на проектоплана за 1956 г., уместно е да засегнем и някои въпроси на нашето планиране.

С оглед да се намали излишната централизация в планирането, да се съдействува за премахване на шаблона и излишната книжнина и да се разгърне още повече инициативата на министерствата и ведомствата, на ръководителите на управленията и отделните предприятия и обекти, Централният комитет на партията и правителството предлагат с проектоплана за 1956 г. да бъде значително намален броят на показателите, които се утвърждават от Народното събрание. Общо за всички отрасли на народното стопанство през 1956 г. се предлага да бъдат утвърдени 1700 показателя срещу 4600 по плана за 1955 г. Освен това, както е известно, за селското стопанство се премина към нов начин на планиране, който създава големи възможности на местните кадри при съставяне на проектоплана да отчитат условията и реалните възможности на всяка околия, на всяко село, на всеки район.

Необходимо е обаче да се подчертае дебело, че с това се дават не само права, но се увеличават задълженията на всички органи, на които с плана се поставят задачи за изпълнение. Това означава не разпускане, а още по-голямо укрепване на държавната и плановата дисциплина, още по-строго съблюдаване на държавните, общонародните интереси, още по-стегнато и конкретно ръководство и подобряване на планирането в министерствата, ведомствата, предприятията, окръзите, околните и селата. Едно от най-добрите средства за изпълнение на тази задача е да се привличат все по-активно, още при самото съставяне на плана, самите работници и селяни. В това отношение министерствата и ведомствата биха ни помогнали извънредно много. Когато нашите планове се съставят при активното участие на трудещите се, тогава в тях по-пълно ще се отразяват съществуващите резерви в народното стопанство и изискванията на обективните икономически закони.

Другарки и другари народни представители! Предлагаият за утвърждаване от Народното събрание проектоплан за 1956 г. е част от програмата на нашата партия, завещана ни от Георги Димитров, за социалистическото изграждане на страната, за непрекъснато повдигане благосъстоянието на народа.

Планът предвижда строителство на нови язовири и електрически централи, нови напоятелни площи, шахти и рудници в минно-добивната промишленост, нови промишлени предприятия

тия. Той предвижда нов, още по-голям размах в строителството на жилища, училища, здравни заведения и други културно-битови сгради. Неговото успешно изпълнение ще означава нов подем в промишлеността и селското стопанство, още по-голямо увеличение на стоките за народно потребление и ще създаде условия за по-нататъшно подобряване на живота на трудещите се.

Поради всичко това планът за 1956 г. изразява не само непосредствените жизнени интереси на нашия народ да изгражда своята икономика и култура, но и миролюбивите му стремежи; той изразява миролюбивата политика на нашата партия и народната власт.

Както другите народи, така и нашият народ, който стои твърдо и непоколебимо в лагера на мира, е кръвно заинтересуван от по-нататъшното разведряване на международната обстановка, от укрепването на мира. Точно поради това ние от сърце се радваме и горещо приветствуваме новите миролюбиви крачки на съветското правителство за укрепване на доверието, дружбата и мира между народите. Ние приветствуваме новите прояви на братска дружба между индийските народи и съветските народи, между Бирма и Съветския съюз, които така ясно се проявиха при посещението на другарите Булганин и Хрущов в Индия и Бирманския съюз.

Послелователната миролюбива ленинска политика на Съветския съюз всякога е предизвиквала възхищение и безрезервно одобрение на всички миролюбиви народи, в това число и на нашия народ.

Ние ще изпълним най-добре своя дълг като миролюбива страна, ще внесем своя дял във великата борба на народите за мир, като се заемем с още по-голяма енергия за укрепването на нашата страна, за изпълнението и преизпълнението на нашите планове, за още по-голямо сплотяване на нашите сили около Отечествения фронт в предстоящите избори за народни съвети, за съдии и съдебни заседатели.

Народното събрание ще обсъди и ще приеме плана за идущата година. Този план ще стане закон за всички нас, за цялата работническа класа, за трудещите се селяни и народната интелигенция.

Задача на министерствата и ведомствата, на партията, профсъюзите, отечественофронтовските и младежките организации е да доведат незабавно този план до знанието на работниците и всички трудещи се в предприятията, мините, машинно-тракторните станции, трудово-кооперативните и държавните земеделски стопанства; да разяснят неговия смисъл и значение за социалистическото строителство в страната, за повдигане жизнения равнище на народните маси.

Няма никакво съмнение, че трудещите се в нашата страна под ръководството на Българската комунистическа партия с

още по-голям ентусиазъм и настойчивост ще се заемат с изпълнението на плана през 1956 г. (*Продължителни ръкопляскания*).

**Председателстващ Петър Попзлатев:** (*Звъни*).

Давам петнадесет минути почивка.

(*След почивката*)

**Председателстващ Петър Попзлатев:** (*Звъни*) Заседанието продължава.

Има думата докладчикът на законодателната комисия по законопроекта за държавния народностопански план за 1956 г. д-р. д-р Пенчо Костурков, за да прочете предложенията на законодателната комисия по законопроекта

**Пенчо Костурков:** (*Чете*)

### **„ПРЕДЛОЖЕНИЕ**

**на законодателната комисия по законопроекта за държавния народностопански план за 1956 г.**

1. В раздел I, глава I — по капиталното строителство, в точка 7 след думите „за насърчаване на“ следва да се добавят думите „кооперативното и“.

**Съображения.** Допълнението се прави поради това, че заемите, които Българската инвестиционна банка отпуска за жилищно строителство, могат да бъдат предназначени не само за индивидуално, но и за кооперативно строителство. Така е уреден въпросът и в специално за това издадения указ за насърчаване на кооперативното и индивидуалното жилищно строителство.

2. В същия раздел I, глава II — по промишлеността, в точка 2 наименованието „Министерство на ПТТ и радиото“ следва да стане „Министерство на ПТТ“, като думите „и радиото“ се заличат.

**Съображения.** Зачищането на горните думи става поради това, че в чл. 39 на Конституцията са изчерпателно изброени точните наименования на министерствата. Даденото с този член от Конституцията наименование на Министерството на пощите, телеграфите и телефоните не е изменявано досега със закон. Поради това не е правилно в закон да се посочва друго наименование на Министерството на пощите, телеграфите и телефоните различно от онова, което е дадено в Конституцията.

3. В същия раздел I, глава II — по промишлеността, в точка 4 думите „Да се увеличи“ следва да се заменят с думите „Да се усвои“.

**Съображения.** Заменяването на употребените в законопроекта думи става за по-голяма точност в редакцията на текста. Изброените в тази точка производства засега не са още усвоени от нашата промишленост, за да може да бъде увеличено тяхното производство. В това отношение има само първи опити. Тяхното производство следва най-първо да се усвои, а след това да се увеличи.

4. В раздел II от законопроекта точка 2 следва да се редактира така:

„За осигуряване изпълнението на плана Министерският съвет провежда мероприятия, взема решения и издава наредби, които са задължителни за всички.“

**Съображения.** Текстът на точка 2 само се прередактира без по същество да се изменя. С новата редакция се цели да се подчертае, че изпълнението на плана се осигурява от Министерският съвет, който за целта провежда необходимите мероприятия.

Председател на законодателната комисия: **Б. Лозанов**“

**Председателстващ Петър Попзлатев:** Другарки и другари народни представители! Записан е да вземе думата по законопроекта др. министър на тежката промишленост Тано Цолов.

Давам думата на др. Тано Цолов.

**Министър Тано Цолов:** (От трибуната) Другари и другарки народни представители! Представеният за обсъждане от Народното събрание законопроект за държавния народно-стопански план за 1956 г. изразява правилната политика на партията и правителството за социалистическата индустриализация на нашата Родина, за изграждането на отечествена тежка промишленост, за по-нататъшен подем на селското стопанство и за непрестанното подобряване на материалното и културното положение на трудещите се у нас.

През изтеклите три години колективите от тежката промишленост с най-активната помощ на партийните, профсъюзните и младежките организации успешно изпълняват Директивата на Шестия конгрес на партията по Втория петгодишен план.

Обемът на продукцията общо за министерството в сравнение с 1952 г. нарасна през 1955 г. на 148%. За същия период производството на каменни въглища се увеличи на 137,5%, на рудите и концентратите — на 135,5%, на машиностроенето — на 130%, а само производството на резервни части — на 204%, на химическата промишленост — на 169%, на циментовото производство — на 125,3%, на черната металургия — на 709%.

С братската помощ на Съветския съюз през 1955 г. бе пуснат в експлоатация Оловно-цинковият завод и в нашата страна

се произвежда вече отечествен цинк. Завършен бе и се използва вече механичният цех на завода за металорежещи машини „Вълко Червенков“ — София. Произведени бяха първите количества българска сода каустик в Содовия завод „Карл Маркс“. Влязоха в действия нови каменовъглени рудници с обща производствена мощност 1860 хиляди тона.

В резултат на доблестния труд на нашите геолози и проучватели предвидените запаси от железни руди за 1955 г. бяха изпълнени на 394%.

За трите години от Втората петилетка са построени с 20% повече жилища за работниците, отколкото през цялата Първа петилетка.

По предварителни данни производственият план общо за Министерството на тежката промишленост за 1955 г. ще бъде изпълнен около 103%, с което се надхвърля предвиденото нарастване на производството за 1955 г. по Директивата с 1,4%.

Отзовавайки се на призива на 25-те челни предприятия от София и Софийски окръг и проявявайки висок патриотизъм, колективите на много предприятия постигнаха сериозни успехи в борбата за непрестанно увеличаване производителността на труда и снижение себестойността на продукцията, за изпълнение и преизпълнение на плана по всички показатели.

Към днешна дата 67 предприятия от системата на министерството изпълниха своите производствени планове, между които мина „Маришки басейн“, Централната обогатителна фабрика в Димитрово, Заводът за резервни части в София, Апаратурно-хладилният завод „Антон Иванов“, Машиностроителния завод „Васил Коларов“, Химическият комбинат „Сталин“ и много други.

За 11 месеца на тази година планът по производителността на труда е изпълнен 105%.

В резултат на преизпълнението на плана по снижение себестойността на продукцията за деветмесечието е реализирана икономия 216 408 000 лв. при план 186 131 000 лв.

В предложения за обсъждане на Народното събрание проект-план за развитие на народното стопанство за 1956 г. се предвижда общият обем на продукцията за Министерството на тежката промишленост да нарастне с 6,7% в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г. Този обем на продукцията е с 6,6% в повече от предвиденото в Директивата по Втория петгодишен план за 1956 г. Нарастването обема на промишлената продукция ще ще да бъде още по-голямо, ако не бе намален планът за дърводобива и дървообработването с около 17% от предвиденото по Директивата за 1956 г. по съображения, които вече бяха изложени тук от др. Георги Чанков.

Предвижда се производителността на труда общо за министерството да се увеличи с 10,3% в сравнение с 1955 г.

По предвиденото по Директивата за 1956 г. 4% снижение на себестойността на продукцията се предлага 6,9% снижение.

По проектоплана се предвижда през 1956 г. добивът на каменни въглища да нарастне на 113,4% в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г., за кафявите каменни въглища на 111,4%, за лигнитните на 123%, за черните — 158,4%.

Производителността на труда в каменовъглената промишленост се предвижда да нарастне с 11,7%, а себестойността на въглищата да бъде снижена с 5,4%.

Задачата, която партията и правителството поставят за повече едри и по-качествени въглища, за по-висока производителност на труда и по-ниска себестойност в каменовъглената промишленост, е правилна и напълно осъществима. За това е нужно обаче от страна на колективите на каменовъглените мини и на Управление „Въглища“ да се вземат мерки за решително подобряване организацията на труда и производството, да се използват по-пълно фронтите и галерийните подкопни машини, както и цялата механизация, да се употребява по-малко взрив, да се подобри транспортирането на въглищата и по такъв начин въглищата да не се раздробяват, рязко да се увеличи броят на копачите, на хората, които копаят въглищата, за сметка на спомагателния персонал. Да се икономисва дървеният материал и да се внедрят железобетонните минни подпори.

Производството на черната и цветната металургия през 1956 г. се предвижда да нарастне с 46,3% в сравнение с 1955 г., а само производството на прокат да се увеличи с 66,6%. По този начин през следващата година ние обезпечаваме нашето строителство с бетонно желязо с изключение на някои малки количества специално профилно бетонно желязо. Това значително увеличаване производството на черната металургия е разчетено преди всичко върху усвояване проектната мощност на Металургичния завод „Ленин“.

Както е известно вече, съветското правителство предаде при най-изгодни условия на нашата страна съветския дял в Съветско-българското рудодобивно дружество „Горубсо“.

Пред работниците, инженерно-техническите и стопанските кадри от „Горубсо“ стои задачата, използвайки опита на съветските другари, с които работиха заедно, да увеличат добива на рудите с 11,4%, а на концентратите — 10,1%.

Обемът на продукцията на Управление „Машиностроене“ се предвижда да нарастне на 111% в сравнение с очакваното изпълнение за 1956 г. и на 118,9% спрямо предвиденото за 1956 г. по Директивата на Втората петилетка. През 1956 г. на нашите машиностроителни заводи се възлага да произведат голям брой машини и съоръжения, резервни части, които до-

сега се внасяха отвън. Нашето машиностроене ще усвои 37 нови видове машини и съоръжения за миннодобивната промишленост. По-важни от тях са: електро и дизелови локомотиви за 600 мм път, товарачна машина, пневматични вентилатори за съгъстен въздух за гризуносните рудници, водни помпи с дебит до 3000 метра/мин. и нагнетателна височина 150 метра за отводняване на рудници, пневматични хаспели, руднични вентилатори, транспортъори и редица още такива машини, свързани с подобряване ръста на механизацията в миннодобивната промишленост.

През 1956 г. нашето машиностроене ще усвои 42 вида нови машини за подобряване работата на селското стопанство. увеличаване добивите и механизирани на трудоемките процеси.

За борбата с вредителите на културите и овощията се предвижда през 1956 г. да се усвоят и произведат моторните пръскачки тип ОНКС и ОКС. За по-пълно използване мощността на тракторите нашето машиностроене ще усвои през същата година навесен плуг за тракторите ХТЗ и „Зетор“, дисков плуг тип „Джондир“, навесни култиватори за тракторите „Зетор“ и ХТЗ. С усвояването на тези машини ще се заместят постепенно прикачните, където мощността на трактора не се използва достатъчно.

Ще бъдат произведени силажокомбайни, апарати за ситна слама, съоръжения за механизирани на оборите, което ще допринесе за по-бързото решаване на въпросите, свързани с подобряване на животновъдството.

За механизирани на зеленчуковото производство ще се усвои и пусне в серии разсадо-посадъчната машина НРМ-4

Ще се усвои също нова машина за балиране на сламата непосредствено при жетвата, машина за балиране на сено и др.

Ще бъдат усвоени и предадени на селското стопанство булдозер и скрепер за трактор ДТ 54, нов модерен тип зърносеялка 2-СК-15 и навесна такава.

За нашето социалистическо строителство ще се усвоят 13 вида машини, между които машини за асфалтиране на пътища, компресори, конусни, валцови и чукови каменотрошачки от нов тип. За леката и хранителната промишленост се предвижда усвояването на нов тип маслобойна преса и машина за винопроизводството, нов модел автоматичен тъкачен стан.

Голям процент от произвежданите у нас прикачни зърнокомбайни ще се задвижат с наш бензинов мотор, чието производство започва серийно през 1956 г. Предстои през следващата година да се усвои също за комбайните дизелов мотор 40 к. с., който е по-икономичен от бензиновия.

За нуждите на населението се предвижда усвояването на мотоциклет 250 кубика; ще се усвоят и произведат първите серии български велосипеди, ще се пуснат в серийно производство нов тип домашни хладилници.

Обемът на продукцията на химическата промишленост през 1956 г. ще нарастне на 111,6% в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г. и ще надхвърли с 9,7% предвиденото за 1956 г. по Директивата на Втората петилетка.

Пред колективите на химическите предприятия стои задачата да увеличат значително производството на усвоените през тази година нови химически продукти, като анилинови бои, кислотоупорни лакове, изолационни лакове за промишлеността, алкидални смоли, които до тази година бяха внасяни, да усвоят нови производства, необходими за народното стопанство и за нуждите на населението.

Обемът на продукцията на нерудни изкопаеми и строителни материали се предвижда да нарастне на 147,3% в сравнение с плана за 1955 г., а само за цимента — на 107,6%. Това увеличение е разчетено главно на подобряване организацията на производството и труда, на по-пълно използване съществуващите мощности в Циментовия завод „Вулкан“ и в другите циментови предприятия.

В областта на геолого-проучвателното дело през 1956 г. главното внимание ще бъде насочено към по-нататъшно увеличаване на запасите от коксуващи се каменни въглища, по откриването на нови запаси от качествени кафяви каменни въглища, както и на медни руди, за да се разшири суровинната база на Медодобивния завод. Пред геолого-проучвателите от „Нефт и газ“ стои задачата да осигурят изпълнението на значително по-напрегнат план по нефтодобива (който се увеличава с 53,3% в сравнение с 1955 г.), да решат задачата и да се борят за откриване на нови нефтени и газови находища.

Обемът на капиталното строителство за Министерството на тежката промишленост през 1956 г. нараства с 14,9% в сравнение с плана за 1955 г.

Най-голям дял от капиталните вложения по отрасли се влага за развитието на каменовъглената промишленост — 34,6% от общия обем на капиталните вложения; за геолого-проучвателните работи — 26,6%, за черната и цветната металургия — 10,2%, за машиностроенето — 6,1%, за строителните материали — 4,8%, за дърводобива — 4,5%, и общо за останалите отрасли 13,2%. Със средствата за жилищното строителство ще се осигури построяването на нова жилищна площ от 98 594 кв. м.

Значителен процент от средствата за капиталните вложения в каменовъглената промишленост са предназначени за доставката на противогризуносни машини и съоръжения с оглед подобряване техническата безопасност и хигиената на труда за минните работници. През 1956 г. ще се осигури пускането в експлоатация на рудник „Република III“, „Радиево I“, „Меричлери III“, ще продължи строителството по завършване на Оловно-цинковия завод — втори етап за оловно производ-

ство, и на доменната пещ на Металургичния завод „Ленин“, ще продължи строителството на Завода за автотракторни резервни части в Коларовград и на Циментовия завод в Девня. Наред с това ще започне строителството на нов циментов завод, на Медодобивния завод Златица-Пирдоп, като се започне оная част, която ще ни осигури производството на син камък за нуждите на селското стопанство, на два нови целулозни завода, където ще се използва като суровина сламата, на Завода за суперфосфатни торове и разширяването на Химкомбината „Сталин“.

Капиталните вложения в дърводобива ще осигурят през 1956 г. прокарването на 78 км нови горски пътища главно в широколистните райони, както и набавянето на машини и съоръжения, необходими за механизацията на сечта и извозването, които ще достигнат съответно 18,8% и 18,3%.

Правилна е критиката, че ние все още скъпо строим и допускаме некачествено строителство. В това отношение през 1956 г. трябва да засилим борбата за доброкачествени проекти, за по-евтино и качествено минно и фабрично строителство.

Успешното изпълнение на плана за 1956 г. ще осигури понататъшното развитие на нашата отечествена тежка промишленост като основа за социалистическото преустройство на нашето народно стопанство, за бързото придвижване на нашата страна по пътя на социализма.

Изпълнението на задачите по плана за 1956 г. зависи преди всичко от това какви организационно-технически и други мероприятия ще бъдат наредени и осъществени през годината. Опитът от 1955 г. показва, че там, където бе разгърната инициативата на работниците, инженерите, техниците, стопанските кадри и се водеше енергична системна работа за изпълнението докрай на наредените мероприятия по призова на 25-те членни предприятия от София и Софийски окръг, планът не само беше изпълнен, но и преизпълнен. И обратно, незадоволителното изпълнение на плана в някои отрасли се дължи до голяма степен на неизпълнението на организационно-техническите и други мероприятия.

През 1956 г. ние ще трябва да ликвидираме с ненормалното положение една част от предприятията систематически да не изпълняват плана, да се закриват зад гърба на колективите, които не само изпълняват, но и преизпълняват своя план. Такива предприятия има повече или по-малко почти във всички отрасли. Ако тия предприятия бяха изпълнили своя план 100%, планът общо на Министерството на тежката промишленост щеше да бъде изпълнен още с 3%.

Съществуващото в някои отрасли текучество, недостатъчните грижи за повишаване квалификацията на всички работници за усвояване и разпространяване опыта на челниците и новаторите в производството са причина за неизпълнението на

нормите от известен процент работници в някои отрасли и редица предприятия. Така например в каменовъглената промишленост за деветмесечието на тази година средно 21,4% от работниците не изпълняват нормите, в рудодобивната промишленост — 24,6%, в дърводобива — 16,5%, в геолого-проучвателните управления — средно около 20%, в дървообработващата промишленост — 9,5%. Това показва, че от страна на някои стопански и инженерно-технически кадри и профсъюзни организации не се оказва помощ на тия работници за повишаване на квалификацията им, за създаване на добри условия за работа. През 1956 г. трябва да се заемем с всички сили за ликвидиране на тези слабости.

Вниманието на административно-стопанските и инженерно-техническите кадри трябва да бъде насочено към непрестанно подобряване работата по научно-техническото нормиране. Във връзка с непрестанния технически прогрес и усъвършенстване на техниката, технологията, организацията на производството и труда, с повишаване квалификацията на кадрите наложително е да се прави системна проверка на установените трудови, разходни и други норми, да се извършва необходимата корекция на нормите с оглед тяхната реалност и мобилизираща сила.

При изработването на едни и същи изделия в отделни предприятия се влагат различни количества материали. Не само това — допускат се значителни преразходи на материали, горивото и електроенергията от установените норми.

Например в машиностроителния завод „Вълко Червенков“ София, през третото тримесечие на тази година е допуснат преразход на кокс 5,4%, на чугунени отливки в завод „Георги Димитров“, Видин — 7,4%, в завод „Антон Иванов“, Пловдив — 6,4%.

Главната причина за преразходите на материали, гориво и електроенергия е неспазването на установените технологии, нарушаване на технологическата дисциплина, недоброто организиране на първичната отчетност и контрол при разходването на материалите, горивото и електроенергията.

Всичко това довежда до увеличаване себестойността, до производството на по-скъпа продукция.

Колективите от предприятията в системата на тежката промишленост трябва да знаят, че нас ни критикуват справедливо за това, че все още в редица заводи се произвеждат лошокачествени машини и резервни части, нестандартен дървен материал, лошокачествени, неотговарящи на стандарта каменни въглища и други наши производства.

През 1956 г. ние трябва да подобрим решително качеството на продукцията. Това важи особено за нашето машиностроене, каменовъглената промишленост и други отрасли.

Известно е, че от година на година ние отделяме все по-големи количества промишлени изделия за износ. За да се

търсят обаче все по-широко изделия на нашата тежка промишленост, те трябва да не отстъпват по качество на подобни промишлени стоки от другите страни и да бъдат по-евтини. Само по такъв начин ние ще можем с още по-ускорени темпове да увеличаваме производството на редица промишлени изделия, да създаваме работа за по-голям брой работници в промишлените предприятия.

За нас трябва да бъде въпрос на чест пускането на пазара само на висококачествена и евтина продукция.

Наред с това ние трябва да използваме по-пълно възможностите за усвояване производството на стоки за широко потребление. Нашето машиностроене например може да организира производството на прибори и инструменти и други производства за широко потребление, като се използват отпадъците от производството на другата продукция. От една страна това ще помогне за подобряване финансовото състояние на предприятията, за по-доброто използване на машинния парк, за реализиране на по-големи икономии за народното стопанство, както и за създаване на повече промишлени стоки за народно потребление.

Издигането на организационно-техническото равнище на работата в нашите промишлени предприятия предполага и изисква по-големи грижи за развитието на рационализаторското движение, да се оказва постоянна помощ на творците на новата техника, на конструкторите и технолозите, на нашите прекрасни рационализатори, ударници и новатори в производството. Бързото експериментирание и внедряване на рационализаторските предложения в редица случаи осигурява икономически ефект за предприятията и за цялото народно стопанство.

Усилията на рационализаторите в предприятията следва да се насочат още повече през 1956 г. към отстраняване на „тесните места“ в производството, с което ще се постигне по-високо използване на производителните мощности.

Аз ще посоча тук само един пример.

Безиро-лаковата индустрия изпитва остра нужда от съхливи масла за получаване на грунтови безир.

Нашите специалисти разработиха нова технологическа схема за получаване на талово масло от сулфатната сапунена каша, която досега изхвърляхме. Годишно ще получаваме 350 000 кг талово масло, с което ще заместим 350 000 кг съхливи масла — ленено и конопено, които сме принудени частично да внасяме от чужбина. По такъв начин това рационализаторско предложение ликвидира едно съществено тясно място в развитието на безиро-лаковата индустрия. Годишният икономически ефект от тази рационализация ще бъде над 1 500 000 лв.

Изпълнението и преизпълнението на напрегнатия, но реален план за 1956 г. изисква още повече да се разшири обмяната на положителния опит, опита на челниците и новаторите в производството, да усвояваме и внедряваме опита на съвет-

ските новатори и челници, както и напредничавия опит на другите страни.

В борбата за постигане на още по-големи успехи в тежката промишленост освен нашите слабости и недостатъци ние срецваме пречки и от други министерства и ведомства.

1. Редица наши предприятия са затруднени в тяхната дейност поради това, че ведомствата-потребители не изпълняват задълженията си по сключените договори, не изкупват навреме договорените количества продукция. Министерството на външната търговия по плана за тази година не е изкупило 12 000 циментови и 6800 кв. м азбестоциментови плочи, а Главното управление на пътищата — 171 000 м бикфордов фитил. Не са изкупени значителни количества договорена продукция от нашите предприятия и други ведомства.

Общо за 10-те месеца на тази година неизкупената договорена продукция на министерството възлиза на около 26 000 000 лв.

Нарушаването на договорната дисциплина внася сериозно смущение в работата на колективите в нашите предприятия, в борбата им за изпълнението и преизпълнението на плана.

2. Докато планът по дърводобива за 8-те месеца бе изпълнен, в последните месеци има сериозно изоставане. По наша вина, по вина на министерството, на Управление „Дърводобив и транспорт“ през месеците септември, октомври и ноември незадоволително се използва механизацията, моторните резачки, въжените линии, както и собственият обзор на дърводобивните предприятия.

Известно е обаче, че за осигуряване изпълнението на плана по дърводобива с постановление на Министерския съвет се възложи и на народните съвети да оказват помощ на горските промишлени предприятия по места за набиране на необходимите горски работници. Някои народни съвети не се отнасят с нужната загриженост и не изпълняват това свое задължение. Особено незадоволителна е помощта на някои народни съвети през четвъртото тримесечие. Народният съвет в М. Търново не оказва достатъчна помощ и поради това през м. ноември горското промишлено предприятие в Малко Търново е работило средно дневно с 250 секачи вместо със 700 и със 110 извозвачи вместо със 720, горското промишлено предприятие в Бургас — със 140 секачи вместо с 240 и с 50 извозвачи вместо с 350, горското промишлено предприятие в Котел — със 150 секачи вместо с 450 и със 105 извозвачи вместо с 400.

В Бургаски окръг общо през м. ноември са излезли на работа 260 извозвачи, докато околните в дърводобивните райони на окръга разполагат с около 4000 чифта добитък, който не е заангажиран в дадения момент с друга работа. През м. юни т. г. от Бургаски окръг участваха в извозването на дървен материал в същите райони 2300 чифта добитък, а сега 260.

Подобно е положението и в Девинска, Санданска, Ботевградска, Берковска и Тетевенска околии.

До края на годината има възможност министерството, и на първо място Управление „Дърводобив и транспорт“ и народните съвети, да вземат допълнителни мерки, за да осигурим изпълнението на плана по дърводобива за 1955 г. и да създадем условия за ритмично изпълнение на плана още от първите дни на следващата година.

3. Голяма част от строителството на нашите обекти се извършва от Министерството на строежите. Макар че сроковете за предаване на основните обекти за експлоатация тази година бяха спазени и строителството на тия обекти се подобри качествено, за редица по-малки обекти сроковете не се спазват, предават се от строителните организации с голямо закъснение. Особено слаба страна в работата на Министерството на строежите е неспазването на завършване на жилищните и комунално-битовите сгради към минните предприятия. Така например при мина „Пирин“ водопроводът трябваше да бъде предаден миналата година, а и досега още не е завършен. В същата мина Министерството на строежите миналата година остави незавършена механичната работилница, трамвайното депо и лампестерията и бяхме принудени сами да ги завършим по стопански начин през настоящата година. Баните в мина „Маришки басейн“ при рудниците „Нови рудници“, „Меричлери I“ и „Надежда“ трябваше да бъдат завършени миналата година, а се предават за използване тази година.

В Димитрово почти няма жилищен блок, който да е предаден съгласно договорния срок между мината и строителната организация.

И тая година няма да се предадат на миньорите 63 апартамента на бул. „Кракра“, които строителният район като подпредприемач се задължи да завърши до края на годината.

Дълго време Министерството на строежите протака работата по строителството на водопроводите в „Маришки басейн“, „Бобов дол“, мина „Болшевик“, не ги завършва и предава за експлоатация. Това лишава нашите миньори и техните семейства от възможността да се снабдяват редовно с достатъчно вода за домакински нужди. Построените бани в рудник „Меричлери“ поради липса на вода не се използват от миньорите.

Качеството на строителните и монтажните работи на тия обекти е крайно незадоволително. Получава се така, че след завършването редица обекти, поради лошокачествената изработка, не могат да бъдат приети от приемателните комисии и се протака пускането им в експлоатация.

Ние очакваме, че Министерството на строежите ще се заеме сериозно и ще ликвидира с тези слабости, с подценяването на малките обекти, така както това извърши за големите, за фабрично-заводските обекти.

Другари и другарки народни представители! Проектопланът за развитието на нашето народно стопанство за 1956 г. отговаря напълно на жизнените интереси на нашия народ в неговата борба за претворяване в живо дело решенията на VI конгрес на нашата родна Българска комунистическа партия в борбата за мир и изграждане на социализма.

Ние вземаме мерки да се разясни пред всички работници какви задачи има да се изпълняват по плана за 1956 г. да се доведе до знанието на всеки работник в нашите предприятия. В останалите дни до края на годината ще бъде завършена подготовката, така че планът да започне да се изпълнява ритмично още от първите дни на годината.

Позволете ми да ви поверя, че работниците и инженерите, техниците и служителите от системата на Министерството на тежката промишленост ще вземат всички необходими мерки за преизпълнение на представения за утвърждаване план за 1956 г. и под ръководството на Централния комитет на партията и народното правителство ще достигнем нови, още по-големи успехи в изграждането и развитието на нашата родна тежка промишленост, на нашата социалистическа родина. *(Ръкопляскания)*

**Председателстващ Петър Попзлатев:** Другари и другарки народни представители! Заседанието се преустановява за 15 ч. днес.

*(Преустановено в 12 ч. 10 м.)*

*(След обед)*

**Председателстващ д-р Георги Атанасов:** *(Звъни)* Заседанието продължава, другарки и другари народни представители! По реда на записалите се оратори да се изкажат по законопроекта за държавния народностопански план за 1956 г. на Народна република България е народният представител др. Тодор Прахов. Давам му думата.

**Тодор Прахов:** *(От трибуната)* Другарки и другари народни представители! Представеният на настоящата сесия на Народното събрание за разглеждане и утвърждаване проектоплан за развитието на Народна република България през 1956 г. — както е казано и в мотивите към законопроекта — отговаря напълно на Директивата на Шестия конгрес на Българската комунистическа партия, в която ярко са отразени грижите за по-нататъшния подем на цялото народно стопанство, на материалния и културния живот на трудещите се.

През 1956 г. общият обем на промишлената продукция ще нарастне с 11,9% в сравнение с 1955 г.

Увеличава се производството на електрическа енергия с 12,6%, на каменни въглища — с 13,4%, на нефт — с 43,7%, на валцувани метали — с 54,1%, на товарни вагони — с 22,6%.

Предвижда се чувствително увеличаване на промишлените стоки за широка употреба.

Сериозно внимание в плана се отделя и на механизацията на селското стопанство. Това ще съдействува твърде много за срочното и доброкачествено прибиране на зърнените култури, за осигуряване на още по-високи добиви в селското стопанство.

Общата продукция от селското стопанство ще се увеличи със 17,8% в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г.

В проектоплана за 1956 г. се предвижда общественият продукт да нарастне с 12,6%, а националният доход — с 16,4% в сравнение с 1955 г.

Проектопланът за 1956 г. предвижда по-нататъшното подобряване на културно-битовото положение на трудещите се. Ще се благоустроят нови градове и села. Ще се построят нови жилища и училища, нови театри и детски домове. Ще се увеличи броят на леглата в здравните заведения.

От така поставените задачи се вижда, че и народностопанският план за 1956 г., както и всички досегашни годишни планове, поставя пред трудещите се от промишлеността, строителството и транспорта, от търговията и селското стопанство и пред цялата работническа класа нови задачи както за увеличаване количеството на общата промишлена продукция, така и за увеличаване производителността на труда и намаляване себестойността на продукцията.

А и другояче не може да бъде. Не може и да се мисли, че ние сме в състояние в кратки срокове да преобразим нашата Родина, да я превърнем в цветуща страна, икономически силна и богата, а нашия трудещ се народ — в по-културен и по-заможен, ако не строим с ускорени темпове нашата промишленост и селското стопанство, нашия транспорт, строителството и електрификацията.

Както плановете за миналите години, така и проектопланът за 1956 г. е напълно реален и осъществим.

С досегашните резултати, постигнати в развитието на народното ни стопанство, с изпълнението на годишните планове нашата работническа класа, нашите стопански, партийни и профсъюзни дейатели на дело показваха, че могат и са готови да изпълняват все по-високите задачи, които партията и правителството им поставят.

Неоспорим факт е, че за сравнително кратък исторически период от 11 години нашият трудов народ с неограничаваната братска помощ на великия Съветски съюз и сътрудничеството на страните с народна демокрация направи това, което буржоазията не бе в състояние да направи за десетки години. Само за 11-години нашата работническа класа и целият наш трудещ

се народ под ръководството на Българската комунистическа партия коренно преобрази своята страна, своята икономика, своя бит и култура.

Нима не е факт, че Първият петгодишен народностопански план беше изпълнен в основни линии за 4 години?

Факт е, че въпреки суровата и дълга зима и недостига на електроенергия планът за промишлената продукция за 1954 г. бе изпълнен само за 9 месеца.

Обстоятелството, че планът по общия обем на промишлената продукция и за 1955 г. е преизпълнен, че вече в значителна степен е преодоляно допуснатото до 1954 г. неизпълнение на плана за производителността на труда и намаляване себестойността на продукцията, е също така красноречив факт, който говори за реалните възможности планът за 1956 г. да бъде изпълнен и преизпълнен по всичките му показатели.

В нашата страна са налице всички условия за изпълнение и преизпълнение на производствените планове по всичките им показатели и особено за увеличаване производителността на труда и намаляване себестойността на продукцията. Болшинството от предприятията са основно реконструирани. Голяма част от тях са уедрени. Построени са редица нови електростанции, заводи и фабрики, съоръжени с модерни и съвършени машини. Значително се повишиха квалификацията, техническите знания и производственият опит на работниците, майсторите, инженерите и техниците. Партията и правителството полагат непрекъснато грижи за материално-техническото снабдяване на нашата промишленост и селско стопанство с всички суровини, материали и електроенергия.

Но аз, другари, напълно съм съгласен с другаря Чанков, че възможностите и резервите, които осигуряват непрекъснат подем на производителността на труда и подобряване материалното и културното благосъстояние на трудещите се, далеч още не са напълно разкрити и използвани.

В не малко предприятия и строителни обекти организацията на труда и производството са все още на незадоволително равнище. Трудно се въвеждат ценни рационализаторски и изобретателски предложения.

Недостатъчно се работи по механизирането на процесите, поглъщащи много труд. Не се води борба срещу виновниците за произвеждането на брак и лоша продукция. В много предприятия още се шумува изпълнението на плана в последните дни на месеца главно поради неритмичното снабдяване с материали. Незадоволително се използват машините и съоръженията, нередовно се поддържат и ремонтират. Не се води борба срещу нарушителите на производствената, плановата, финансовата и изобщо на държавната дисциплина, срещу преразходите и разточителството на основни и спомагателни материали.

В доклада си др. Георги Чанков говори, че само през третото тримесечие на тази година загубите поради престой и само-

отлъчки се равняват на около 800 милиона лева, изчислени по цени 1939 г. Но това не е пълният размер на загубите за народното стопанство. Известно е, че престойте не по вина на работниците се заплащат 70% от повременното им трудово възнаграждение. За деветте месеца на тази година само в промишлените предприятия са били изплатени 8 340 200 лв. на работниците без изработена срещу това продукция. Ако тези престои бяха сведени до минимум, производителността на труда щеше чувствително да се увеличи.

Поради организационно-технически причини само в Министерството на тежката промишленост за деветте месеца на тази година са допуснати над 1 милион часа престой, за които са изплатени 3 540 900 лв.; в Министерството на леката промишленост — 2 255 000 часа престой, за които са изплатени 3 707 600 лв.

Голям дял в допускането на престой има недоброто поддържане и ремонтване на машините, ненавременното приготвяне на работа за работниците и лошото снабдяване на някои предприятия със суровини и спомагателни материали. Не са редки случаите работниците в някои предприятия да бездействуват поради липса на работа и материали. В предприятие „Страцин“ работниците в столарския отдел са принудени да излизат в неплатен отпуск затова, че предприятието чака с дни да дойде материал. А и когато се получи материалът, той не отговаря на нужните изисквания. Това не позволява да се произвежда по-високо качество, увеличава брака и себестойността на продукцията. Липсата на добро снабдяване и правилно разпределяне на материалите стеснява работата на редица предприятия и забавя изпълнението на производствените планове.

Другарят Георги Чанков спомена и за механизацията. Ние не можем да се оплачем, че ни липсват машини, съоръжения и механизми. Непростимо е обаче и с нищо не се оправдава слабото използване на наличната техника в предприятията, мините и строителните обекти.

В предприятията към министерствата на тежката и леката промишленост, в транспорта и строежите все още е налице немарливо и лошо поддържане на машините и съоръженията. В мините на места не се използва напълно полезният капацитет на фронтните машини и багерите. Лошо се поддържат жп. линии, поради което се забавя извозът на въглищата. В минното предприятие „Бобов дол“ фронтните транспорттори се използват около 64%, в „Болшевик“ багерите имат полезна работа от 35 до 60%. Същото е положението и с използването на механизацията в мини „Георги Димитров“, „Черно море“ и другаде.

В текстилната промишленост Управление „Вълнена и копринена индустрия“, коефициентът на използваемост на маши-

ните се движи от 50 до 80%, а в строителството директивните норми за използваемостта на бетонобъркачките, каменотрошачките, транспортърите и скреперите за 9-месечнето на тази година не са изпълнени от 20 до 50%.

Това положение може да се обясни само със слабостите в организацията на труда в производството.

Все още е голям и процентът на работниците, които не изпълняват трудовите норми. В предприятията на Министерството на тежката промишленост 14% от общия брой на работниците не изпълняват трудовите си норми; в Министерството на леката промишленост техният брой е 9,76%. Има и не малко предприятия, където процентът на неизпълняващите трудовите норми е много голям.

В предприятие „Първи май“ в Сталин броят на работниците в тъкачницата, които не изпълняват трудовите си норми, е 43%, а в предачницата — 23%. Ако всички работници изпълняваха нормите си, производителността на труда щеше далеч да надхвърли планираната. Ясно е, че в предприятията все още не се работи достатъчно за издигане на по-високо равнище квалификацията на работниците и за създаване нормални условия за изпълнение и преизпълнение на трудовите норми.

В някои отрасли не се изпълняват докрай предвидените в производствените планове организационно-технически мероприятия. Не се създават условия за пълно разкриване на резерви в производството. Мудно се въвежда техническото нормиране и замяната на опитно-статистическите норми с технически норми.

Друга пречка за непрекъснатото увеличаване производителността на труда е наличието все още на елементи на уравниловка в заплащането на труда.

В редица предприятия на машиностроенето и на текстилната промишленост работници от основни професии и високи разреди получават по-малки заплати от работниците от по-ниски разреди. В Локомотивния и вагонен завод „Георги Димитров“ в чугунолеярния цех работниците от IV разред за първото тримесечие на тази година са получили средна надница 36,31 лева, която е по-висока от тази на работниците от V разред — 34,71 лева и от VI разред — 35,05 лв. А в механичния цех средната надница за работниците от VII разред е била 49,46 лв., а на работниците от VIII разред — 46,90 лв. Такова е положението и в текстилните предприятия „Георги Чанков“ в Габрово, „Христо Ботев“ в Сталин и пр., където висококвалифицираните работнички, като тъкачки, предачки и др., получават понякога заплати по-малки от тях на по-нискоквалифицираните работнички.

Причината за недостатъци в заплащането на труда трябва да се търси преди всичко в нееднаквата реалност на трудовите норми, установени в предприятията. Това обстоятелство предизвиква недоволство у висококвалифицираните работници и не

ги подтиква да подобряват своята работа и да произвеждат по-голяма и по-качествена продукция.

Съвсем недостатъчна е работата на стопанските, партийните и профсъюзните органи по изучаването, разпространяването и прилагането в производството на опита на първенците — предприятия, бригади и работници. Недостатъчно се прилагат високопроизводителните, прогресивните методи на работа.

В някои предприятия трудовата дисциплина не е на нужната висота. В дърводобивната промишленост има голямо текучество. Повече от 50% от общия брой на основните работници са напуснали или сменили обектите. В дърводобива и мините липсва достатъчна оперативност на ръководствата, недостатъчни са грижите им за работниците.

Другари! Изпълнението на плана за 1956 г. зависи от нас — от отговорните стопански, партийни и профсъюзни ръководители, от бързото отстраняване на недостатъците и слабостите в организацията на труда в производството.

Нужно е само по-задълбочено да се проучват и опознават проблемите на социалистическото строителство, методите на организацията и ръководството по изпълнението на народно-стопанския план; да се вниква по-добре в слабостите и недостатъците в производството и да се вземат решителни мерки за тяхното отстраняване. Общественият и стопанските ръководства са задължени да създадат условия за пълно разгръщане инициативите на работниците и служителите, да насочат вниманието и усилията на инженерно-техническите работници към по-нататъшно усъвършенстване на техниката и технологията на производството, към механизирани процеси, поглъщащи много труд, към създаване на условия за произвеждане само на първокачествени продукти. Министерствата и управленията са длъжни да подобрят коренно снабдяването на предприятията със суровини и материали и да създадат необходимите условия за ритмичното изпълнение на планове на предприятията.

Борбата на стопанските, партийните и профсъюзните дейци трябва да бъде насочена към пълно ликвидиране на престойте и брака в производството. Престойте са бич за производството, язва в изпълнение на производствения план. От това как ще съумеем да мобилизираме административните ръководители и инженерно-техническите работници за борба срещу престойте ще зависи и по-нататъшното увеличаване производителността на труда и намаляване себестойността на продукцията. В противен случай машините няма да произвеждат нужното количество продукти и народното ни стопанство ще продължава да губи хиляди метри платове, големи количества храни, обувки и въглища.

Другарки и другари народни представители! Работническата класа и нейните професионални съюзи под ръководството на Българската комунистическа партия ще положат всички

сили да се изпълни държавният план за 1956 г. Планът за 1956 г. е наше дело, дело на работническата класа и на целия трудов народ. Той напълно отговаря на нуждите и интересите на трудещите се и от него зависи по-нататъшното подобряване на жизненото равнище на работническата класа, на нашия трудов народ.

С годишния план за 1956 г. нашата страна ще навлезе в решителна фаза за изпълнение на Втората петилетка. Задачите, предвидени в плана за 1956 г., са напрегнати, но са реални и изпълними. Нужна е от нас по-голяма настойчивост в борбата за отстраняване на слабостите в нашата работа, за решително подобряване условията на труда и културно-битовото положение на работниците.

Работническата класа и целият трудещ се народ с висока патриотична гордост и съзнателен труд ще посрещнат плана за 1956 г. Те с удвоена енергия ще се заловят за неговото изпълнение.

Сплотен здраво под знамето на Отечествения фронт, под ръководството на нашата Комунистическа партия, с братската безкористна помощ на могъщия Съветски съюз и сътрудничеството на страните с народна демокрация нашият народ уверено върви към нови, още по-големи успехи в социалистическото строителство.

Заявявам, че напълно съм съгласен със задачите на предложения ни за разглеждане и одобрение народностопански план за 1956 г. — план, който разкрива пътя към по-нататъшни успехи на нашия трудов народ, пътя към процъфтяване на нашата Родина, към повдигане жизненото равнище на трудещите се. За такъв план съм съгласен да гласувам и предлагам да се приеме от Народното събрание! (Ръкопляскания)

**Председателстващ д-р Георги Атанасов:** Има думата за изказване народният представител др. Младен Стоянов.

**Младен Стоянов: (От трибуната)** Другари и другарки народни представители! Всеизвестно е, че смисълът и същността на външната политика на Комунистическата партия и народното правителство е запазването на мира, понеже за човека няма по-висше благо от него. Само мирът ни дава възможност да творим и да се радваме на плодовете от своя труд. Нашето правителство и нашият народ непоколебмо стоят и ще бъдат в първите редици на фронта на мира, възглавяван от Съветския съюз.

Смисълът и същността на вътрешната политика на Комунистическата партия и народното правителство е непрекъснат възход, непрекъснато издигане на равнището на материалното и културното благосъстояние на трудещите се в нашата страна. Внесеният от правителството законопроект за народносто-

панския план за 1956 г. е ново доказателство за това. Законопроектът предвижда увеличение на промишлената продукция почти с 12% в сравнение с очакваното изпълнение през настоящата година. За селското и горското стопанство това увеличение е повече от 17,5%. Значителни са увеличенията и по транспорта, стокооборота, увеличени са разходите по просветата, здравеопазването, подготовката на кадри в комуналното стопанство и пр.

С какви крачки отива развитието на нашата страна се вижда макар и само от тези две цифри: обемът на продукцията на тежката промишленост през 1956 г. ще бъде увеличен с около 67,7%, а производството на предмети за потребление — с около кръгло 40% в сравнение с 1952 г.

Интересно е да се запомни това, че през 1956 г. ще бъдат въведени нови електропомощности кръгло 80 000 киловата, при положение, че до 9 септември 1944 г. в страната имаше електропомощности всичко 108 000 киловата.

Цялата 1955 г. мина под знака на борбата за увеличаване производителността на труда и снижаване себестойността на промишлената продукция, за поевтиняване на строителството — единствено и решаващо условие за непрекъснатото увеличаване богатството на нашия народ, за неговия културен и заможен живот.

Начело на тази борба застана Българската комунистическа партия и народното правителство. И както винаги, работническата класа в нашата страна и по този извънредно важен въпрос като един човек се сплоти около партията. Доказателство за това са постигнатите успехи в предприятията, транспорта и строителството, а така също и резултатите от свиканото от Централния комитет на Българската комунистическа партия и правителството в началото на м. октомври републиканско съвещание по производителността на труда и снижение себестойността на продукцията на промишлеността и транспорта и поевтиняване на строителството. Резултатите от съвещанието бяха много добри и те ще допринесат за изпълнението и изпълнението не само на тазгодишния план, но и за осигуряване изпълнението на чувствително завишения план за 1956 г. На съвещанието, ако имаше време, щяха да се изкажат 430 делегати-първенци в производството, инженери, техници и директори на предприятия. Изказалите и неизказалите се делегати, които връчиха своите писмени изказвания, направиха много ценни предложения, на брой около 800, които са солидна основа и гаранция за изпълнение на плана през 1956 г.

Сега цялата работа се състои в това: ръководствата на министерствата, управленията и предприятията да осъществят докрай тези предложения и на базата на достигнатите успехи ден и нощ да търсят нови средства за разкриване на неизчерпаемите вътрешни възможности в предприятията, на транспор-

та и строителството, за увеличение производителността на труда и снижение себестойността на продукцията. Друг път за умножаване богатствата на нашата страна, друг път за рязко повишаване материалното благосъстояние на трудещите се няма и не може да има.

Във връзка с изборите за настоящото Народно събрание в речта пред своите избиратели в София другарят Вълко Червенков беше казал: „Задачата за рязкото подобряване на материалното и културното положение на трудещите се ще бъде изпълнена:

1. Ако се изпълняват и преизпълняват плановете на всички предприятия по всички показатели.
2. Ако се увеличава производителността на труда.
3. Ако се намалява себестойността на продукцията.
4. Ако се разнообразява асортиментът на стоките.
5. Ако се подобрява качеството на стоките.
6. Ако се подобрява качеството на ръководството на предприятията от страна на министерствата и ведомствата.
7. Ако се развива социалистическото съревнувание.
8. Ако се внедрява и разпространява опитът на челниците и стахановците.
9. Ако се провежда най-строг режим на икономии.
10. Ако се развива все по-широко, все по-безбоязнено критиката на недостатъците в работата.“

Тия кратки, ясни и убедителни за всеки работник и за всяка работничка указания на другаря Червенков придобиват още по-голямо значение за изпълнението на плана през 1956 г. поради това, че той е по-голям план от всички досегашни годишни народностопански планове.

От всички фактори, влияещи за увеличаване производителността на труда и снижение себестойността на продукцията, в моето изказване ще се спра само на два — първо, значението на изпълнението в срок и качествено на капиталното строителство и, второ, качеството на продукцията.

Известно е, че планът по всички показатели, в това число и по себестойността на продукцията, на всяко предприятие се дава на базата на предвидените срокове за усвояване на капиталовложенията, ако има такива за предприятието — пускане в експлоатация на ново предприятие, разширяване, преустройство и пр. На практика обаче се получава така, че капиталовложенията — строеж, монтаж — не само че не се завършват в предвидените срокове, но често пъти се извършват крайно недоброкачествено и предприятието е принудено да търпи големи загуби било защото чисто и просто не може да си изпълнява плана или защото пък е принудено само да завършва строежа или монтажа по пътя на текущия или основния ремонт, което в края на краищата бие по себестойността и производителността на труда.

Достатъчно е да се посочат само два-три примера от стотиците и хилядите в нашата страна, за да се види каква пакост нанасят на народното стопанство тия строително-монтажни организации, които работят лошо, не завършват обектите в срок и не дават качествена работа.

Край каменовъглената мина „Болшевик“ се строят жилища за работниците. Блок № 1 трябваше да се построи и предаде за експлоатиране от Стройрайон В—София, през ноември 1954 г., но това не стана. Всеки разумен човек ще помисли, че блокът е завършен и предаден в експлоатация през м. януари или поне през първото тримесечие на тази година. Но нищо подобно не се е случило. С блока тази година се занимава Управлението на трудовата повинност. Следвало е да усвоят 40 000 лв., но и до тоя момент — края на годината — жилищният блок е незавършен.

Още по-зле е с жилищните блокове № № 2 и 5, които също е трябвало да се завършат през ноември миналата година от Стройрайон В, но и тази година едва ли ще се завършат от Трудовата повинност.

Жилищните блокове 6, 7 и 8 се работят от Трудовата повинност и досега следваше да се предадат на мината, но в същност ще останат незавършени до края на годината.

Самите жилищни блокове са издигнати в ниви. Около тях е непроходима кал. За благоустройството на селището са предвидени средства за тази година, но в сухото време не са усвоени, а сега е абсолютно невъзможно да се усвояват поради голямата кал.

В резултат на закъснението със завършване на жилищата мината е принудена вече цяла година с автобуси да вози работниците на 20—30 километра от селата и след работа да ги връща; това причинява грамадни разходи, които се отразяват върху себестойността на въглицата.

Но безобразията на строителните организации в мина „Болшевик“ не свършват само с жилищните блокове. Там е построена административна сграда и битов комбинат пак от Стройрайон В през миналата година. Също и те трябваше да се предадат още в края на 1954 г., но това не е станало. Сградата е приета тази година, но в приемателния протокол са изброени десетки незавършени работи. Но Стройрайон В там не се вестява и не мисли да довърши сградите. Мазилката на фасадната стена на битовия комбинат е паднала и сградата изглежда по-стара от 50—100 години. Около сградите не може да се мине от ями и кал. Отоплението е парно, но проектантът така е предвидил обслужването на котела и снабдяването му с въглища, че са заети 7 работника вместо 1. И тук предприятието е принудено да изразходва оборотни средства, за да прави това, което е било задължение на строителя.

Взмутително е това, че е построен гараж, без да може в него да влезат автобусите. Построен е бензинов склад само за

десетина варели и сега предприятието е принудено да го разширява със свои средства. Построени са пожарно депо и взривен склад, без да може да се използват. И за всичко това трябва сега предприятието да изразходва своите средства, за да станат те използваеми.

Но най-възмутително от всичко е това, което е направено с водопровода. Направен е скъп водопровод с мощни помпи, дълъг водопровод и водохранилище, но вода за пиене, готвене и пр. се вози с голяма пожарна кола. Работниците говорят, че на 3 км от мината има много изворна вода, която може да се доведе по гравитация и щяла да струва много по-евтино, но проектантът предпочел да строи скъпо струващ водопровод. Построеният водопровод сега не дава вода на мината, понеже тръбите се пукат. Една ако се смени, друга се пука и по протежението на целия водопровод непрекъснато се сменят тръби с обратните средства на предприятието и с работници, взети от производството, т. е. за сметка на производителността на труда и снижение себестойността на въглищата. Въпреки тия разходи обаче изпълнението на тоя водопровод от строителната организация е такова, че мината няма да има вода.

В началото на миналата година започна реконструкция на фабрика „Зебра“ — гара Курило, която трябваше да завърши в края на същата година. Но това не стана поради лошата организация на същия този Стройрайон В. Работата му дотолкова била лоша, че са се срутили две бетонни плочи. Довършването на реконструкцията на „Зебра“ се отложи за тази година със срок 1 юли. Поради лоша работа и оскъпяване на строжа оказало се, че стройрайонът ще може да спази срока — значи, реконструкцията не може да се завърши по-неже не стигат средствата. Когато министерството е прехвърлило на „Зебра“ 160 000 лв. за довършване на обекта, стройрайонът откарал да продължи работата. Завършените обаче подобекти били временно приети с ведомост, в която било указано, че стройрайонът ще трябва да извърши още следните работи: на вратите да постави дръжки и ключове, да постави изолация на покрива на едно от отделенията, да се направят преливни тръби на конденционните казани, подовите на производственото помещение били напукани и трябвало да се поправят, да се сменят недоброкачествените врати и прозорци, пантите на вратите били слаби, вратата на производственото помещение не се затваряла, бояджийските работи били лошо изпълнени, покривната конструкция незаскобена и застрашена да бъде вдигната от вятъра в облаците, вентилационната система в пресовия цех не работела, неизправен бил електромотор и т. н. Всички тия дефекти са констатирани в присъствието на отговорни хора на стройрайона — Марков, Тодоров, но и досега никой не се е запретнал да ги отстрани. При това положение предприятието „Зебра“ е поставено в условия още от самото начало на идущата година да не може да из-

пълни плана си особено по производителността на труда и сни-  
жение себестойността на продукцията.

До каква степен е станало система в строителните органи-  
зации да не се считат с интересите на народното стопанство,  
да не се считат със следваната от партията и правителството  
политика на режим на икономии и борба за качествена работа  
искам да посоча още един типичен пример.

Миналата година бе завършен строежът на големия жили-  
щен блок на улица „Патриарх Евтимий № 36 — София. Появи  
се и специален филм за лошата работа на този строеж. Писаха  
се дълги и широки статии във вестниците. Но какъв е резул-  
татът от всичко това? Дефектите не се отстраниха и продъл-  
жават да тормозят живущите в този дом. Преди всичко тоя гра-  
маден дом няма врати. Вратите са стъклени и направени съвсем  
слабо. При духване на вятъра стъклата се чупят често и по-  
неже няма кой да ги поставя, хората привикнаха и без врати.  
Много мазета са пълни с вода и всичко, каквото се тури в тези  
мазета — дърва и други предмети — се покрива с плесен. Там  
растат гъби. Тия мазета може би са годни за производство на  
пеницилин, да кажем (*Смях*), но за дърва, за домакински  
нужди те не са пригодни. Лигнитните въглища се разлагат  
и плесенясват и също могат да се използват за пеницилин  
вместо царевичния зародиш например.

Строителите казват, че са си свършили работата и няма да  
се грижат по-нататък за този дом. Но работата, другари, е  
там, че са направени и редица инсталации, които всички до  
една са негодни и непрекъснато се развалят. По радиаторите  
живущите са накачили котленца, за да се овлажнява възду-  
хът, да бъде по-здравословен за дишане.

И цялата работа е извънредно скъпа. Сега населяващите  
този огромен жилищен дом са се разделили на две партии:  
едните са тези, които могат да плащат високи наеми и още по-  
високи такси за отопление и за топла вода, а другите —  
които не могат да плащат. И сега всяко семейство там си води  
сметка с калема — ще може ли да остане в този дом или няма  
да може. И повидимому тези, които по сметката на калема  
няма да могат да останат в този дом, защото не могат да пла-  
щат високи такси, навярно ще се явят при др. Димитър Попов  
да им урежда положението. Но аз мисля, че неговото положение  
се улесни с вчерашния закон за новото административно  
деление, понеже някои села от Софийска околия минаха към  
гр. София. Вероятно ще се наложи тия хора да се преселят към  
тия села. (*Оживление*)

Откъде идва тази привычка, другари, тая система в рабо-  
тата на строителните организации да нанасят на народното  
стопанство и на отделните предприятия и на гражданите тол-  
кова големи щети с това, че се преразходват средства, че се пре-  
дават незавършени обекти и винаги тия организации плъят

на своя подпис, като отказват да завършат незавършените работи, каквито са туко-що изброените случаи? Идват те от там, че не се търси отговорност, че такива ръководители не се пращат в затвора. На това положение следва да се тури край, то повече не може и не бива в никой случай да продължава.

Вторият огромен фактор за намаляване производителността на труда и повишаване себестойността на промишлената продукция е лошото качество. В борбата за повишаване производителността на труда и снижение себестойността на продукцията през 1956 г. въпросът за брака и нискокачествеността на промишлените стоки трябва да заеме първостепенно и изключително място. Подобряване качеството на промишлените стоки ще доведе до рязко повишаване на производителността на труда и снижаване себестойността на продукцията. Повишаване качеството на въглищата означава намаление себестойността на произвежданата продукция от всички фабрики, заводи и транспорта. Лошокачественият компресор, пратен в баритната и всяка друга рудна мина или кариера, ще означава намаление производителността на труда в това предприятие поради чести престои и постоянни ремонти; лошокачествената прежда понижава производителността и оскъпява продукцията на тъкачното предприятие; лошокачествените кожи освен снижение производителността на труда и оскъпяване производството в кожарската фабрика водят до същите резултати в обувните фабрики и т. н.

Във всички наши промишлености бракът и лошокачествеността на продукцията са още много големи и нанасят големи загуби на народното стопанство. Най-опасното обаче е, че не се води достатъчно упорита борба против това зло.

Търговската палата през тази година е отказала поради лошо качество грамадни количества стоки от разните предприятия: така например от ДИП „Станке Димитров“ в гара Мездра са отказани 209 000 м, от ДИП „Вълко Червенков“ — Габрово, 172 000 м, от ДИП „Първи май“ — Сталин, 830 000 м, от ДИП „Георги Димитров“ — София, 192 000 м, от „Руно“ — София, 2500 м вълнен плат шевнот; от „Гаврил Генов“ — Русе, 13 400 м одеялен плат и т. н. Също така от страна на Министерството на вътрешната търговия са отказани количества не по-малки от тия в същите предприятия.

В резултат на борбата за повишаване производителността на труда и снижаване себестойността на продукцията през тази година редица предприятия реализираха стотици милиони лева икономии, но някои от тези предприятия имат толкоз или по-голяма загуба поради бракувана или произведена по-нискокачествена продукция.

През настоящата година Силнотокоевият завод „Васил Коларов“ е използвал вътрешните резерви и е дал икономия 543 000 лв., но същевременно е понесъл загуба от бракувана продукция 635 000 лв. Текстилната фабрика „Георги Дими-

тров“ — София, за 9-те месеца на тази година е реализирала от използване на вътрешните резерви около 1 200 000 лв., а е претърпяла загуби от лошокачествена продукция 1 470 000 лв. Текстилният комбинат „Руно“ е реализирал икономии от вътрешни резерви 460 000 лв., но в същото време от бракувана продукция е понесъл загуба 324 000 лв. Такива примери могат да се изброят безконечно много. Ръководствата на отделни предприятия са вече привикнали към големия процент лошокачествена продукция, бракът не им прави впечатление и се стига до съвсем погрешни обяснения за причините на това противонародно явление.

През м. септември министърът на външната търговия сигнализира с тревога в Централния комитет на Българската комунистическа партия, че планът за износа застрашително изостава. Особено тежко бе положението с износа на обувки. Завод „9 септември“ в София ежедневно проваляше плана, понеже към 60% от изработената продукция беше лошокачествена и се отказваше от външната търговия. При проверка на причините за лошото качество се оказа, че и административно-техническото, и партийното ръководство, и целият колектив отгоре до долу стоят непоколебимо на твърдението, че планът за износа не може да се изпълнява и няма да се изпълни поради това, че кожата и гьонът са много лошокачествени. Това се поддържаше въпреки категоричните нареждания на министерството: заводът да не приема лошокачествени материали, ако такива се получават, и се задължава да приема само доброкачествени материали. По-нататъшната проверка установи, че органите на външната търговия мотивират със специални картончета причините за неприемането на обувките. На тия картончета на първо място е писано, че материалът е добър, но изпълнението е лошо: неравномерни токове — единият по-висок, другият по-нисък; те смятат, че хората имат такива крака: един по-висок, друг по-нисък; лошо поставен хастар, различен размер, наранена кожа, нееднакви бомбета и много още други такива дефекти на изработката.

Когато ръководството на завода и производственият актив разбраха, че по-нататък с качеството на материала не ще могат повече да се оправдават, взеха мерки и работата значително се поправи с износа на обувките, но в складовете на предприятието са натрупани надпланов запас обувки, които сковават финансовите средства на предприятието и в тях е ангажиран и отчасти похабен извънредно скъп материал — кожа и гьон.

Кои са основните причини за пускането на лошокачествена продукция? Според мене те са три: неспазване технологическия процес, липса на техническо ръководство и контрол особено в нощните смени и липса на политико-възпитателна работа по въпроса за значението на качеството на продукцията.

Горният пример с обувния завод достатъчно убедително говори докъде довежда нарушението на технологическия процес и не се нуждае от повече примери.

Не бива да се изпуска из предвид, че като правило бракувана и лошокачествена продукция се произвежда главно нощно време. Това не е случайно, понеже нощно време работниците в много предприятия, много цехове са оставени сами на себе си, дисциплината и производителността на труда в тия предприятия и цехове са най-ниски, а естествено и качеството на произвежданата продукция ще бъде ниска.

Как изглеждат нощно време някои наши предприятия — ще ви посоча с два-три примера.

Отивам в 1 ч. през нощта в мина „Болшевик“. Това беше не при сегашния, а при предишния директор, но съм убеден, че положението не се е променило много — такива неща мъчно и бавно се изменят в нашите предприятия. Първото нещо, което ми направи впечатление, бе, че локомотивите нямат никакво осветление и поради това се движат много бавно и изглеждат в тъмнината като огромни нощни чудовища и призрази. Машинистите ми обясниха, че ги е страх да се движат по-бързо, понеже съставът може да убие някой работник по линията. В него време в тая мина много силно изоставаше отквивката и се отправих към багера, който бездействуваше. Там сварих цялата смяна заспала около загасналия огън. Оказа се, че багерът и смяната не работят, понеже на фронта от 4 дни няма осветление. А за да има осветление необходимо е да се преместят към фронта три стълба. Събудихме електронинженера на мината. И на въпроса: защо не е осветлен фронтът на отквивката, за да могат да работят през нощта, той се извини с това, че никой не му бил казал това и не е знаел, че там от четири дни не е имало осветление.

През м. септември т. г. през нощта посетихме предприятието „Станке Димитров“ на гара Мездра. В тъкачните отделения беше задушно, прашно, по пода много боклук, гайки, железа, маслени парцали и др. Техническо ръководство по работните места нямаше. Предприятието работеше главно за износ, но всичко се трупаше на склад, понеже външната търговия отказваше продукцията като некачествена. Готовата продукция се складира в помещение, което по-рано е било работен цех с изпочупен и замаслен под, покривът тече и при вятър пада пясък и прах в помещението, стени черни и украсени с паяжини, стъкла счупени и отгоре на това в центъра на помещението е вкарана някаква стара машина. В тоя „склад“ няма рафтове, продукцията се складира на пода, опира се по черните стени, отгоре пада прах и пр. и замърсява стоката.

Въобще, другари, може да се каже, че производствено-техническата култура в това предприятие се равнява на развитието на хирургията сто години преди Севастополската война, когато за престижки на лекарите при операция служели скъса-

ните брашнени чували и за рязане на костите служели същите бичкии, с които си рязали и дърва. Разликата е само тая, че тогава ранените са умирали, а сега по-бялото от снега и захарта хасе се превръща в престилки на хирурзите от времето на Севастополската война.

Безредието и мръсотията в предприятията, дворовете и складовете им е голям фактор за брака и лошото качество на продукцията. Ако отидете в машиностроителния завод „Сталин“ в Димитрово, ще видите как всичко е разхвърляно. В него отиват на практика учащите се от минния техникум и се получава така, че един-двама гледат в ръцете на майстора, а други 8-10 и повече ученици се боричкат около струга.

Другари народни представители! И през 1956 г. борбата за увеличаване производителността на труда и снижението на себестойността на продукцията трябва да продължи на много по-високо равнище, на което се води през настоящата година. В тая борба въпросите за качеството на продукцията и строителството трябва да стоят на първо място и трябва да намерят разрешение още от началото на годината.

Ние сме уверени, че законът за народностопанския план за 1956 г., който сега се приема, ще се посрещне радостно от цялата работническа класа, от инженерите и техниците, от младежите и първенците в производството, от научните работници, от партийните и профсъюзните организации, от ръководствата и служителите на министерствата, предприятията и управленията и ще се приеме от тях като новогодишно суровакане и чествитяване на новата 1956 г. от името на Народното събрание и всички те мъжки ще се заловят за неговото изпълнение и преизпълнение по всички показатели.

**Председателстващ д-р Георги Атанасов:** Има думата народният представител др. Лалю Ганчев.

**Лалю Ганчев:** (От трибуната) Другари и другарки народни представители! На настоящата четвърта извънредна сесия на Народното събрание ние ще приемем предложения от нашето правителство народностопански план за по-нататъшното развитие на Родината през 1956 г.

Ние ще приемем този план, защото в него е отразена волята на целия ни народ да върви смело и неотстъпно напред за изграждане на великото дело на социализма, за създаване на нов, мирен и щастлив живот за всички трудещи се в нашата страна.

Ние изпитахме на собствените си плещи ударите на жестоката капиталистическа експлоатация на миналото и затова у нас с такава сила гори стремежът да заличим колкото се може по-бързо следите на това мрачно минало.

Днес всеки български трудещ се е горд, че разполага с богатата, които създава, че доходът на народа не се ограбва от каквито и да било финансови хищници, а изцяло отива за подобряване на материалното и културното благополучие на трудещите се, за преуспяването и всестраниното развитие на България.

Да си припомним годините на капиталистическата робия, когато близо 40% от нашия национален доход се изсмукваше от българските и чуждестранните финансови монополи. За всяко по-голямо мероприятие тогава буржоазните правителства сключваха с посредничеството на кобурготската династия от частните банкови тръстове на Запад тежки за народа ни заеми с висок процент лихва, чрез които в България нахлуваха капиталите на „Лендербанк“, на „Витербанк“, на „Банк дьо Пари е дьо Пен Ба“, на „Дисконто Гезелшафт“ и др. За обезпечаване на своите капитали тези банки слагаха ръка на основните приходи на държавата, като приходите от железопътните линии и пристанищата, от тютюневия бандерол, от гербовия налог, от акцизите върху спиртните артикули и кибрита, вносните и износните мита и др. — така както постъпваха във всяка друга капиталистическа колония.

Продажните и престъпни правителства бяха превърнали България — прекрасната страна на нашия трудолюбив и героичен народ, в жалка капиталистическа колония. Отворете който и да е сборник от действащи закони преди 9 септември 1944 г. и вие ще намерите не на едно място как цанковци, ляпчевци, малиновци, мушановци, къосевановци, филовци и разни други дворцови пройдохи са раздавали на чужденците богатствата на България. Например със закон се е признавало монополното право на лондонската фирма „Джаксън“ да добива и рафинира минерални масла и техните деривати в България. Със закон се е признавало абсолютното право на френското анонимно акционерно дружество за филатура със седалище в гр. Лион да произвежда копринени платове в Пловдивски, Търновски и Старозагорски окръзи. Със закон се е признавало концесионното право на белгийската фирма „Франко“ за производство на стъкла и т. н.

Нахлулите чуждестранни капитали в България бързо се картелирваха за най-широка експлоатация на народа. В продължение на две десетилетия — от 1924 до 1944 г., тези картели дирижираха тогавашното стопанство на страната. Известен е случаят, когато Министерството на финансите по време на сговористкото управление се опита да намали цената на захарта... Но френско-белгийският захарен картел в България спря производството на захар и принуди правителството да отстъпи.

Така постъпваха и картелът на спиртните фабрики, картелът на рафинериите за растителни масла, картелът на фабри-

ките за тестени произведения, биреният картел, цигарените картели.

Съдбата на тютюнопроизводителите тогава се решаваше от чуждестранните тютюневи фирми „Никотей“, „Табакус“, „Компани дженерал“, „Фумеро“, „Ханза“, „Комерсиал“, „Рентгсма“ и др. Те определяха цената на тютюните, те определяха шкартото, те — целият чуждестранен и български капитал — бяха подхвърлили нашите работници и селяни на най-дива и чудовищна експлоатация.

Капиталистическите монополи не позволяваха да се развива нашето стопанство, да се заражда отечествена промишленост, защото за тях колкото по-изостанала е страната, толкова по-големи са възможностите за колониално ограбване на трудещите се.

Ето какви печалби чуждестранните капиталистически тръстове са изнесли от България за малко повече от две десетилетия до 1944 г.: печалби от търговията — 228 милиарда лева; печалби от лихви, таптеми и др. — 89 милиарда лева; печалби от банките — 55 милиарда лева; печалби от транспортните дружества — 40 милиарда лева; печалби от застрахователните дружества — 15 милиарда лева; печалби от вносните стоки — 200 милиарда лева; от репарации — 309 милиарда лева; от задължения по клиринг с Германия — 70 милиарда лева. Всичко 998 милиарда лева, или близо по 30,5 % милиарда лева годишно е изсмуквал разбойническият чуждестранен капитал от труда, от потта и кръвта на нашия народ.

Затова България бе една от най-изостаналите в своето развитие страни в Европа.

Като хищен звяр германският империализъм бе сграбчил в костеливите си нокти нашата малка страна и изцеждаше всичките ѝ жизнени сокове.

Само за времето от 1941 до 1944 г. фашистките нашественици изнесоха от България 10 900 тона вълна, 11 000 тона коприна, 2900 тона кожи, 7600 тона месо и колбаси, 128 000 тона тютюн, 265 000 тона плодове, 375 000 тона зърнени храни, 4 милиона овце, 3 милиона свине и много други стоки на обща сума 75 милиарда лева.

В резултат на това варварско ограбване на страната, в резултат на престъпната политика на фашистките режими стопанството на България бе доведено до бърза разруха. Броят на овцете бе намален с 24 %, на свинете — с 25 %, на птиците — с 41 %, на говедата — с 16 %, на биволите — с 25 % и т. н. Посевната площ на зърнените култури бе намалела с 11 %, на фуражните култури с 26 %. Намалели бяха също така добивите на всички селскостопански култури. Народът бедствуваше, страната бе изправена пред трета национална катастрофа. Но българските работници и селяни, нашата народна интелигенция, милионите трудещи се у нас не се по-

мириха с робството и прабежите, не допуснаха нашата Родина да бъде въввлечена в препастта от фашистките гангстери.

Ние никога и за нищо на света няма да забравим светлите образи и вдъхновяващия пример на най-будните синове и дъщери на народа ни, които с чутовен героизъм отдадоха живота си в борбата за нашето освобождение. Ние ще помним като най-голямо събитие в живота си победния марш на славната съветска армия, с помощта на която българските трудещи се сразиха капиталистическата експлоатация и фашистката чума.

Ние сме поколение, което най-добре знае цената на освобождението на България от фашизма, а така също и цената на големите наши завоевания в годините на народната власт.

Повече от едно десетилетие народът ни под ръководството на калената в освободителните битки Българска комунистическа партия с възторг и непоколебима вяра в утрешния ден се бори за пълното заличаване раните на миналото, за изграждането на новия живот у нас, за запазването и укрепването на общия мир.

Какви ли опити не предприемаха враговете на нашата народна власт — гнусните фашистки и реакционни остатъци, подлите агенти на чуждестранните капиталистически монополи, за да смутят единството на народа ни, възхода на Родина ни, делото на социализма.

Ние помним ония напрегнати и исторически часове, когато приемахме тук, в тази зала, Двегодишния народно стопански план за възстановяването на нашето стопанство. Побеснелите тогава опозиционери крещяха с пресипнали гърла, че предлаганите мероприятия в плана били фантазия. Но тази фантазия българските трудещи се превърнаха в жива действителност, защото и най-светлите мечти, когато един народ понесе върху своите победни знамена, стават действителност.

Нашият прекрасен и трудолюбив народ предсрочно изпълни и преизпълни Първия петилетен план, успешно изпълнява и ще изпълни Втория петилетен план и всеки нов план, напук на враговете, става програма, става живот за всеки патриот, за всеки трудещ се, който не иска вече никога да види зловещия образ на капиталистическото мракобесие.

Някога, в края на миналото столетие, на учредителния конгрес на Земеделския съюз в Плевен, незабравимият певец на селската беднота Цанко Бакалов Церковски бе казал: „Ние сме се събрали, за да се опознаем и дружно да поведем борба за човешки живот и светлина в българските села.“

Дядо Цанко Церковски умря съсипан от фашистките затвори, без да види осъществена най-съкровената мечта на цялата наша народническа интелигенция тогава.

Тази мечта осъществи народната власт в годините на Отецествения фронт, под мъдрото ръководство на Българската комунистическа партия.

Само за едно десетилетие свободен и творчески живот нашата народна власт електрифицира 2188 села, радиофицира 1270 села, кинифицира 900 села, водоснабди над 1000 села, построи близо 1000 нови училищни сгради, 700 родилни домове и стотици и хиляди културно-битови мероприятия за ползване на българското село, за неспирния и всеотрашен разцвет на България.

В селското стопанство ние наследихме от стара България за обработване на земята само 431 000 обикновени плугове и 471 000 дървени рала.

Сега по ширналите се наши кооперативни блокове работят 16 280 трактора, приравнени към 15 конски сили, а съгласно плана, който разглеждаме за 1956 г., ние ще получим нови 2700 трактора. Ако в старата капиталистическа България нямаше нито един комбайн, сега българските селяни разполагат с 2097 комбайна, а по предложениия ни план за 1956 г. ние ще получим 1340 нови различни видове комбайни.

На мястото, където по времето на фашисткото господство бе заседнал застрахователният концерн на банковия магнат Яблански, където бяха канторите на акционерните дружества на губиделниковци и чапрашиковци, на чуждестранните фирми „Поелс“ и „Бергман“, сега величествено възвишават снага белите здания на новосроящия се център на нашата любима социалистическа столица.

На мястото на някогашните срутени, потънали в мрак и мизерия турски селца в недрата на Родопите, където фашистките главатари изпращаха на заточените народните борци, днес блестят могъщите корпуси на нашата разрастваща се рудна промишленост.

В историческия ход на общественото развитие едно десетилетие е твърде малък период време, но това десетилетие промени образа на България, то донесе огнения поток на българската стомана край София, превърна една изостанала и ограбена земеделска страна в нова, бързо развиваща се промишлено-земеделска страна, със своя тежка индустрия, модерно машинизиращо се селско стопанство с преуспяваща култура, изкуство и наука.

Неоценима е заслугата на Комунистическата партия, че раздвижи народните пластове, пробуди, просвети и поведе народните маси в битката за изграждане на един нов, справедлив и честит свят.

Сред огромната част от народа ни закипя съревнование кой по-добре да служи на Родината. Нашите хора неспирно подобряват квалификацията си, увеличават производителността на своя труд. Ако в 1952 г. производителността на труда на един работник в промишлеността възлизаше на 250 000 лв., през тази година тя ще възлезе на 285 000 лв., а се предвижда по плана, който ние обсъждаме, за 1956 г. да възлезе на 307 000 лв. Разбира се, нас не ни задоволява темпът както

при ръста в производителността на труда, така и при снижението себестойността на продукцията. Ние искаме да ускорим тези темпове и ги ускоряваме.

С безкористната брaстка помощ на великия Съветски съюз българските трудещи се ликвидираха изостаналостта във всички отрасли на нашия живот. Ако в 1939 г. у нас се е получила електрическа енергия 266 000 000 киловатчаса, за 1956 г. се планира да се получи 2 327 000 000 киловатчаса.

Ако в 1939 г. са се получили въглища 2 209 000 тона, за 1956 г. се планира да получим 11 538 000 тона.

Ако в 1939 г. са се получили железни руди 20 000 тона, за 1956 г. се планира да получим 230 000 тона.

Ако в 1939 г. са се получили цветни руди 5000 тона, за 1956 г. се планира да получим 2 224 000 тона.

Ако в 1939 г. у нас не са се получавали никакви количества азотни торове, по плана за 1956 г. се планира да получим 96 000 тона.

Ако в 1939 г. са получени памучни тъкани 34 121 000 м, за 1956 г. се планира да получим 137 000 000 м и т. н.

Колкото повече се разраства отечествената ни промишленост, колкото по-здраво укрепва нашето селско стопанство, колкото по-бързо се увеличава производителността на труда, толкова повече се увеличава промишлената и селскостопанската продукция, расте националният доход на страната, подобрява се работната заплата на трудещите се.

Ако в 1939 г. националният доход по неизменни цени в милиарди лева е бил 49 200, за 1952 г. националният доход нарасна на 73 535, в 1955 г. той ще бъде 100 893, а по плана за 1956 г. се предвижда националният доход да нарасне на 117 458.

Ако средната работна заплата на трудещите се в народното стопанство в 1948 г. приемем за 100, в 1949 г. тя става 101,2 в 1950 г. става 112,5, в 1951 г. става 121,7, в 1952 г. става 133,3, в 1953 г. става 142,7; в 1954 г. става 151,5, тази година ще бъде 153; а по плана за 1956 г. се предвижда тя да достигне 157,7.

Директивата, която даде VI конгрес на Комунистическата партия за изпълнението на плана по настоящата петилетка, предвиждаше реалната заплата през 1957 г. да се увеличи, в сравнение с 1952 г., с 40%, а ние ще постигнем съгласно плана, който разглеждаме сега, увеличение на реалната работна заплата още през 1956 г. с 43%.

Това преизпълнение най-красноречиво говори, че цялата борба на Комунистическата партия, на народното правителство, на всички патриотични сили на страната е насочена към непрекъснатото подобряване материалното благополучие на трудещите се.

Безспорно е, че по този път трябва да се полагат още много усилия. Ние все още не сме постигнали задоволяване на

всички нужди, не сме постигнали всичко, към което се стремим. Но факт е, другари и другарки народни представители, че в годините на народната власт народът ни за пръв път в своята история, използвайки изцяло богатата, които създава, заживя истински, човешки, културно.

Ако в 1948 г. българските трудещи се са купили 21 000 000 кг месо, по плана за 1956 г. се предвижда тяхната покупка да надхвърли 47 000 000 кг. Ако в 1948 г. българските трудещи се са купили захарни изделия 4 250 000 кг, през 1956 г. се предвижда те да купят 35 000 000 кг. Ако в 1948 г. българските трудещи се са купили 49 000 000 м памучни тъкани, в 1956 г. се предвижда те да купят 70 000 000 м. Ако в 1952 г. българските трудещи се са купили 9700 радиоапарата, през тази година те са купили досега 77 000 радиоапарата, а по плана за 1956 г. се предвижда да купят почти 90 000 радиоапарата.

Нашият вътрешен стокооборот през 1956 г. ще се увеличи спрямо 1952 г. с повече от 80%, а това значи, че изпълнението на плана в търговията съгласно Директивата на VI конгрес на партията за Втората петилетка ще се изпълни с една година предсрочно.

Това е най-убедителното доказателство, че народната власт укрепи националната икономика на България, здраво стабилизира националната монета, създаде условия за непрекъснатото подобряване живота на хората. Та всички сили на нашия народнодемократичен строй се свеждат именно към тази велика цел — да се направи щастлив и радостен животът на българските работници, селяни, на всички трудещи се в Народната република.

Та нали затова сред глинестите наноси на Девненските извори се издигна могъщата снага на Химическия завод „Карл Маркс“, та нали затова преградихме и преграждаме пътя на родните реки, та нали затова се построиха досега повече от 1 000 000 кв. м жилищна площ, та нали затова нашето правителство всяка година увеличава капиталовложенията за все по-големия разцвет на народното стопанство?

Ако в 1952 г. за развитието на селското стопанство бяха дадени 368 000 000 лв., по плана за 1956 г. се дават 909 000 000 лв.

Ако за социалните грижи и здравеопазването на народа през 1952 г. бяха дадени 61 000 000 лв., по плана за 1956 г. се дават 111 500 000 лв.

Ако за просвещаването на народа, за културно-битовото строителство в 1952 г. бяха дадени 286 000 000 лв., по плана за 1956 г. се дават повече от 786 000 000 лв.

2 819 000 000 лв. държавата отделя за развитие на родната промишленост през 1956 г.

Ще се разширят и пуснат в действие ТЕЦ „Сталин“, ВЕЦ „Батак“, ВЕЦ „Петрохан“, Химическият комбинат „Сталин“, Оловно-цинковият завод, Текстилният завод „Марица“, пиво-

варните фабрики в Пловдив и Стара Загора и др. Ще се почне строителството на язовира при Кърджали, на трафостанциите „Алеко“, „Пирдоп“, „Бойчиновци“, „Поляновград“, „Бобов дол“; на далекопроводите „Батак — Алеко“, „Клисура—Петрохан“, „Курило—Мездра“; на обогатителната станция за медни руди при Бургас, на Медодобивния завод при Пирдоп, на винарски изби, на предприятия за селскостопански сечива, на хладилни заводи и предприятия, на целулозни заводи и т. н. Нови десетки и десетки комини ще задимят високо над родните долини и ще бележат пътя на мирното социалистическо развитие на България, на все по-нарастващото благоденствие на българските трудещи се, на неспирните победи на нашата народна власт.

За постигането на тези победи обаче са необходими още много усилия на всички трудещи се в нашата страна.

Безспорно е, че колкото повече увеличаваме производителността на труда във всички звена, където се кове светлото бъдеще на България, колкото по-успешно водим битката за по-евтино производство в промишлеността и селското стопанство, толкова по-бързо ще скъсяваме пътя към пълното тържество на нашето дело.

А здравите основи на това велико и спасително дело са нашите планове. Приемането и изпълнението на плана за 1956 г. е още един принос за възхода на Родината, за щастieto на нашите трудещи се, за запазването и укрепването на световния мир.

Затова с радост ще гласувам за него. *(Ръкопляскания)*

**Председателстващ д-р Георги Атанасов:** Има думата народният представител и министър на леката и хранителната промишленост др. Атанас Димитров.

**Министър Атанас Димитров:** *(От трибуната)* Другари народни представители! Предложеният законопроект за държавния народностопански план за 1956 г. и неговото безусловно изпълнение означава през следващата година нашата Родина да направи нова решителна крачка по пътя на своето социалистическо развитие, означава неотстъпното провеждане на партийната и правителствената политика за все по-пълното и все-странно задоволяване на постоянно растящите материални и културни потребности на трудещите се.

От мотивите към законопроекта и материалите по основните показатели и пропорции и особено от направеното подробно изложение от председателя на Държавната планова комисия др. Георги Чанков става ясно, че предложеният проектоплан е разработен в духа на решенията на Шестия конгрес на партията, на Директивата на Втория петгодишен план, че при неговото подработване се е изхождало единствено от интересите на страната и трудещите се.

Нашата задача като народни представители е наред с обсъждането и одобряването на плана да обърнем особено внимание на практическите организационно-технически мероприятия, които трябва да проведем, за да осигурим всички условия за неговото изпълнение и преизпълнение.

Подчерта се и може да се изнесе още много и много наш собствен положителен опит, завоюван през 1955 г. Този опит, който е резултат на правилната политика и ръководство на Българската комунистическа партия, на творческата инициатива и енергия на нашите работници, техници, инженери, на братската помощ на Съветския съюз и сътрудничество с народнодемократическите страни, може и трябва на всяка цена да укрепим и разширим. Това е и ще бъде от изключително важно значение за изпълнението на плана през 1956 г.

Но наред с това в нашата обща работа все още намират място, съществуват сериозни слабости и недостатъци, които са създавали и създават трудности както в нашето социалистическо строителство, така и по снабдяването на населението.

Ние трябва добре да видим, да си дадем сметка за недостатъците, допуснати в работата през тази година, и да вземем решителни мерки за тяхното преодоляване. Към това главно трябва да носим своите усилия в борбата за изпълнение и преизпълнение на плана през 1956 г.

Председателят на Държавната планова комисия в началото на своето изложение отрази големите достижения, завоювани през годините на Втората петилетка и по-конкретно през 1955 г. В тези общи за страната успехи са вложени усилията на производствените колективи и от леката и хранително-вкусовата промишленост.

През годините на Първата и Втората петилетки и за тези отрасли на народното стопанство бяха завоювани не малко успехи, някои от които се изнесоха от др. Чанков. Планът за 11-те месеца на тази година от Министерството на леката и хранителната промишленост е преизпълнен на 106,1%. В сравнение с 1948 г. производството на памучните тъкани се увеличи 2,2 пъти, а само спрямо 1954 г. със 109,6%, на памучния трикотаж 3,3 пъти, а спрямо 1954 г. с 19,6%, обувки машинно производство — 12 пъти, зеленчукови консерви — 9 пъти, плодови консерви — 5,9 пъти, захарни изделия — 5,5 пъти, растителни масла — 3,1 пъти, емайлирани домакински съдове — 3,2 пъти. Увеличено е производството и на останалите артикули за народно потребление.

Тези успехи говорят за грижите, за високопатриотичния и хуманен стремеж на партията и правителството за всеки етап на нашето социалистическо строителство максимално да се удовлетворяват потребностите на трудещите се.

Тази политика отново ясно и конкретно е отразена в предложения за одобрение от Народното събрание държавен народностопански план за 1956 г.

Наред с крупните мероприятия по изграждане на тежката промишленост, за по-нататъшния подем на селското стопанство, предвиден е сериозен растеж и на леката и хранително-вкусовата промишленост, растеж в съответствие с постоянно растящите потребности и покупателни способности на нашия народ.

Предвижда се обемът на продукцията на леката и хранително-вкусовата промишленост, произвеждаща стоки за народно потребление през 1956 г., в сравнение с очакваното изпълнение за 1955 г. да нарасне с 25,5% за републиканската промишленост, в това число на хранително-вкусовата промишленост с повече от 25%, на текстилната промишленост с близо 7%, каучуковата — с над 10%, млечните произведения — с над 25%, манипулацията и ферментирал тютюн — с 47% и т. н.

Само за отраслите към нашето министерство се предвижда производството да нарасне с 13,5% или с 2,4% повече от предвиденото по Втората петилетка за 1956 г.

Дава се особено голямо увеличение на производството на стоки, търсени от населението и на външния пазар, като железни кровати — 160,2%, печки — 125%, гвоздеи — 136,4%, плодови консерви — 151,8%, сапун — 158%, копринени тъкани 148,6%, вълнен трикотаж — 175%, чорапи — 136,2%, вълнени тъкани — 119,6%, памучни тъкани 110,5%, автогуми — 160% и т. н.

Този растеж и тези цифри определят големите задължения на леката и хранителната промишленост към народното стопанство за задоволяване потребностите на трудещите се.

Със законно право трудещите се отправят от ден на ден все по-големи изисквания към промишлеността, произвеждаща стоки за народно потребление. С оглед на тяхното удовлетворяване трябва да се организира и провежда работата през 1956 г. по изпълнението на народностопанския план.

Но трябва да се каже, че все още много от работниците в министерството, управленията и институтите, много от предприятията не си дават сметка за ежегодно растящите изисквания на трудещите се и много често проявяват — както се отбелязва в доклада — склонност да работят по старому, да произвеждат не това, което се търси от консуматорите, а това, с което по-лесно се отчита общото изпълнение и преизпълнение на плана.

Ръководно начало в работата на леката и хранително-вкусовата промишленост трябва да бъде да произвежда това, което диктуват интересите и изискванията на трудещите се.

Пред нас като народни представители, като отговорни партийни, стопански и други работници стои голямата задача да направим сега плана план на народа, да доведем плана до зна-

нието на всички трудещи се и преди всичко на производствените работници, от работата на които в най-голяма степен зависи неговото изпълнение.

Всяко предприятие, цех, бригада; всеки работник, техник, инженер и служащ трябва да знае какво трябва да изработи по плана за 1956 г., за деня, месеца и годината, да мобилизира своите сили за изпълнението и преизпълнението на всички задължения, произтичащи от народно стопанския план, с което ще дадат своя принос за развитието на нашата страна по пътя на социализма, съзнателно и активно ще участвуват за по-нататъшното подобряване на материалното и културното благосъстояние на трудещите се.

Необходимо е през 1956 г. да работим по-добре, за да обезпечим не само общото изпълнение, но и по-качествено изпълнение на плана по отделните му показатели, да ликвидираме нарушенията на държавната и плановата дисциплина, своеволните действия по асортимента и качеството на продукцията, да установим ритмичност в работата на предприятията. А да се работи ритмично означава да е налице висока производствена култура. Ритмичността способствува за подобряване на качеството и изпълнение на плана по асортимент. Условието за такава работа трябва да осигурим във всяко наше предприятие.

Наша първостепенна задача е да разработим съвършено конкретни организационно-технически мероприятия за премахване на тесните места в производството, за укрепване на вътрешнозаводското планиране и стопанската сметка, за подобряване на работата по материално-техническото снабдяване, с една дума да осигурим всички необходими условия за нормална производствена дейност на колективите.

В това отношение е необходимо да се използва опитът на добре работещите предприятия, цехове и работници и смело да се внедрява в производствената практика. Да се установи истинско партийно и държавническо отношение към рационализаторите и новаторите, което означава да се осигурят условия все повече и повече да се разгръща творческата инициатива на работниците, техниците и инженерите.

Показателите по производителността на труда и снижението на себестойността на продукцията, така както са заложили в проектоплана за 1956 г., изискват тези задъци да бъдат поставени в центъра на нашата всестранна работа.

За отраслите към Министерството на леката и хранителната промишленост се предвижда производителността на труда да нарасне спрямо очакваното изпълнение за тази година със 7,2%, а себестойността на продукцията да бъде намалена с 4,2%.

Независимо от голямото напрежение, което се дава по тези показатели, задачите са напълно реални и изпълними. За 10-те месеца на тази година планът по производителността на

труда общо за министерството е преизпълнен на 106,4%, а себестойността на промишлената продукция е намалена с 3,6%, вместо предвидените по плана 2,2%, или е реализирана 65 831 хиляди лева свръхпланова икономия.

Тези резултати обаче не бива да ни успокояват. Зад общите сравнително добри резултати се скрива лошата работа на много предприятия.

За изтеклите 10 месеца на тази година 53 предприятия към Министерството на леката и хранителната промишленост не изпълниха своите производствени планове и дадоха на народното стопанство по-малко продукция за 171,7 милиона лева по цени от 1939 г.; 47 предприятия не изпълниха плановете си по производителността на труда и с това намалиха общия резултат на министерството по този показател с 1,2%; 60 предприятия не изпълниха плана по себестойността на продукцията и дадоха на народното стопанство 18 800 000 лв. по-малко от заплащаните им икономии.

В резултат на лоша работа и ръководство текстилната фабрика „Станке Димитров“ в Мездра, за която говори тук др. Младен Стоянов, допусна преразход на 10 тона прежда и „Балкан“ — Габрово, поради недостигане на рандемана, разходва около 10 тона памук в повече, което означава загуба за народното стопанство на около 90 000 м памучни тъкани. Някои предприятия: „Балкан“ — Пловдив, мебелната фабрика „Венко Рашков“ — София, фабрика „8 март“ — Сливен, „Самоковска комуна“ — Самоков, „Сърп и чук“ — Габрово, и други допуснаха систематично неизпълнение на производствените планове, преразход по фонда на работна заплата, преразход на материали, с което нанесоха сериозни щети на народното стопанство. Подобни факти говорят за лоша работа по производството, за липса на конкретно и оперативно ръководство, за това, че не се държи сметка за такива изключително важни показатели, каквито са производителността на труда и снижението на себестойността на продукцията.

Председателят на Държавната планова комисия посочи къде трябва да бъдат насочени нашите усилия за изпълнение и преизпълнение на плана по производителността на труда и снижаване себестойността на продукцията, а именно към по-доброто използване на наличната техника, към уплътняване на работното време и ликвидиране на престоите и самоотлъчките, към подобряване организацията и техническото нормиране на труда и най-рационалното и икономично разходване на материалите.

Основна задача, която стои и винаги трябва да стои пред предприятията, произвеждащи стоки за народно потребление, е непрекъснатото разширяване на асортимента и подобряване на качеството на стоките при едновременното намаляване на тяхната себестойност. Тези задачи нееднократно са поставяни

в партийни и правителствени решения. Те и сега с особена сила се поставят и с народностопанския план за 1956 г.

През годините на Втората петилетка бяха завоювани сериозни успехи и в разширяването на асортимента и подобряването на качеството на промишлените и продоволствените стоки. Усвоени са стотици артикули, които по-рано се произвеждаха в ограничено количество или се внасяха от други страни. Сега се произвеждат около 418 вида памучни, вълнени и копринени тъкани. Увеличиха се техните десени и разцветки. Разшири се асортиментът и на трикотажните, пасмантерийните и други текстилни изделия. Усвои се производството на цветен и декориран порцелан, декорирани емайлирани съдове и много други стоки.

Обогатява се асортиментът и на хранителните стоки. Консервната промишленост произвежда вече около 300 вида различни консерви. Асортиментът на захарните изделия достигна 200 вида. Произвеждат се 132 вида колбаси, 23 вида вина, 32 вида подсладени спиртни напитки, 48 вида цигари, 50 вида разни сапуни и много други.

Налице са известни успехи и в подобряване качеството на промишлените и продоволствените стоки, по тяхното художествено оформяване и амбалиране. Тези успехи, в сравнение с това, което се е произвеждало в миналото, до 9 септември 1944 г., или даже в сравнение с 1954 г., са действително големи и неоспорими. Но тези успехи от гледна точка на постоянно растящите изисквания, вкус и култура на трудещите се са незадоволителни. Те не ни дават право за самоуспокояване и доволство. В това отношение далеч не е доведено докрай изпълнението на партийните и правителствените решения, поставени пред леката и хранителната промишленост. На консуматорите често се предлагат стоки от ниско качество и в ограничен асортимент. Качеството например на много от вълнените тъкани, и особено техният външен вид, е още незадоволително. Десените и разцветките на памучните тъкани са еднообразни, с художествено неиздържани комбинации на фигури и цветове. Кожените и каучуковите обувни изделия са още с незадоволителна трайност. Незадоволително е качеството и все още е ограничен асортиментът на много от продоволствените стоки.

Причините за неудовлетворителното състояние на работата по качеството на продукцията не са и не бива да се търсят във от производството. Основната причина е, че нашите служители в министерствата и управленията, една част от работниците, инженерно-техническите кадри и служащите от производствените предприятия не си дават достатъчно сметка за своята голяма отговорност пред народа; за своите задължения, произтичащи от народностопанския план, и допускат груби нарушения на държавната и плановата дисциплина, нарушават установените технологически режими и рецептури, примиряват се с явни недостатъци, не се търси своевременно и сурова от-

говорност от преките виновници за опущенията в качеството на продукцията.

Само така може да се обясни например фактът, че за 11 месеца на тази година при общо изпълнение на плана за памучните тъкани с около 4 500 000 м не е изпълнен планът за 36 асортимента; при изпълнение на плана за вълнените и копринените тъкани с 609 000 м не е доизпълнен планът за 25 асортимента. Подобно е положението с производството и на много други промишлени и продоволствени стоки.

Правилно се отбелязва в доклада на др. Чанков, че все още у нас, в управленията и предприятията не е ликвидирано бягството от усвояването и внедряването в производството на нови асортименти, бягството от тежките и трудоемки артикули. Поради това планът за едни артикули значително се изпълнява, а за други остава неизпълнен.

Наред с нашите недостатъци вина за това имат и търговските организации, които недостатъчно проучват и познават нуждите и вкуса на населението, допускат големи колебания в своите заявки, отказват пушането в производството на много нови артикули под предлог, че няма да се търсят от населението; бавно се определят цените на новите артикули, с което стават причина да се затрудни работата на производствените предприятия.

Необходимо е да се предприемат съвместни мерки за ликвидиране недостатъците и за общо подобряване на работата по производството на промишлени и продоволствени стоки.

Другари и другарки народни представители! За нас трябва да бъде ясно, че по-нататъшното развитие на леката и хранителната промишленост зависи в най-голяма степен от развитието на селското стопанство, което я снабдява със суровини.

Факт е, че досега ние внасяме и по плана за 1956 г. също ще бъдат внесени големи количества памук, вълна и изкуствени текстилни влакна, за които страната ще изразходва милиони лева валута. Но тези милиони могат да се увеличат, или ще се наложи да съкращаваме програмата, ако не се вземат мерки за прибирането и изпълнението на плана за тазгодишната реколта памук. Към 12 декември е обрано едва 62% и закупено 33% от предвиденото по плана. Особено тежко е положението в Русенския и Бургаския окръзи. Въпреки това положение тревога по прибирането на памуковата култура няма. Нека не се забравя, че планът на памучната индустрия и за 1956 г. е изграден на стопроцентово изпълнение на плана за памука от тазгодишната реколта.

В нашата страна има благоприятни климатически условия за производството на висококачествени, подходящи памуци, за производството на фини памучни тъкани за специални нужди. Обаче постановлението на Министерския съвет от 1953 г. за развитието на памуковата култура не се изпълнява. Средната дължина на влакното на местния памук е все още около 24 —

25 мм, когато за високите номера преди е необходим памук с дължина на влакното 30—34 мм. С постановлението се предвижда да се създадат нови сортове памук с дължина на влакното за различните сортове от 29 до 38 мм, обаче досега са създадени сортове с дължина на влакното най-много 30 мм, отглеждането на които се извършва все още в институтите.

За да увеличим производството на фините вълнени тъкани, които се търсят от населението, които отговарят на културния ръст на нашето население, съгласно заявките на търговските организации само за 1956 г. са необходими 1450 тона мериносова, 250 тона мериносopodobна и 2270 тона мека бяла вълна, голяма част от които количества вълна се внасят отвън, вместо да се произведат от нашето селско стопанство.

През 1955 г. са изкупени от местно производство само около 30 тона мериносова вълна, 150 тона мериносopodobна и около 950 тона местна подобрена вълна. Ясно е, че постановлението на Министерския съвет от 1953 г. за подобряване на животновъдството и по-специално на овчето стадо не се изпълнява така, както са заложили задачите в това постановление.

Захарната промишленост систематично не изпълнява плана за захарта поради липсата на достатъчно цвекло, въпреки благоприятните климатични условия у нас.

България се славя със своите зеленчуци и плодове, обаче годиши наред планът (например за доматеното пюре, за червени пипер и много други плодови и зеленчукови консерви за вътрешния пазар и за износа не се изпълнява единствено поради липсата на достатъчно суровини.

Сериозен проблем за консервната, захарната и маслодобивната промишленост е разнообразяването на сортовете зеленчуци и плодове с оглед удължаване на работния сезон, подобряване на тяхното полезно съдържание, повишаване маслеността на слънчогледовото семе и захарността на цвеклото.

С редица партийни и правителствени решения се създадоха условия за ръзък подем в селското стопанство. С увеличаване на цените на техническите култури и много други мероприятия се повиши материалната заинтересуваност на селските стопани.

Всяко това изисква бързо да се отстранят недостатъците, да се повишат добивите и увеличи производството на селско-стопански суровини. С решаването на тези задачи трябва да се заемем всички ние и по-специално Министерството на земеделието, народните съвети и всички труженици от селското стопанство. Тези задачи трябва на всяка цена да бъдат решени, за да създадем условия за по-нататъшен подем на леката и хранителната промишленост в съответствие с нуждите на нашия народ.

Задачите, които се поставят пред леката и хранително-вкусовата промишленост с народностопанския план за 1956 г.

по увеличаване на производството, повишаване производителността на труда и снижаване себестойността на продукцията, са реални и изпълними.

Досегашните наши успехи, правилното ръководство на партията и правителството и творческата енергия и активност на производствените колективи ни дават право да заявим пред Народното събрание, че през 1956 г. в изпълнение на народно-стопанския план леката и хранително-вкусовата промишленост ще работи по-добре за все по-пълното задоволяване нуждите на трудещите се от повече, по-разнообразни, по-качествени и същевременно по-евтини промишлени и продоволствени стоки. *(Ръкопляскания)*

**Председателствуващ д-р Георги Атанасов:** Има думата за изказване народният представител др. Тодор Звездов.

**Тодор Звездов: (От трибуната)** Другари народни представители! Представеният законопроект за държавния народностопански план за 1956 г. дава нов тласък на нашето развитие напред по пътя на социализма. Както за цялата страна, така и за Пловдивски окръг се предвиждат нови капиталовложения във всички области на нашия стопански и културен живот.

През изтеклата година особено големи успехи бяха постигнати, като се ликвидира настъпилото временно несъответствие между производството на електроенергия и нуждите на нашето население и промишленост. За 1956 г. се предвиждат нови капиталовложения за още по-голямо увеличение на електроенергията, което ще позволи непрекъсната работа на всички наши производствени мощности, въвеждането на нови такива и ще задоволи по-големи нужди на самото население.

Задоволителен е и процентът на стоките за широко потребление, който се предвижда в плана за 1956 г. Така например от предвиденото ще се продаде на населението в окръга в повече от 1955 г. сирене и кашкавал с 22%, памучни тъкани с 24%, вълнен трикотаж с 25%, обувки — 19%, гвоздеи — 63%, цимент — 39% и т. н.

Тук е невъзможно и не е нужно да се посочват всички сравними данни, за да се види как непрекъснато и твърдо крачи нашата страна нагоре в своето икономическо и културно развитие. Само заинатените врагове и непоправимите черногледци и мърморковци не могат или не искат да видят това.

Особено добро впечатление прави линията на строги икономии, с която е пронизан целият план.

Предвиденото увеличение на производителността на труда със 7,7% и снижаване себестойността на промишлената продукция с 4,3% е напълно реално и осъществимо. Правилно е поставен този въпрос като най-съществен въпрос в народно-стопанския план за 1956 г. От осъществяването на тези показател

тели ще зависи най-вече какви натрупвания ще направим за по-нататъшното строителство и поевтиняване на живота.

Практиката през изтеклата година показва, че има големи възможности в нашите промишлени, транспортни и строителни предприятия и обекти.

Само работниците от предприятията на републиканската промишленост в окръга реализираха извънпланови икономии, равняващи се на 7 600 000 лв. за деветте месеца. В същност преизпълнението е за около 22 000 000 лв., но то е изядено от изоставащите предприятия.

Въпросът следователно за подпомагане на изоставащите предприятия от министерствата, от партийните и профсъюзните организации особено много се налага, още повече, че в окръзите и околните няма други държавни органи, които да се занимават с промишлеността. Министерствата и управленията при тях трябва да променят своя метод и стил на работа. Не е достатъчно само да се обобщава изпълнението на различните показатели и да се дават нареждания от горе. Заедно с това наложително е да се оказва практическа помощ на място на всички предприятия и по-специално на изоставащите предприятия.

Интересно е да се отбележи обаче, че често пъти самите министерства и управления се примиряват със съществуващите слабости. Така например преди един месец заинтересуваният за изпълнението на производствените планове в предприятията градски комитет на партията в Пловдив изпраща своя секретар в Министерството на леката промишленост. В разговор с началника на Управление „Металообработване“, че трябва да се окаже помощ на някои предприятия да изпълнят плана по-специално за фабрика „Балкан“, за която говори тук другарят министър — началник на Управление „Металообработване“ е отговорил: „Ние тук в управлението и министерството знаем за това и сме се примирили с това. Вие кажете на работниците да бъдат спокойни.“ Това не е отговор на началник на управление. Трябва да се има предвид, че и работниците имат своя професионална чест и не искат да са работници в изоставащи предприятия. Освен това те са заинтересувани предприятието да изпълни плана, защото по такъв начин те увеличават своите доходи и защото по такъв начин се натрупват средства в директорските фондове, които пряко и косвено отиват пак за работниците.

В законопроекта за народностопанския план за 1956 г. не е подчертано ярко и силно решителното подобряване качеството на продукцията. Този въпрос вече представлява широк обществен интерес, тъй като трудещите се чувствуват как лошокачествената продукция се отразява на тяхната реална заплата и доходи.

На първо място трябва да се предвиди разглеждането на досегашната система за заплащане на труда и да се вземат мерки за нейното изменение.

Сегашната система за заплащане на труда в известен смисъл не поощрява добросъвестните работници, които се стремят към по-висококачествена продукция. Напротив, оказаха се поощрени и по-добре възнаградени онези, които гонят голямо преизпълнение на нормите, без да съблюдават достатъчно за качественоста на продукцията и изработката. Особено са нужни бързи мерки за подобряване качеството на дърводобивната и дървопреработващата промишленост. Големи щети и загуби понасят народното стопанство и трудещите се от употребата на суров дървен материал както в строителството, така и в мебелната и друга преработка. Още не си влязъл и не си се наравдал на новия жилищен дом или на купения мебел и току гледал врата се изкривила, прозорец се изметнал и не може да се затвори, мебелът се е изкривил и т. н. Изпратените шайги, касетки и друг абмалаж с хубаво българско прозде или домати още на петия ден почерняват, преди да се разтоварят от влака.

Нима не можем да изменим това положение? Може и трябва! Трябва да се измени този не знам от кого и кога създаден норматив от 120 дни за изсушаване на материала. Та има дървета, другари, които за 120 дни не само няма да изсъхнат, но могат и да пуснат корени, ако им се създадат условия. Трябва да се предвидят средства за сушилни и навеси. Тези средства биха били съвсем незначителни в сравнение с огромната полза от изсушаването на дървения материал. Ние често пъти в стремежа към икономии ставаме евтини на брашното и скъпи на триците.

В законопроекта за народностопанския план за 1956 г. се предвижда увеличение на националния доход с 16,4%. Увеличава се и фондът на работната заплата, и средната работна заплата. Това, разбира се, е най-верният показател за нашия растеж и подем. То радва хората. То се чувства в магазина, на улицата, в облеклото, в посещенията на културните мероприятия и т. н.

В обобщаването на тези данни обаче сигурно се изпущат цели отрасли и заетите в тях хора. Така например, докато в някои отрасли средното изпълнение на трудовите норми е 150 и над 150% и такава норма престава да бъде стимул за увеличаване производителността на труда, то в други отрасли тя е едва 100—110%, което показва, че голяма част от работниците не достигат нормите. В настоящия момент 34% от тютюневите работници не достигат нормите. Интересно е да се отбележи, че от четири години насам общата работна заплата (надницата заедно с наднормените) на тютюноработниците стои на едно и също място. Разбира се, на всекиго е ясно, че материалното и културното подобряване условията на живота се осъществява по пътя на снижаване цените на стоките за широко потребление, по пътя на разширяване социално-бито-

вите и културните мероприятия, провеждани системно и неотстъпно от държавата. Но заедно с това то се осъществява и от ежегодното повишаване фонда на работната заплата и средната работна заплата. Ненормално явление е в условията на социализма, когато средната работна заплата постоянно расте в страната, работниците от един или друг производствен отрасъл да стоят години наред на едно място.

Министерството на доставките и хранителната промишленост вместо да се отнесе сериозно към този проблем, допусна преди един месец само да се увеличи в пълначните отделения на тютюневата промишленост трудовата норма със 70 кг, без да има никакви основания за това, допусна също така да се въведе една „лази, боже“ „рационализация“, която влошава условията на труда не как да е, а до нетърпимост. Работниците говорят, че тук има някакъв ортакълк между групи фантазори-рационализатори и бюрократи.

**Янчо Георгиев:** Виновни са не те, а тези, които са допуснали това.

**Тодор Звездов:** Едва преди няколко дни с големи разpravии и намесата на профсъюзите най-сетне тази уж рационализация бе премахната.

Това показва, другари народни представители, че Министерството на доставките и хранителната промишленост не следи отблизо развитието на различните сектори на работа, не прави задълбочен анализ. Много се опасявам да не би това, което се решава тук по увеличаване, да речем, производителността на труда, да се разхвърли механически на различните управления, без да се вниква в развитието на всеки клон и отрасъл поотделно.

В същия смисъл може да се отправи критика и за работата му по задължителните зърнодоставки. Отдавна е известно на Министерството на доставките и хранителната промишленост и на Министерския съвет, че има цели райони, особено в Пловдивски окръг, където техническите култури са изместили зърнените култури и са ги пропъдили на по-високи места, на по-слаби почви, а категорията на задължителните зърнодоставки остава същата. Това предизвиква стремеж у някои села да бягат от една околия в друга и от един окръг в друг и се създават нездравни настроения.

Въпросите следователно трябва да се проучват задълбочено, да се следи за развитието им, за да сме в състояние бързо да отговаряме на настъпилите изменения. А по-специално въпросът за трудовите норми и за системата на заплащането на труда през 1956 г. трябва да се подхвърли на сериозна преценка с оглед подобряване качеството на продукцията и увеличаване производителността на труда.

Предвидените средства в законопроекта за народностопанския план за 1956 г. за комунално-битово строителство и подобряване на нашите възможности в настоящия момент считам за задоволителни. Нуждите обаче и изискванията на населението са извънредно много пораснали. Сега хората искат и чешма да имат по-близо, и улично осветление да имат, и парк да имат, както в града, така и в селото, да имат и хубав път, културен дом и т. н. С предвидените средства, разбира се, не можем да задоволим изведнаж тези нужди, но с тях при изпълване възможностите на място и усилията на трудещите се може да се направи извънредно много.

Аз искам да посоча някои народни съвети и комитети на Отечествения фронт, които се заеха и с наличните бюджетни средства направиха два пъти повече, отколкото е залегнало в плана. На всички е известно, че през пролетта на настоящата година пет кооперативни стопанства в Пловдивски окръг поведоха борба и излязоха с призив за увеличаване продукцията на селското стопанство за по-високо възматраждане на трудодея. Наскоро ще отчетем, че трудодеят тази година в сравнение с миналата година е увеличен средно за кооперативните стопанства от целия окръг с 40—50%. Това разбира се, далеч още не е достатъчно, но то е сериозна крачка напред.

Поучени и ентусиазирани от този хубав пример, народните съвети и комитетите на Отечествения фронт от други осем села на Пловдивска околия взеха инициатива за благоустрояване и хигиенизиране на селата. Веднага те бяха последвани от други села, в резултат на което е извършена следната работа в Пловдивска околия: изравнени и напипани с пясък улици — 250 км; направени канавки на улици — 408 км; посадени черници, акации, липи и други дръвчета — 150 000 броя; изкопани 72 км отводнителни канали в селата и 85 км напоителни канали на полето; почистени 25 000 селскостопански дворове и извозени от тях 3180 тона оборски тор и 1000 куб. м камъни за строеж, добити при почистването; отработени доброволно и безплатно 250 000 трудовни.

Ако всичко това трябваше да вършим с бюджетни средства, сигурно още една година трябваше да чакаме.

Но сега научаваме, че така наречените извънбюджетни вложения са ограничени на 200 лв. Другари! С 200 лв. не може да се разгърне необходимата инициатива на народните съвети и комитети на Отечествения фронт. Това ще бъде в ущърб на работата по благоустрояването на нашите селища. А има още много и много да се прави. В окръга например, както и в цялата страна, има села, и то големи села, които нямат салони, които нямат културни домове, няма къде да се съберат хората за политически, стопански и културни прояви и живот. Има такива села като Перущица, Голямо Конаре и др., големи и хубави села, а без една по-голяма постройка, където да може да се съберат хората. Даже допускаме да се практикува в

такива случаи, когато искаме да проведем, да речем, кооперативно-отчетно събрание, следното: изгонваме кравите от обора, влизат хората и правим събрание. Повече такова нещо не бива да се допуска. Сега нашите селяни не са това, което са били. Пък и това не подхожда вече за нас.

Предлагам да се предвиди в плана за проучване и проектиране изработването на няколко типа селски културни домове, да се заделят известни дефицитни материали и минимални средства и с използването на местни материали и труд за няколко години да задоволим нуждите поне на онези селища, които нямат никакви помещения. В това отношение може да се използват много местните възможности и средства. Може да се използва пясък, чакъл, добиване на вар, правене на тухли, цигли, камъни може да се вадят, да се добива дървен материал от суха и паднала дървесна маса и т. н. С всичко това, при наличните бюджетни средства, бихме направили много повече.

Въобще този раздел в плана — за проучване и проектиране — трябва да се разшири, като се предвиди изработването на проектометрични документации и на други обекти, например винарски изби. Известно е какви големи загуби понесе народното стопанство и трудовите кооперативни земеделски стопанства през настоящата година поради липсата на необходимите съдове, които са по-малко от необходимите за окръга, за около 20 000 000 кг грозде. Необходимо е следователно да се построят още няколко винарски изби или да се разширят съществуващите такива, като например в Брезово, Перушица, Асеновград, Брестовица, Коматеве, Генерал Николаево и др. Всичко това трябва да се подготви, да се направят проектометрични документации, да залегнат в нашия план за 1956 г., за да не се окаже това след туй пречка да не можем да строим през 1957 г.

Представеният план за 1956 г. отговаря на жизнените интереси на нашия народ. По места ще вземем всички необходими мерки за неговото разяснение и предсрочно изпълнение. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Петнайсет минути почивка.

*(След почивката)*

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Заседанието продължава. Има думата за изказване народният представител и министър на вътрешната търговия др. Пело Пеловски.

Пело Пеловски: *(От трибуната)* Другари и другарки народни представители! С плана за 1956 г. се предвижда по-нататъшно увеличаване обема на промишлената продукция, както и най-пълно използване възможностите на нашата промишленост за получаване на стоки за народно потребление. С плана

за 1956 г. се предвиждат решителни подобрения в селското стопанство, за увеличаване на добивите от животновъдството, зърнените храни и техническите култури, с което ще се гарантират достатъчно суровини за леката и хранителната промишленост и за по-пълно задоволяване порасналите нужди на населението от селскостопански продукти. Предвижда се също така да се разшири внедряването на по-нова техника за по-нататъшното механизизиране на производството и обслужването в общественото хранене, в хлебопроизводството и търговската мрежа, за увеличаване производителността на труда и снижението себестойността на готовата продукция.

Върху основата на по-нататъшното развитие на нашата тежка, лека и хранителна промишленост и на селското стопанство ще се увеличат социалистическите натрупвания и доходите на работническата класа и селяните, ще се подобри още повече благосъстоянието на населението в нашата страна.

С народностопанския план за 1956 г. по такъв начин се предвижда значително увеличение на покупателния фонд на населението и това е важно условие за по-нататъшното значително разгръщане на стокооборота, който ще нарастне за 1956 г. с 6,6% спрямо очакваното.

През 1956 г. ще се предоставят на населението стоки за широко потребление с 18,9% в повече, отколкото се очаква да постъпят през текущата 1955 г., в това число групата на хранителните стоки ще се увеличи с 15,9%, а тази за промишлените, нехранителните стоки — с повече от 21,5%.

Продажбите на някои основни стоки през 1956 г. в сравнение с очакваното изпълнение за текущата година ще се увеличат така: на ориза — с 9,5%, пресните зеленчуци — с 18%, месото — с 10,3%, захарта — с 8,6%, млякото — с 16,1%; памучните тъкани — с 16,7%, вълнените тъкани — с 14,6%, копринените тъкани — с 28,6%, обувките — със 17,1%, каменните въглища — с 13,7%, радиоапаратите — с 16,5%, металните домашни съдове — с 11,8% и т. н.

В сравнение с 1952 г. през следващата година на населението ще бъде предоставено в повече: ориз — с 60%, мазнини — с 38%, млечни продукти — с 63%, захар — с 54%, месо и месни произведения — с 63%, памучни тъкани — със 76%, вълнени тъкани — с 61%, трикотаж — с 38%, обувки — с 43%, печки — 2,3 пъти повече, радиоапарати — 9,2 пъти повече, цимент — 2,3 пъти и т. н.

Значително ще се разнообразят продаваните стоки, като се разширява и техният внос. През 1956 г. ще бъдат внесени такива количества лимони, портокали, маслини и други южни плодове, каквито досега не са внасяни в нашата страна. Неколкократно ще се увеличи вносът на мотоциклети, велосипеди, часовници и на други стоки за народно потребление. Нашата родна промишленост с безкористната помощ на Съветския съюз и другите братски нам страни ще разшири производството на

много стоки, нужни на населението ни, и ще започне производството на такива, каквито не са произвеждани досега у нас.

През 1956 г. ще се произведат домашни хладилници, перални машини и много други стоки за нашите домакинни. Предвиждат се мероприятия за още по-значително подобряване снабдяването на населението през зимния сезон с картофи, пресни зеленчуци, пресни плодове, туршии и други такива. Ще бъдат удовлетворени напълно нуждите на населението от отоплителни материали.

Навред със значителното увеличаване на стоковите фондове се предвижда и разширяване на асортимента им и решително подобряване на тяхното качество. На пазара ще бъдат пуснати за продажба нови видове и асортименти текстил, трикотаж и други стоки и особено стоки от децентрализирания фонд — стоки, които не се наблюдават с народностопанския план. За разширяване асортимента на стоките от децентрализирания фонд чрез използването на местните суровини и отпадъци към плана за 1956 г. е приложен списък от няколко стотин вида стоки. Този списък ще представлява неразделна част от народностопанския план.

Предвиденото с плана за 1956 г. увеличение на производството на стоки за широко потребление създава още по-благоприятни възможности за по-нататъшното системно намаление на единните държавни цени на дребно за осъществяване на начертаната от Шестия конгрес на Българската комунистическа партия политика за непрекъснато увеличаване на реалните доходи на работническата класа и селяните и за по-нататъшното подобряване на материалното и културното положение на нашия народ.

Другари и другарки народни представители! Последователната политика на партията и правителството за по-нататъшното увеличаване и разширяване на производствените възможности дава все по-добри резултати. С провеждането ѝ в живота се създават условия и за по-доброто снабдяване на трудещите се с повече и по-разнообразни стоки. С прилагането на тази политика на партията и правителството в живота все по-успешно се изисква от работниците в търговията и своевременно и по-евтино довеждане на стоките до самите консуматори. Нашата търговия е призвана да служи на интересите на народа и работниците в търговията ще се справят с тази задача все по-добре, отколкото през текущата година.

В търговията има сериозни недостатъци. Те бяха посочени в решението на Централния комитет на Българската комунистическа партия от 7. т. м.

Търговските работници водят постоянна борба срещу тези недостатъци, но тя за в бъдеще ще стане още по-системна и по-настойчива, за да се осигурят постоянно в магазините на държавната и кооперативната търговия стоки, каквито нашата

промишленост може да произведе, и такива стоки, които се намират постоянно в складовете на търговските организации на едро.

Работниците от търговията ще обезпечат редовното снабдяване на промишлените центрове, строителните обекти и курортните центрове. Своите вътрешни слабости търговските организации могат и ще направят всичко необходимо бързо да преодолеят, като подобрят своята организация с по-успешното поддържане на магазинната и складовата мрежа, с изучаването на потребителското търсене и издигане на работата с кадрите и техния подбор на необходимата висота.

В съответствие с решенията на Централния комитет на партията от 7 т. м. търговията също ще проведе редица мероприятия съгласувано и в по-тесно сътрудничество с промишлените предприятия с оглед да се съставят реални заявки и да се произвеждат такива стоки и видове от тях, които да съответствуват на постоянно растящите изисквания на нашия консуматор. С това ще се помогне да се подобри снабдяването на населението от една страна и от друга — ще се избегне по-нататъшното натрупване на свръхнормативни стокови запаси. Внасянето на решително подобрене в търговията в това отношение ще има за резултат постоянното намаление на разходите по издръжката на обръщението и общо поевтиняване на търговията.

С плана за 1956 г. се предвижда значително да се снижи издръжката на обръщението и да се постигнат по-големи икономии за народното стопанство. По инициатива на Централния комитет на партията и правителството в тази насока през изтеклата година бяха проведени редица мероприятия в областта на държавната и кооперативната търговия. Съкратиха се някои успоредно съществуващи организации и сега се извършва известно прегрупиране, окрупняване и разместване на търговската мрежа с оглед на това да може да се доближи тя колкото е възможно повече до производствените предприятия и консуматорите.

Провежда се специализация на търговската мрежа. В някои от магазините се въвежда двесменна работа и пр. Всичко това ще доведе до подобряване снабдяването на трудещите се и до поевтиняване на търговията. С поевтиняването на търговията ще се съдействува за увеличаване възможностите за сближаване на цените на стоките за широко потребление.

Тези мероприятия и някои други такива, които ще се проведат в търговията, дават възможност да се осъществи предвиденото с Директивата на Шестия конгрес на Българската комунистическа партия по Втория петгодишен план снижение на издръжката на обръщението в по-малък срок. Досегашните резултати по изпълнението на плана за стокооборота и снижението на издръжката на обръщението ни дават пълно основание

да смятаме, че решенията на Шестия конгрес на партията ще бъдат изпълнени в областта на търговията предсрочно. Изпълнението на плана за 1956 г. ще стане при разгръщане на истинска борба за културна социалистическа търговия, която стои на стража и в защита на интересите на потребителите.

С плана за 1956 г. се предвижда не само да се произведат по-големи количества стоки, отколкото през настоящата година, но също така и решително да се подобри тяхното качество. Ние добре разбираме, че борбата за качеството на стоките трябва да бъде обща борба както на работниците от търговията, така и на тия, които ги произвеждат. Досега не всички търговски организации и производствени предприятия обръщаха достатъчно внимание на борбата за подобряване качеството на стоките. Производствените предприятия произвеждат някои стоки с големи дефекти, а търговските организации продължават да ги изкупват в такова състояние. Благодарение на недостатъчната бдителност от страна на търговските работници твърде често се продават на населението стоки с дефекти. Този недостатък в търговията отслабва борбата на производствените работници за повишаване качеството на стоките. Все още търговските организации не са станали бариера за недопускане на пазара лошокачествени стоки. Не са редки случаите, когато се понижава качеството и вида на стоките и в търговията вследствие на слабите грижи по опазването и съхраняването им.

Задачата за подобряване качеството на стоките е основна задача. За нейното разрешаване се изисква решително да се подобри работата по контрола на качеството.

Необходимо е организацията по контролиране качеството на стоките да бъде поставена на високо равнище. Не е достатъчен само контролът, който се осъществява от Министерството на вътрешната търговия и неговите органи. Той трябва да бъде допълнен и разгърнат и от обществения контрол, и от самите купувачи.

Другари и другарки народни представители! У нас съществуват всички условия за изпълнението на плана за 1956 г., за своевременно осигуряване на населението с достатъчно разнообразни и качествени стоки, за издигане на културата в търговията на значително по-високо равнище.

Отстраняването на недостатъците в търговията, успешното провеждане на борбата за решително подобряване на качеството на стоките и увеличаване на тяхното разнообразие ще гарантират на нашите работници изпълнението и преизпълнението на плана за 1956 г. по всичките му показатели. С решаването на тези задачи ще се съдействува за подобряване на материалното и културното положение на нашия народ, което е резултат на мирната политика, провеждана от наша страна. (Ръкопляскания)

**Председателстващ д-р Георги Атанасов:** Има думата за изказване народният представител Сава Дълбоков:

**Сава Дълбоков:** *(От трибуната)* Другари и другарки народни представители! Предложеният народностопански план за 1956 г., който Народното събрание трябва да обсъди и приеме, е наша най-близка боева програма за по-нататъшното изграждане на социализма в нашата Родина.

Направеното от Централния комитет на партията и правителството предложение относно плана за 1956 г. отговаря напълно на Директивата на Шестия конгрес на партията за всеотстраняване на промишлеността, селското стопанство и цялата наша икономика и на тая база — рязко да бъде подобрен материалното и културното благосъстояние на българския народ.

Съвсем правилно в плана се предвижда да се продължи индустриализацията на нашата страна, като се отделят 53,5% от капиталовложенията за промишлеността, а само за тежката промишленост — 50% от всички капиталовложения. Предвижда се разширяване на Металургичния завод „Ленин“ и получаване на желязо от претопяването на наши железни руди, да се разшири химическата промишленост, особено производството на изкуствени торове, химикали за борба с вредителите и плевелите и др. От голямо значение за процъфтяването на цялото наше народно стопанство е непрестанното увеличаване електрификацията на страната. Съвсем основателно най-голяма част — 27% — от капиталовложенията за промишлените отрасли са вложени в електроизграждането.

Съотношението между продукцията на леката и тежката промишленост, което в 1939 г. е било: тежка промишленост — 23:77 за леката, вече за 1955 г. се е изменило на 45,2:54,8, показва бурния растеж на производителните сили и непрекъснатото увеличаване на разширеното социалистическо възпроизводство, което е гаранция за изграждане прекрасната сграда на социализма в най-кратки срокове.

Развитието с предимство на тежката промишленост и електрификацията ни дава възможност да разширим и обновим технически леката промишленост и селското стопанство и да увеличим производството на стоки за широко потребление. С плана за 1956 г. се предвижда увеличаване производството на леката и хранителната промишленост с 13,8% в сравнение с 1955 г., общият обем на който да достигне 56,2% от цялата промишлена продукция. Това означава, че нашият народ ще получи в повече от 1955 г.: 6 милиона метра памучни платове, 1 600 000 метра вълнени платове, 1 400 000 метра копирени платове, 25 000 броя метални кревати, 30 милиона кг захар, 72 милиона кг зеленчуци, плодове, консерви и други стоки и ще задоволи по-добре своите нужди от стоки за широко потребление, ще заживее още по-богато.

Досегашните резултати от изпълнението на плана показват, че новите грандиозни задачи в социалистическото развитие на нашата страна са напълно реални. По предварителни данни планът по общия обем в промишлеността за 1955 г. ще бъде изпълнен около 103% или 34 на сто увеличение в сравнение с 1952 г. Това увеличение на производството на промишлената продукция се дължи освен на порасналата съзнателност и на производителността на труда в съществуващите предприятия, също и на пускането в действие на редица нови предприятия.

Значителни успехи отбелязва и промишлеността в Плевенския окръг. В окръга бе пуснат в експлоатация новият консервен комбинат „Република“ в Свищов. Увеличено бе производството на съществуващите машиностроителни предприятия, а също така и на текстилните, дървообработващите, мебелните и други предприятия. Успешно се изпълнява планът за 1955 г. и в окръга е произведена значително повече промишлена продукция, отколкото миналата година.

Планът за 1956 г. предвижда допълнителни капиталовложения за разширение на мебелния завод „Вълко Червенков“ в Плевен, за построяване на царевичен цех към фуражния завод „С. М. Киров“ в Плевенско, за довършване на хладилника и разширяване на държавното минно предприятие „Огнеупорни глинни“ в Плевен, за строежа на нови пътища и жилища в дърводобивните райони на Троян и Тетевен и др.

Производствената програма в промишлеността е значително завишена, което ще изисква още по-голямо напрежение на силите, по-добра организация и разгаряне на още по-мощно социалистическо съревнование за повишаване производителността на труда и за успешното изпълнение на плановете по всички показатели.

Ние сме напълно уверени, че работниците и ръководният административно-технически персонал в нашия окръг ще изпълнят с чест производствения план за 1956 г., за да се осигурят повече, по-качествени и по-евтини промишлени стоки за нашия народ и държава. Но възможностите за увеличаване промишлената продукция са значително по-големи. Така например голяма част от дървесината, след като се изрежат тропите за дървопреработващите предприятия, в Троян и Тетевен остава неизползувана. Тя гние в предприятията или горите. Говореше се да се създадат предприятия за фазерни плочи за оползотворяване на тази дървесина. Нужно е този въпрос да се поеме от Министерството на тежката промишленост и да се доведе докрай. Недостатъчно се използват отпадъците и редица нестандартни материали в дърводобивната, мебелната, машиностроителната и други промишлености. Особено незадоволителна е работата в това отношение на промкомбинатите и трудово-производителните кооперации, които далеч не използват всички възможности да изработят от отпадъчни и други

материали евтини стоки за широко народно потребление. Още по-лоша е тяхната работа по извършване на евтини и качествени услуги на населението. Малко са работилниците — обушарски, шивашки, дърводелски и др. — за услуги, много скъпи и често некачествени са последните. Поради тия причини се забелязва известно раздвижване и увеличаване на някои спекулантски елементи.

Очевидно през 1956 г. трябва да се вземат мерки от съответните министерства, народните съвети и други органи за подобряване работата на местната промишленост, за използване на всички резерви, за да се осигурят разнообразни качествени и евтини стоки и услуги на трудещите се.

Другари народни представители! Предложеният план за 1956 г. предвижда нови 910 милиона лева капиталовложения за селското стопанство. Ако се прибавят капиталовложенията за строителството на заводи за изкуствени торове, химикали за борба с вредителите, син камък и др., които са предназначени предимно за земеделието, средствата, които планът предвижда за селското стопанство, далеч надхвърлят 1 милиард лева. Големи са грижите на партията и правителството за непрестанното укрепване и развитие на ТКЗС, МТС и ДЗС за подема на цялото селско стопанство. С братската помощ на великия Съветски съюз и страните с народна демокрация все повече се увеличават едрите селскостопански машини — трактори, комбайни и др. Увеличава се помощта и на родната промишленост, която изработва селскостопански машини — комбайни, редосеялки, плугове, сенокосачки и др. През 1956 г. селското стопанство ще получи над 4000 трактора и комбайна предимно от СССР.

Всичко това допринася за засилване механизацията на селскостопанските работи. Сега с плана за 1956 г. се предвижда увеличаване ръста на механизацията в селското стопанство. Това е голяма помощ за тружениците в ТКЗС и ДЗС, която ще има решаваща помощ за повишаване добивите от всички селскостопански култури, за увеличаване продуктивността от животновъдството.

През тази година трудещите се кооператори и кооператорки и механизаторите от Плевенския окръг правилно оцениха грижите и помощта на народната власт и водиха по-упорита борба за високи добиви, по-системно се прилагаха агротехническите мероприятия, като многократното окопаване на памука, царевичата, боба, слънчогледа, лозята и др.

В резултат на това бяха изпълнени плановите добиви за голяма част от пролетните култури — овес, царевича, боб, слънчоглед, тютюн, грозде. Кооператорките и кооператорите се отзоваха на призива на партията и правителството за получаване високи добиви от царевичата и памука. Благодарение на по-добрите грижи добивът от най-ценната зърнено фуражна култура — царевичата, за окръга по предварителни

данни се очертава около 240 кг от декар. Там, където царевичката бе засята след дълбока оран и окопана три пъти, се получиха 300—400 и повече кг от декар среден добив. От памука досега са набрани над 60 кг от декар, а при окончателното разпукване и прибиране щеше да достигне до 100 кг. ТКЗС в с. Садовец, Луковитско, където кооператорите засяха памука 4—5 дни по-рано на добре подготвена есенна оран, окопаха го 5 пъти, проредиха го, кършиха го два пъти, са набрали досега по 166 кг. от декар на поливни площи и продължават да берат. Този пример показва, че и при неблагоприятни условия, каквито бяха тази година за памука, ако се прилага творчески агротехническата наука, ние можем да получим високи добиви не от отделни, а от всички площи.

Заслужава да се отбележи, че през настоящата година се взеха по-добри мерки за осигуряване добитъка с повече зърнен, сочен фураж, а също бе направен двойно повече силаж от миналата година. Подобрената фуражна база и грижите за добитъка доведоха до значително повишаване на млеконадоя. Докато през 1954 г. на 1000 декара ниви, ливади и пасища е надоеено по 3637 литра краве мляко, тази година за 11 месеца е надоеено по 5766 литра или близо с 400 литра повече мляко на фуражна крива в сравнение с миналата година.

Под топлите грижи на народната власт растат и укрепват нашите кооперативни земеделски стопанства, все повече се развиват отраслите на полевъдството, техническите и трайните култури и животновъдството, увеличава се селскостопанската продукция, повишава се възнаграждението за трудоденя, по-заможен и честит става животът на кооперативните труженници.

През 1955 г. са приети за членове на ТКЗС в окръга над 6513 души. От тях една част са жени, които са кооператорки, а друга част са частни земеделски стопани, които се убедиха в предимството на кооперативния строй и станаха членове на кооперативните стопанства.

Няма никакво съмнение, че през 1956 г. голяма част от останалите частни стопани ще последват техния пример, защото ще се убедят, че заможен и културен живот може да се осигури само в трудово-кооперативните земеделски стопанства.

Повишаване добивите в селското стопанство и нарасналата съзнателност и държавна дисциплина позволи Плевенският окръг да изпълни 101% държавните зърнодоставки I и II група, успешно да бъдат изпълнени доставките от животински произход — месо, мляко, вълна, кожи и др.

Успешното изпълнение на плановете в селското стопанство осигурява хляба на народа, близо 50% от суровините за републиканската промишленост и необходимите селскостопански продукти за населението и за износ. Но както беше отбелязано от др. Георги Чанков, селското стопанство все

още не изпълнява всички свои планове, не осигурява необходимите продукти и стоки за народното стопанство, все още сериозно изостава от развитието на промишлеността. Това дава сериозно отражение и пречи да се изпълни докрай програмата за бързо и решително подобряване благосъстоянието на трудещите се. В нашия окръг също не бяха изпълнени плановите добиви за пшеницата, ечемика, цвеклото, ориза и някои други селскостопански култури, не се произведоха достатъчно зеленчуци, плодове и др. за консервните предприятия, за вътрешния пазар и за износ. Фактът, че добрите, челни ТКЗС, като Пордим; Масларово, Чавдарци и др., преизпълниха плановите си добиви от почти всички култури, дадоха на държавата повече селскостопанска продукция и осигуриха високо натурално и парично възнаграждение за трудовен показва, че и другите ТКЗС биха могли да постигнат подобни резултати. Главната причина за ниските добиви в някои ТКЗС е преди всичко в слабото недостатъчно опитно ръководство. Има редица примери, които показват, че доброто, вешо ръководство на председателя, партийния секретар, агронома, бригадирите са най-важното за успеха в работата.

Ето защо ние се ориентираме да се подпомогнат с нови подобрени кадри някои слаби ТКЗС и МТС от околийските комитети на БКП, ОНС и др. Нужно е да се създаде патриотично движение за отиване в село не само от отговорни ръководители, но и от напуснали кооператори, за да се осигури с общи усилия решителното подобряване в работата особено на слабите и изоставащи стопанства. Наред с това у нас има стопанства, които сеят доста интензивни култури и не им стигат силите да ги обработват и приберат. Особено големи затруднения срещаме в есенната кампания по извършване на дълбоката оран, прибирането на културите и сентбата. Очевидно тук ще е необходима допълнителна помощ от МТС, да се механизират още повече дълбоката оран, прибирането на пролетните култури и др. Това значи, че е необходимо да се увеличат селскостопанските машини за Плевенски окръг.

Планът за мека оран за 1956 г. за МТС в Плевенски окръг се увеличава с 23%. Това ще ни помогне значително да увеличим механизацията в ТКЗС. Макар че средното натоварване на трактор към 15 к. с. за 11 месеца от 1955 г. е 5100 декара, при годишен план 5000 декара ние срещнахме сериозни трудности и не можахме да извършим всички работи срочно и качествено, особено в есенната кампания. За извършване на всички видове работи в агротехническите срокове са необходими за окръга още 480 трактора, приведени към 15 к. с. Тук спадат, разбира се, и редица машини — култиватори, булдозери, скрепери, багери. Очевидно определените по плана на Министерството на земеделието 266 трактора, приведени към 15 к. с., за 1956 г. за Плевенски окръг са далеч недостатъчни. Новите машини трябва да се доставят предимно в началото на

годината, за да вземат участие в работата през същата година. Освен това нужно е да се подобри подготовката на инженерски и други механизаторски кадри за МТС, за да се подобри съхраняването и използването на селскостопанската техника.

Съгласно 668-мо постановление на Министерския съвет от 7 декември 1954 г. МТС в страната се групират в 6 зони в зависимост от теренните и почвените условия. От 150 МТС в страната 15 са обявени в първа зона, 7 от които са в Плевенски окръг. Също и някои други МТС, като тия в Брестовец, Ловеч, Гулянци, Червен бряг и др., са поставени в неблагоприятни условия по отношение на зонирването. Това е свързано с по-голям преразход на гориво, неизпълнение на тракторните норми от трактористите и не малко техники и на края неизпълнение на някои основни видове работа и занижаване на добивите за отделни райони и ТКЗС. Необходимо е Министерството на земеделието да проучи по-добре тоя въпрос и някои МТС в окръга със силно пресечени терени и тежки почви да се поставят в по-благоприятни зони, отговарящи на условията, при които работят.

Досегашната работа на механизаторите от МТС показва, че материалната заинтересуваност на същите за извършване на качествено и в срок отделните видове работа, за постоянно увеличаване добивите в ТКЗС е все още твърде слаба. Понечето се голи изпълнение на плана в мека оран, като не се държи достатъчно сметка за качеството и сроковете на работата, от което най-много зависят резултатите — добивите в селското стопанство. Необходимо е в това отношение да се обсъдят и вземат допълнителни мерки за повишаване на заинтересуваността както на ръководните кадри, така и на всички механизатори от получаване на високи добиви и по-голяма продукция от тяхната и на кооператорите работа в ТКЗС.

В Троянска, Тетевенска и в част от Ловешка и Луковитска околия е застъпено масово овощарство, като по-голямата част от насажденията са със синята кюстендилска слива. Трябва да кажем, че грижите по отношение на механизацията в овощарството и борбата с болестите и неприятелите, особено с щитовосната въшка и чернилката по сливите, са крайно незадоволителни, поради което и състоянието на сливовата култура в окръга е значително влошено. Сливовата култура, нападната масово от тия болести и вредители, загива. Пролетно време, когато прелита сливовата оса, ако няма необходимите средства за бърза борба с нея, само няколко дни са достатъчни, за да бъде унищожена реколтата от сливовата култура. Положението е много тревожно и трябва да се вземат бързи и решителни мерки за спасяване на тая ценна плодова култура. Ето защо е необходимо да се отпуснат за окръга около 220 моторни пръскачки, 140 моторни прашалки, които ще се използват главно за борба с болестите и неприятелите по овощ-

ните насаждения. Трябва също да се помисли за производството на горелософчените машини в по-масов мащаб от нашата промишленост.

Необходимо е също още през следващата година да се доставят трактори и прикачни машини, подходящи за обработване на овощните градини в полубалканските и балканските райони с наклонени терени, а също за лозята, зеленчуковите градини и пр.

Освен това за подобряване на овощарството и повишаване материалната заинтересуваност на кооператорите и трудещите се частни земеделски стопани в овощарските планински райони трябва да се помисли за определянето на премии от зърнени храни за предадени плодове, особено при сливовата култура, намаляване цената или безплатно отпускане на препаратите за борба с болестите в овощарството и други поощрения.

Считам, че по отношение на полубалканските и балканските райони е необходимо да се обмислят редица мероприятия по съчетаване на различните отрасли особено в ТКЗС, за правилна насока на тяхното развитие, за обмяна на произведенията, добити в тия райони, с храни и зърнени фуражи от полските райони, необходими за пълното изхранване на населението и добитъка, за повишаване доходите на кооператорите и на тая основа — привличане на частните стопани в кооперативните стопанства в тия райони.

Аз съм напълно съгласен, че трябва да се увеличи заинтересуваността за отглеждането на такава ценна индустриална култура като захарното цвекло. Това ще зависи от даване на допълнителни поощрения и от нашата организаторска и разяснителна работа за получаване на високи добиви от захарното цвекло. За да се гарантират по-устойчиви високи добиви от захарното цвекло, считам, че е необходимо да се разширят значително поливните площи за тая култура.

Освен това Министерството на земеделието, народните съвети, а също така и партийните комитети трябва да вземат допълнителни мерки за отстраняване на големите слабости в напоителните системи и напояването, за да се осигури използването на цялата площ в напоителните системи, да се използват допълнителни възможности за напояване, да се увеличат значително добивите от зеленчуци, ориз, захарно цвекло, фуражни и други култури от тия площи. Нужно е да се подобри работата на МТС в напоителните райони, да се набавят нови машини специално за тия райони. За Плевенския окръг ние чувствуваме голяма нужда да се вземат мерки за корекцията на р. Осъм, за подобряване и разширяване на напоителната система в района на р. Осъм, защото всяка година от стихийните наводнения ние търпим големи загуби, особено в долното течение на р. Осъм.

Другари и другарки народни представители! Нашата страна върви уверено и смело напред по начертания от партията път за изграждане на новото, прекрасно социалистическо общество. С активното участие на трудещите се от села и градове, слепени под знамето на Отечествения фронт, ние ще преодолеем всички трудности и препятствия и ще изпълним плана за 1956 г. Ние сме уверени в успеха и победите на нашето социалистическо мирно строителство, защото ни озарява великото учение на марксизма-ленинизма, защото се учим от неизчерпаемия опит на братския Съветски съюз, който ни оказва всестранна и безкористна помощ.

Аз искам още един път от тая трибуна да изкажа нашата благодарност и признателност на ръководителите и народа на великия Съветски съюз, които се борят неуморно за укрепване на световния мир, за създаване на дружески отношения между народите, за подпомагане на малките и изостанали народи в борбата им за национална свобода и независимост, за стопански и културен напредък и процъфтяване.

Същевременно не мога да не посоча, че тъмните сили на империалистическата реакция от Съединените щати, Англия и други продължават да създават военни блокове и бази и да подготвят нова война, да подкопават делото на мира. Американските монополисти и английските колонизатори са се впили като паяци в тялото на колониалните и изостаналите народи и смучат тяхната пот и кръв, обричайки ги на мизерно и робско съществуване.

При това американските империалисти се стремят да прикриват своята грабителска империалистическа политика с приказки, че уж те се стремели да помогнат на изостаналите и зависими страни. Но фактите опровергават и разобличават лъжите на долларите глашатаи. Според данни на списание „Юнайтед стейтс нюз енд уърлд рипорт“ през 1955 г. американските компании ще получат над 43 милиарда долара печалби, което ще бъде най-голямата печалба, получавана досега от монополите. Печалбите на 451 големи монополи в САЩ са били почти с 33% по-големи, отколкото за същия период на 1954 г. Характерно е, че най-големите печалби се реализират в отраслите, свързани с военното производство, с тъй наречената военна и друга „помощ“ на другите страни. През м. март т. г. държавният секретар Дълес заяви, че САЩ дават „помощ“ преди всичко на онези страни, които поемат военни задължения пред Америка. Тия страни, които се поддадоха на долларовата примамка, попадат постепенно под политически и военен контрол и икономическа зависимост от САЩ.

Да вземем за пример положението на такава страна като Турция, която вече редица години се ползува от американската „помощ“. Съединените щати си осигуриха правото да вна-

сят без мито американски стоки в Турция. В същото време високите мита и различните импортни ограничения правят американския пазар почти недостъпен за турските стоки. Такава неравнопоставна търговия нанася голяма вреда на турското стопанство. Миналата година пасивът във външнотърговския баланс на Турция достигна сумата 800 милиона турски лири, а нейните златни и валутни резерви се изчерпват бързо. Поради наводняването на турския пазар с американски стоки промишлеността на Турция преживява големи затруднения. „Икономиката и финансите, външната и вътрешната търговия на Турция — писа турският вестник „Дюня“ — преживяват криза, която се задълбочава все повече.“

Най-тревожен признак е покачването на цените. Според данни на турския вестник „Акшам“ до януари 1954 г. индексът на цените е бил 479,3 при база 100 в 1939 г., а през януари 1955 г. той се е увеличил на 532. Следователно през 1954 г. цените са се увеличили с 11%. През тази година покачването на цените продължава. През юни вестниците съобщиха за повишаване на цените средно с 10—25% на стоките, които са монопол на държавата, включително на чая, тютюна и някои спиртни напитки. През юли поскъпнаха с 10—20% обущата и памучните и вълнените тъкани. През август пощенските такси се увеличиха с 25—50%. Поскъпват и наемите.

Още по-тежко е положението в турското село. Данъците тежат като камък на гърба на селянина. Жестоката експлоатация от страна на помещиците, недостигът от земя, зависимостта на арендаторите правят живота на селяните безрадостен.

Поради тежкото икономическо положение селяните са принудени да прибегват към робски кредити. „90% от селяните са длъжници на земеделската банка“ — писа вестник „Милет“. Ако селянинът не успее да заплати навреме дълговете, той е изправен пред заплахата на пълно разорение. Напоследък в турския печат се появяват все по-често съобщения, че властите прибегват към продажба на селските земи, посеви, оръдия и добитък за неплащане на дълговете за селскостопански кредити за заемите от лихварите и помещиците и т. н.

Безимотните и разорилите се селяни са принудени да напускат селата и да отиват в града, за да търсят работа, но там те срещат не малко свои събратя безработни. Такова е положението в нашата съседка Турция.

Коренно противоположно е положението в нашата страна.

Завинаги изчезна у нас господството на чуждия и местен капитал, днес народът е господар на своите богатства, трудещите се са хазаи в своята страна.

С творческите усилия на целия трудов български народ, с помощта и сътрудничеството на великия Съветски съюз и дру-

гите страни с народна демокрация ние постигнахме големи успехи в нашето стопанско и културно развитие. Провеждайки правилната политика на партията и правителството, ние ще постигнем още по-големи успехи и победи в социалистическото изграждане на нашата Родина.

Трудещите се от Плевенски окръг ще работят неуморно за изпълнение на стопанския план за 1956 г., който чертае нови светли перспективи за повишаване жизнения уровень на българския народ.

Одобрявам напълно плана и ще гласувам за неговото утвърждаване. (*Ръкопляскания*)

**Председателствуващ д-р Георги Атанасов:** Другари народни представители! Бюрото на Събранието предлага днешното заседание да бъде преустановено, като следващото заседание се състои утре, 14 декември, 9 часа, с дневен ред: продължаване разискванията по държавния народностопански план на Народна република България за 1956 г.

Има ли други предложения? — Няма.

Ще гласуваме. Ония народни представители, които са съгласни с предложението на Бюрото, моля, да гласуват. Мнозинство. Приема се.

Вдигам заседанието.

(*Вдигнато на 18 ч. 15 м.*)

Подпредседатели: { П. Попзлатев  
Д-р Г. Атанасов

Секретари: { Н. Гаврилов  
Х. Мехмедова

Стенографи: { Г. Трънчев  
Ст. Христов